

Verksamhetsberättelse 2023 för Högskolan Dalarna

Sammanfattning

Verksamhetsberättelsen för Högskolan Dalarna ingår i lärosätets verksamhetscykel och utgör ett komplement till årsredovisningen i den årliga uppföljningen av lärosätets verksamhet och ekonomi. Den syftar till att dra lärdomar från året som gått och prioritera framåt för att nå lärosätets strategi och uppsatta mål att bli ett starkare lärosäte. Resultatet av den analys som presenteras i högskolans verksamhetsberättelse tas omhand under verksamhetsåret där det behövs och annars i verksamhetsplaneringen för perioden 2025–27.

År 2023 präglades till stor del av ett ansträngt ekonomiskt läge för lärosätet kopplat till låg studentproduktion under året och stora underskott i budgetarbetet inför 2024. Den stora underproduktionen innebar att all sparad överproduktion blev förbrukad, och satte dessutom lärosätet i skuld till staten. Det sätter press på lärosätet att överproducera framåt för att komma tillbaka och så småningom bygga upp en buffert igen. Att den sparade överproduktionen är slut innebär även att eventuell underproduktion 2024 och framåt kommer att slå direkt på resultatet och ytterligare minska lärosätets myndighetskapital. Till följd av att stora budgetunderskott uppstod under vårens arbete med budget 2024 beslutade rektor om krav på åtgärder för resultatförbättringar och kostnadsbesparingar, vilka verksamheten arbetade intensivt med under hösten 2023.

Rektors prioriterade mål för 2023 var ökning av externa forskningsmedel, strukturer för ekonomi i balans och systematiskt arbetsmiljöarbete. Externa forskningsmedel ökade jämfört med 2022, där framgångsfaktorer såsom kompetenta lärare och forskare, öronmärkt tid för att skriva ansökningar och skrivarinternat/seminarier/workshops lyfts. Forskningsstödet har stärkts men behöver fortsatt stärkas framåt. Vad gäller strukturer för ekonomi i balans har viktigt arbete både genomförts och initierats. Samtidigt kvarstår ett arbete framåt kopplat till systemstöd, arbetssätt och kompetens för att uppnå en fungerande ekonomistyrning, vilket kommer vara av största vikt framåt givet det ansträngda ekonomiska läget som lärosätet befinner sig i. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har arbetats med under året bland annat genom högskoleövergripande utbildning om hållbart arbetsliv, OSA-enkäter och SAM-handlingsplaner.

Den översyn av lärosätets kvalitetssystem som genomfördes våren 2022 identifierade en rad utvecklingsområden som en följd av förändringarna av lärosätets organisation och verksamhetscykelprocess. Identifierade utvecklingsområden var till exempel systematik för kursvärderingar och framtagande och uppdatering av styr- och stöddokument. De allra flesta av de identifierade utvecklingsområdena har nu åtgärdats, antingen slutligt eller påbörjat.

2023 års högskoleövergripande forskningsutvärdering genomfördes enligt plan, utifrån denna gjordes analyser om såväl innehåll som tillvägagångssätt kring systematik och metod som lärdom inför kommande forskningsutvärdering. Institutionernas handlingsplaner ska speglas i respektive verksamhetsplan och följs sedan upp i verksamhetsberättelse enligt UFNs tidsplan.

Under året genomfördes åtgärder kopplade till förbättring av det systematiska kvalitetsarbetet och kvalitetssystemet utvecklades vidare. Bland annat stärktes kopplingen mellan genomförda granskningar och verksamhetscykeln såväl för planering som för uppföljning, där fokus lades på att utveckla processer i det operativa och kontinuerliga kvalitetsarbetet. Utifrån årets analys av det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklingsområden inför 2024 identifierats.

I syfte att nå de övergripande hållbarhetsmålen pågår aktiviteter enligt plan inom flera områden. För andra områden saknas planer, beslut, utsedda ansvariga och/eller resurser för att åstadkomma de förändringar som behövs. Högskolan behöver bland annat tillse att alla utbildningsprogram, på såväl grund-, avancerad- som forskarutbildningsnivå, integrerar perspektiv på hållbar utveckling som är relevanta utifrån kunskapsområdet.

Den lärosätesövergripande riskhanteringen har utvecklats ytterligare jämfört med tidigare år, bland annat har riskerna tydligare grupperats efter process och ansvaret för genomförande av riskförebyggande åtgärder har lagts enkom på rektorsfunktionen. Detta är en förändring jämfört med tidigare då respektive prefekt ansvarade för minimering av vissa högskoleövergripande risker.

Utbildnings- och forskningsnämndens utskott för granskning och utvärdering av utbildning (UGU) ansvarar för kvalitetssäkring av utbildning på grundnivå och avancerad nivå och genomförde flertalet granskningar under 2023 som visade positiva resultat. Goda exempel rörde bland annat väl fungerande distanstutbildningsupplägg, ett väl integrerat internationellt perspektiv i utbildningen och god forskningsförankring. Åtgärder som ändå rekommenderades rör att i vissa fall stärka de teoretiska delarna av utbildningen och synliggöra progressionen mellan kurser, samt att upprätta planer för kompetensförsörjning på längre sikt.

Under 2023 presenterade forskarutbildningen i pedagogiskt arbete en utvecklingsplan efter den utvärdering som forskarutbildningsnämnden genomförde 2022. Uppföljningen av forskarutbildningen i mikrodataanalys som genomfördes 2020 fortsatte liksom revidering och utveckling av styrdokument och instruktioner för utvärdering av forskarutbildning. Antalet styrdokument för forskarutbildning reducerades under året för att i stället samlas i ett sammanhållet dokument gällande regler för forskarutbildning, att beslutas i början av 2024. Under 2023 fattade forskarutbildningsnämnden beslut om sju disputationer och hanterade tre doktorandhandböcker.

Forskningsetiska nämndens uppdrag ska ses över och föreslås vara ett råd. Fortsatta utmaningar kopplat till forskningsetik handlar bland annat om att höja den forskningsetiska kompetensen hos såväl anställda som studenter, att i högre utsträckning tillgängliggöra befintlig information till studenter/handledare och att arbeta vidare med identifierade riskområden, i synnerhet gällande databehandling inom studentarbeten.

Studentkårens reflektion visar att de högst prioriterade åtgärderna inför 2023 har genomförts eller påbörjats och lyfter att prioriteringar inför kommande året är slutförande av översyn av utbildningsportfölj, åtanke om "se hela studenten" vid kommande beslut kopplat till samläsning, behov av ordentliga diskussioner om campus- eller distansutbildningar utifrån ett kvalitetsperspektiv samt fortsättning av arbetet med rutiner för hur kurs- och programanalyser kan genomföras på ett systematiskt och uppföljningsbart sätt.

1. Inledning

Verksamhetsberättelsen för Högskolan Dalarna är en del i lärosätets [verksamhetscykel](#) och utgör ett komplement till årsredovisningen i den årliga uppföljningen av verksamhet och ekonomi. Den syftar till att dra lärdomar från året som gått och prioritera framåt för att nå lärosätets strategi och uppsatta mål. Resultatet av den analys som presenteras i Högskolan Dalarnas verksamhetsberättelse tas omhand under verksamhetsåret där det behövs och annars i verksamhetsplaneringen för perioden 2025–27.

Till grund för verksamhetsberättelsen återfinns bland annat statistik från årsredovisningen, institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser (se bilagor), diskussioner under ledningens dialogdag i början av 2024 samt reflektioner från rådet för hållbar utveckling, utbildnings- och forskningsnämnden och studentkåren.

Under avsnittet *Uppföljning, statistik och analys av Högskolan Dalarnas verksamhet 2023* ges beskrivningar, analys och reflektion per område såsom ekonomi, strategins delmål, det systematiska kvalitetsarbetet och hållbarhetsmålen. Utöver detta finns nämndernas och studentkårens utlåtande och reflektion av året i avsnitten *Nämndernas reflektion* och *Studenternas reflektion*. Det avslutande avsnittet *Att ta med framåt* syftar till att sammanfatta vad lärosätet behöver se över på både kort och längre sikt utifrån den analys som gjorts.

2. Uppföljning, statistik och analys av Högskolan Dalarnas verksamhet 2023

2.1 Högskolan Dalarnas verksamhet

Högskolan Dalarnas uppdrag är att samskapa bildning, utbildning och forskning för ett gott samhälle. Våra studenter studerar vid våra två campusorter Falun och Borlänge och en stor andel studerar även på distansutbildning via nätet. I bilaga 1 återfinns en summering av övergripande statistik för Högskolan Dalarna.

Under 2023 minskade antalet anställda vid Högskolan Dalarna, från 820 år 2022 till 791. Samtidigt som antalet anställda minskade så har arbetet med att öka andelen disputerade medarbetare fortsatt. Arbetet med att förändra sammansättningen av kompetens bland lärare bygger på högskolans strategi där ett mål är att lärosätet ska ha etablerade sammanhållna akademiska miljöer med ett stort antal disputerade lärare och seniora lärare. Under året ökade bland annat antalet professorer och andelen forskarutbildade lärare ökade något. I tabellen i bilaga 1 är det även tydligt att antalet högskoleadjunkter sjunker under 2023.

De sammanhållna akademiska miljöerna ska även ha attraktiva utbildningar där antalet sökande är högt och där utbildningarna fyller ett samhällsbehov. Under 2023 ökade antal helårsstudenter (HST) marginellt från 5 731 år 2022 till 5 751. För att nå tilldelat takbelopp behöver antalet HST för högskolan öka betydligt. Under 2023 saknades ca 500 HST, vilket rör sig om mer än 1000 individer med nuvarande genomsnittliga studietakt. Trenden med fortsatt lägre antal studenter (sett som HST) på campus och ökat antal studenter (HST) för distans fortsätter. Prestationsgraden 2023 har totalt sett minskat till 75 % jämfört med 78 % år 2022 och 80 % år 2021. Det är fortsatt stora skillnader i prestationsgrad mellan utbildningsprogram och fristående kurser, samt mellan campus och distans, där utbildningsprogram och campus uppvisar en avsevärt högre prestationsgrad. Orsaker till den minskade prestationsgraden är delvis en pandemieffekt där det var en hög prestationsgrad under pandemiåren, men även på att andelen distansutbildningar via nätet fortsatt ökar vid högskolan även efter pandemin. År 2019 var andelen distansutbildningar vid högskolan 66 % och år 2023 var andelen 76 %. Presta-

tionsgraden var högre för kvinnor, 78 %, än för män, 70 %. Denna skillnad återfinns inom campus- och distansutbildning, inom programkurser och fristående kurser samt på avancerad nivå och grundnivå. Noterbart är att prestationsgraden var lägre för män än för kvinnor inom de miljöer som består av (nu och traditionellt) högre andel kvinnor, till exempel institutionen för hälsa och välfärd (IHOV). På samma sätt var prestationsgraden lägre för kvinnor än för män inom de miljöer som består av (nu och traditionellt) högre andel män, till exempel institutionen för information och teknik (IIT). Lärosätet strävar efter att ha likvärdiga förutsättningar för kvinnor och män att prestera i samtliga miljöer och en djupare analys av detta behövs som grund för att vid behov sätta in åtgärder. Högskolan behöver öka antalet studerande, men även den minskade prestationsgraden påverkar högskolans möjlighet att nå regeringens tilldelade takbelopp och är något som behöver adresseras med stort allvar inom institutionernas arbete med utbildningsutbudet.

I tabell 1a och 1b nedan återfinns delar av årsredovisningsstatistiken uppdelat per institution.

Tabell 1a. Antal helårsstudenter per institution 2023, år 2022 inom parentes. Källa: Ladok

	IHOV		IIT		IKS		ILU		ISLL		TOTALT	
	HST	Kvinnor/ män (%)	HST	Kvinnor/ män (%)	HST	Kvinnor/ män (%)	HST	Kvinnor/ män (%)	HST	Kvinnor/ män (%)	HST	Kvinnor/ män (%)
TOTAL	1 019	83 / 17	949	38 / 62	1 487	59 / 41	830	77 / 23	1 466	68 / 32	5 751	65 / 35
	(1 022)	(83 / 17)	(846)	(34 / 66)	(1 486)	(58 / 42)	(909)	(80 / 20)	(1 468)	(70 / 30)	(5 731)	(66 / 34)
Utbildningsprogram	855	87 / 13	768	38 / 62	1 025	59 / 41	734	79 / 21	377	79 / 21	3 760	67 / 33
	(851)	(88 / 12)	(703)	(36 / 64)	(1 095)	(58 / 42)	(836)	(80 / 20)	(384)	(80 / 20)	(3 869)	(67 / 33)
Fristående kurser	165	62 / 38	181	38 / 62	461	59 / 41	96	68 / 32	1 089	65 / 35	1 991	61 / 39
	(171)	(58 / 42)	(144)	(37 / 63)	(391)	(58 / 42)	(72)	(79 / 21)	(1 084)	(67 / 33)	(1 861)	(63 / 37)
Avancerad nivå	212	93 / 7	65	35 / 65	86	61 / 39	186	80 / 20	67	78 / 22	615	77 / 23
	(201)	(91 / 9)	(44)	(32 / 68)	(87)	(62 / 38)	(190)	(82 / 18)	(60)	(82 / 18)	(583)	(78 / 22)
Grundnivå	807	80 / 20	844	38 / 62	1 400	59 / 41	634	77 / 23	1 399	68 / 32	5 085	64 / 36
	(821)	(81 / 19)	(762)	(36 / 64)	(1 399)	(58 / 42)	(709)	(80 / 20)	(1 408)	(70 / 30)	(5 098)	(65 / 35)
Preparandnivå	0		41	38 / 62	0		10	37 / 63	0		51	38 / 62
	(0)		(40)	(40 / 60)	(0)		(10)	(41 / 59)	(0)		(50)	(41 / 59)
Campus	242	83 / 17	601	33 / 67	819	57 / 43	378	84 / 16	167	80 / 20	2 207	60 / 40
	(299)	(82 / 18)	(569)	(30 / 70)	(948)	(58 / 42)	(447)	(86 / 14)	(158)	(79 / 21)	(2 421)	(61 / 39)
Distans	777	83 / 17	349	47 / 53	667	62 / 38	452	72 / 28	1 299	67 / 33	3 544	68 / 32
	(723)	(83 / 17)	(278)	(48 / 52)	(537)	(57 / 43)	(461)	(74 / 26)	(1 310)	(69 / 31)	(3 310)	(69 / 31)
Ej anslags- grundande	32	72 / 28	55	29 / 71	31	58 / 42	163	65 / 35	82	78 / 22	362	63 / 37
	(63)	(87 / 13)	(70)	(38 / 62)	(41)	(54 / 46)	(180)	(60 / 40)	(87)	(73 / 27)	(441)	(62 / 38)
- varav studieavgifter	7	57 / 43	55	29 / 71	20	58 / 42	0		6	82 / 18	88	42 / 58
	(7)	(44 / 56)	(70)	(37 / 63)	(28)	(58 / 42)	(0)		(10)	(55 / 45)	(116)	(44 / 56)

Tabell 1b. Prestationsgrad per institution 2023, år 2022 inom parentes. *Källa: Ladok*

	IHOV		IIT		IKS		ILU		ISLL		TOTALT	
	Kvinnor (%)	Män (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Kvinnor (%)	Män (%)
TOTAL	87,2	75,0	68,3	70,3	78,0	72,0	89,5	78,6	67,1	60,5	78,2	69,8
	(92,4)	(72,9)	(73,3)	(74,5)	(81,4)	(77,4)	(87,7)	(80,1)	(67,9)	(62,9)	(80,7)	(73,2)
Utbildningsprogram	92,1	88,0	74,9	77,0	89,2	82,4	93,1	86,7	84,7	76,3	88,7	81,0
	(95,1)	(88,5)	(79,4)	(80,9)	(89,7)	(84,9)	(88,0)	(80,2)	(80,5)	(72,7)	(88,7)	(82,1)
Fristående kurser	51,0	52,3	40,5	42,1	53,1	49,1	57,7	37,9	59,6	57,3	56,3	52,0
	(72,4)	(54,5)	(44,6)	(42,6)	(58,3)	(56,2)	(83,5)	(78,7)	(62,6)	(60,8)	(62,8)	(57,1)
Avancerad nivå	85,8	79,9	71,3	65,6	77,3	71,2	100,4	92,9	80,00	76,00	88,1	76,7
	(94,0)	(76,0)	(86,9)	(84,1)	(88,4)	(81,1)	(94,5)	(93,1)	(73,7)	(80,9)	(91,1)	(84,3)
Grundnivå	87,6	74,5	68,8	71,8	78,2	72,2	86,6	76,2	66,8	60,5	77,1	69,7
	(92,0)	(72,5)	(73,6)	(74,6)	(81,5)	(77,3)	(86,3)	(78,8)	(68,0)	(62,7)	(79,7)	(72,9)
Preparandnivå			54,4	47,1			38,1	48,7				
			(54,6)	(60,9)			(24,8)	(32,3)				
Campus	91,0	91,0	82,6	81,8	95,3	85,4	92,1	90,2	89,0	74,3	91,3	84,0
	(94,6)	(79,7)	(84,9)	(83,6)	(93,7)	(87,5)	(92,0)	(87,2)	(81,8)	(75,2)	(91,4)	(85,0)
Distans	86,0	70,1	51,2	44,9	58,5	54,1	87,0	73,3	64,4	59,9	71,3	58,9
	(91,5)	(70,0)	(58,3)	(49,5)	(60,9)	(60,2)	(82,8)	(76,4)	(66,5)	(62,2)	(74,2)	(62,6)

2.2 Högskolan Dalarnas ekonomi

Högskolan Dalarna hade 2023, på samma sätt som 2022, en kraftig underproduktion, -33,7 mnkr (jmf år 2022, -32,7 mnkr). Underproduktionen är genomgående vid institutionerna. Till skillnad från 2022 kunde inte hela underproduktionen 2023 täckas med sparad överproduktion då den endast uppgick till 25 mnkr. Detta innebär att hela takbeloppet inte kunde avräknas 2023, vilket resulterat i ett anslagssparande (skuld till staten) på 8,7 mnkr.

Högskolan Dalarnas resultat för 2023 uppgår till -15,4 mnkr (föregående år 8,4 mnkr). Utan sparad överproduktion hade resultatet varit ytterligare 25 mnkr sämre. Då kostnadssidan är för hög i förhållande till de intäkter högskolan har blir effekten via negativt resultat att myndighetskapitalet minskar. Vid 2023 års utgång uppgår myndighetskapitalet till 44,5 mnkr (exkl. statskapital om 0,5 mnkr) vilket motsvarar 6 % av omsättningen, detta ligger under högskolestyrelsens mål om 8–10 %. Då sparad överproduktion nu är slut kommer framtida underproduktion att slå direkt på resultatet och ytterligare minska vårt myndighetskapital.

Högskolans resultat visar att lärosätet behöver fortsätta sitt arbete med att minska kostnaderna och öka intäkterna. Arbetet med att förändra sammansättningen av lärarnas kompetens med fler seniora lärare ökar kostnader i form av högre löner, men torde även förstärka utbildningen och forskningens kvalitet med lägre ingående resurser. Under 2023 beslutades om ett nytt arbetstidsavtal för lärare som innebär att alla lärare (inklusive forskande lärare) ska vara delaktiga i utbildning på alla nivåer och där ökning av den schablonfördelade kompetensutvecklings- och forskningstiden förväntas bidra till en högkvalitativ utbildning och ökade externa forskningsmedel. För att kunna finansiera denna förändring behöver högskolan se över hur utbildningen kan effektiviseras.

Uppföljning av verksamhetsgrenar

Nedan listas en summering av intäkter och kostnader per verksamhetsgren, 2021 – 2023, tabell 2. Tabellen gör tydligt att Högskolan Dalarna behöver se över kostnaderna både inom utbildning och inom forskning. Båda verksamhetsgrenarna är påverkade av ökade kostnader i omvärlden, vilket betyder att en gemensam diskussion inom den akademiska miljön mellan lärare, lärarlag och forskargrupper hur utbildning ska bedrivas och forskning genomföras är av yttersta vikt.

Tabell 2. Intäkter och kostnader per verksamhetsgren, 2021 – 2023

Intäkter och kostnader per verksamhetsgren 2023-12-31, tkr Källa: Agresso												
	Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå			Uppdragsutbildning			Forskning och utbildning på forskarnivå			Uppdragsforskning		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Intäkter av anslag	480 048	487 510	485 538				110 949	109 431	108 271			
Intäkter av avgifter	20 398	24 860	23 579	33 524	40 801	34 407	6 871	5 558	5 660	945	511	549
Intäkter av bidrag	34 058	35 228	27 891	14 817	18 981	20 790	55 636	44 814	50 093	1	-67	54
Finansiella intäkter	6 324	1 499	40	535	131	4	2 784	573	13	15	1	
Intäkter	540 828	549 097	537 048	48 876	59 913	55 201	176 240	160 376	164 037	961	445	603
Personal	408 438	413 222	431 586	37 372	45 478	46 412	148 875	124 576	121 340	777	238	712
Lokaler	45 938	48 610	50 068	1 887	2 272	3 021	11 910	9 487	5 524	48	25	31
Drift	79 923	73 582	76 448	8 603	9 950	7 484	25 571	21 349	18 893	110	215	112
Finansiella kostnader	1 114	315	107	93	26	9	458	107	32	2		
Avskrivningar	9 496	10 341	11 488	325	326	224	1 396	1 356	1 010	3	1	3
Kostnader	544 909	546 070	569 697	48 280	58 052	57 150	188 210	156 875	146 799	940	479	858
Erhållna medel	2 913	3 172	4 204	6 898	6 240	1 238	2 477	2 011	1 056			
Lämnade bidrag	-2 913	-3 172	-4 204	-6 898	-6 240	-1 238	-2 477	-2 011	-1 056			
Resultat	-4 081	3 027	-32 649	596	1 861	-1 949	-11 970	3 501	17 238	21	-34	-255

Anm: Tabellen visar Högskolan Dalarnas verksamheter då stödverksamheten och andra gemensamma poster, som strategiska medel och hyror, utfördelats.

Utbildning (verksamhetsgren 22)

Tabell 3 nedan listar lokal över- och underproduktion åren 2021 - 2023. Mellan åren 2021 och 2022 förlorade lärosätet mycket studentproduktion. Minskningen av studentproduktionen var genomgående för institutionerna, men det var främst inom institutionerna för lärarutbildning (ILU) och för språk, litteratur och lärande (ISLL) som studentproduktionen minskade kraftigt. Samtliga institutioner har haft svårt att hämta tillbaka studentproduktionen, vilket delvis beror på lägre söktryck och färre registrerade studenter jämfört med pandemiåren.

Tabell 3. Lokal över- och underproduktion per institution

Institution	Lokal över-/underprod. 2021	Lokal över-/underprod. 2022	Lokal över-/underprod. 2023
Hälsa och välfärd (IHOV)	+287	-4 186	-5 749
Information och teknik (IIT)	-5 297	-16 199	-1 078
Kultur och samhälle (IKS)	-3 867	-6 425	-9 133
Lärarutbildning (ILU)	+17 391	-2 521	-7 867
Språk, litteratur och lärande (ISLL)	+11 134	-4 547	-4 008
	+19 649	-33 877	-27 836

Högskolans försämrade resultat beror dock på att kostnaderna har ökat de senaste åren och bibehållits höga fastän produktionen sjunkit. Tabell 4 nedan listar respektive institutions ekonomiska resultat för verksamhetsgren utbildning 2021 - 2023. Med undantag för ett plusresultat år 2022 hos ILU så har fyra institutioner gjort minusresultat samtliga tre år 2021 - 2023. Undantaget är IHOV vars resultat är positivt samtliga tre år. Det är av yttersta vikt att resultaten analyseras och att åtgärder genomförs för att komma till en ekonomi i balans.

Tabell 4. Respektive institutions ekonomiska resultat för verksamhetsgren utbildning

Utbildning på grund- och avancerad nivå (22)	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Institution			
Hälsa och välfärd (IHOV)	+4 228	+8 120	+6 066
Information och teknik (IIT)	-7 879	-16 826	-8 336
Kultur och samhälle (IKS)	-7 745	-15 032	-10 641
Läroarbete (ILU)	-10 653	+1 954	-6 913
Språk, litteratur och lärande (ISLL)	-9 168	-9 458	-5 275
	-31 217	-31 242	-25 099

Forskning (verksamhetsgren 24)

Tabell 5 nedan listar respektive institutions ekonomiska resultat för verksamhetsgren forskning 2021 - 2023. Under 2023 var det IHOV och ISLL som gjorde positiva resultat inom forskningen. Övriga institutioner har gått från ett positivt resultat 2022 till ett negativt resultat 2023, vilket behöver analyseras vidare orsaker till. På högskoleövergripande nivå så analyseras vilka kostnader som ska gå mot verksamhetsgren forskning där bland annat lokalkostnader tidigare har varit för låga inom denna verksamhetsgren. En del i arbetet med att nå ekonomi i balans är att kostnader fördelas ut rätt så att rätt förutsättningar ges för analysen.

Tabell 5. Respektive institutions ekonomiska resultat för verksamhetsgren forskning

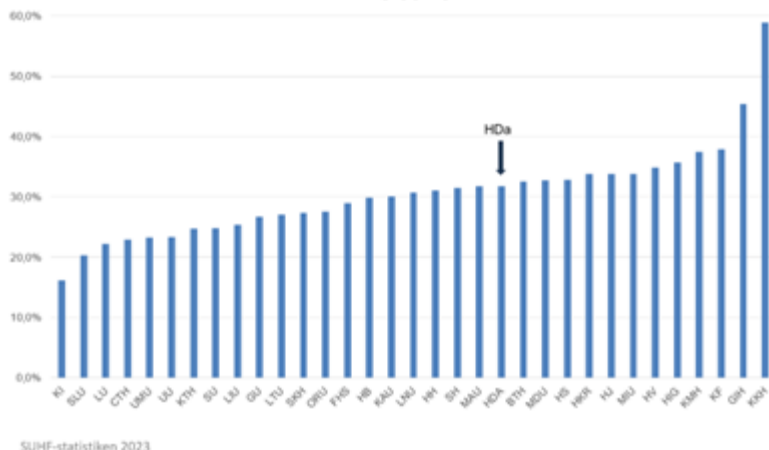
Forskning och utbildning på forskarnivå (24)	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Institution			
Hälsa och välfärd (IHOV)	-2 389	+529	+73
Information och teknik (IIT)	-1 039	+2 317	-1 336
Kultur och samhälle (IKS)	+1 137	+122	-1 278
Läroarbete (ILU)	+722	+3 893	-1 650
Språk, litteratur och lärande (ISLL)	+724	-349	+1 942
	-845	+6 512	-2 249

Stödverksamhet

Stödverksamheten vid Högskolan Dalarna inkluderar bland annat verksamhetsstödet, nämnder, råd, chefer samt institutionernas och lärosätets ledning. Nedan jämförs Högskolan Dalarnas andel indirekta kostnader totalt, för verksamhetsgren utbildning och för verksamhetsgren forskning, med andra svenska lärosäten, se figurerna 1a-c.

Högskolans andel indirekta kostnader är liknande andra jämförbara lärosäten och lärosätet ligger i mitten av fördelningen. Stödverksamhetens kostnader för utbildning de senaste fem åren har ökat varje år även om kostnaderna jämfört med liknande lärosäten är relativt låg. Forskningens kostnader har varit stabila de senaste fyra åren, och relativt jämförbara lärosäten på en liknande nivå.

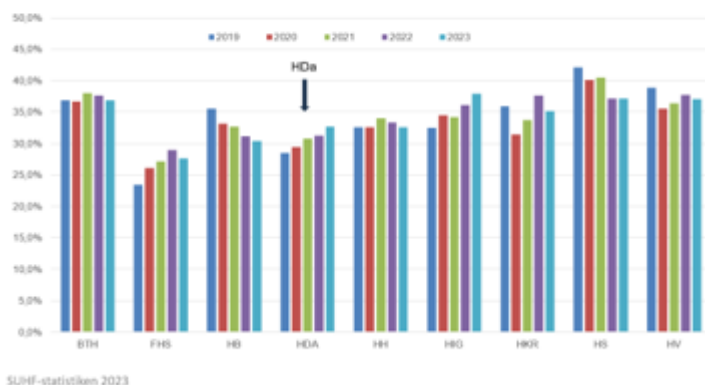
Andel indirekta kostnader 2023 Totalt

Figur 1a. Andel indirekta kostnader, totalt, källa https://suhf.se/app/uploads/2023/12/SUHF-statistik-2023_slutlig.pdf

Utveckling 2019-2023

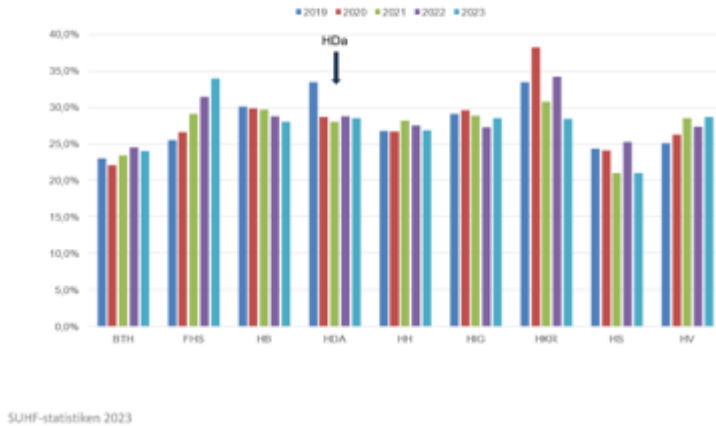
Lärosäten med omsättning 0,5-1 mdkr - utbildning

Figur 1b. Andel indirekta kostnader, totalt, källa https://suhf.se/app/uploads/2023/12/SUHF-statistik-2023_slutlig.pdf

Utveckling 2019-2023

Lärosäten med omsättning 0,5-1 mdkr - forskning

Figur 1c. Andel indirekta kostnader, totalt, källa https://suhf.se/app/uploads/2023/12/SUHF-statistik-2023_slutlig.pdf

Årsbokslut 2023-01-01 – 2023-12-31 Högskolegemensam verksamhet

I tabell 7 nedan finns resultaträkning för högskolegemensam verksamhet 2023. Utöver denna stödverksamhet som inkluderar ledning, nämnder, råd och verksamhetsstödet finns lokal stödverksamhet vid institutionerna.

Tabell 7. Resultaträkning för högskolegemensam verksamhet 2023

Högskolegemensam verksamhet Verksamhetskod 29*	Utfall 2023
Intäkter av anslag	512
Intäkter av avgifter inom anslagsfinansierad verksamhet	648
Intäkter av bidrag	359
Finansiella intäkter	9 658
Intäkter	11 176
Personalkostnader	-152 251
Lokalkostnader	-291
Driftskostnader	-44 818
Finansiella kostnader	-1 614
Avskrivningar	-2 312
Kostnader	-201 287
Resultat före interna omföringar	-190 111
Högskoleavgift och interndebiteringar	7 089
Personal	-3 132
Lokalkostnader	18 489
Övriga driftskostnader (debet)	2 539
Övriga driftskostnader (kredit)	-14 766
Operativt resultat	-200 329
Indirekta kostnader och OH	195 736
RESULTAT	-4 593

OH-påslagen som ska finansiera det högskolegemensamma stödet baseras på budgeterade kostnader för stödverksamheten och på budgeterade OH-genererande kostnader vid institutionerna. Resultat som uppstår förs tillbaka till institutionerna. Utöver att ge stöd till institutionerna har det högskolegemensamma stödet även i uppdrag att svara mot lärosätet som myndighet, där bland annat remisshantering, åiterrapportering till andra myndigheter och handläggning av myndighetsfrågor ingår. Myndighetsuppdraget är oftast lika stort oavsett storlek på lärosätet. Vid nedskärningar behöver även stödverksamheten se över sina kostnader, men det finns alltid en kärna i uppdraget som behöver uppfyllas.

2.3 Huvuduppdrag

Utifrån lärosätets uppdrag har varje institution och verksamhetsstödet fasta huvuduppdrag, se [arbetsordning institution](#) respektive [verksamhetsstödet verksamhetsplan 2024–2026](#) (tills dess att arbetsordning finns beslutad för verksamhetsstödet).

Inlämnade verksamhetsberättelser från institutionerna och verksamhetsstödet visar att huvuduppdragen till största del uppfyllts med vissa undantag där omprioriteringar har behövt göras under året till följd av bland annat ett ansträngt ekonomiskt läge och nya EU-direktiv. Verksamheten lyfter behov av vidare utveckling kopplat till sjuksköterskeprogrammet, samarbete mellan institutionen för kultur och samhälle (IKS) och institutionen för lärarutbildning (ILU) för stärkt lärarutbildningsområde, framtagande av institutionsgemensam samverkansstrategi, arbetsmiljö och utveckling av stöd till forskningen.

2.4 Strategins delmål inklusive rektors prioriterade mål

Nedan redogörs för uppföljning av strategins delmål inklusive rektors prioriterade mål 2023. Institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser ligger till grund för redogörelsen, se bilagor.

Se även avsnitten *2.5 Systematiskt kvalitetsarbete* och *2.6 Hållbarhetsarbete* för särskild och mer utförlig utvärdering av kvalitetsarbetet och hållbarhetsmålen som tydligare kopplades till strategins delmål i planeringsarbetet för 2024(-26).

2a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Institutionernas verksamhetsberättelser visar att lärosätet arbetar aktivt med att utbildningen ska vara forskningsanknuten. Exempel som lyfts är att andelen disputerade lärare är relativt hög och att forskning sker inom för utbildningen relevanta områden. Vidare har IHOV under 2023 undersökt möjligheterna att starta en grundutbildning inom fysioterapi. En omvärldsanalys har genomförts och presenterades i december. Arbetet med att skriva en ansökan till UKÄ kommer att fortsätta under 2024, med målsättningen att kunna ta emot studenter från och med höstterminen 2026. Inom IKS pågår arbetet med en ansökan om en ny forskarutbildning inom området Hållbara samhällen och organisationer, denna planeras att skickas in till UKÄ i september 2024.

Flera institutioner nämner att man gjort och gör en översyn av utbildningsportföljen utifrån utbildningens forskningsanknytning, söktryck, genomströmning och samhällsrelevans genom samverkan. Relevanta nyckeltal för forskningsverksamheten för att kunna genomföra verksamhetsanalyser har lyfts som ett särskilt behov att utvecklas. Detta bör arbetas vidare med under

2024 och modeller / verktyg som tas fram bör med fördel spridas i syfte att dra lärdomar av varandras arbete.

För att säkerställa ekonomisk bärighet nämns till exempel samläsning, öka antalet studenter som antas, men även att ställa in kurser och program ifall söktryck och genomströmning är för lågt. Majoriteten av institutionerna har dock ökat antalet kurser och program utan att något uttryckligen tas bort. För att nå en ekonomi i balans är det en förutsättning att den ekonomiska bärigheten utgör ett perspektiv i utvärdering av utbildningsutbudet.

Att ta med framåt:

- Skicka in ansökan om fysioterapiutbildning till UKÄ, februari 2025
- Skicka in ansökan om ny forskarutbildning till UKÄ, september 2024
- Utveckla relevanta nyckeltal för forskningsverksamheten
- Genomföra de åtgärder som översyn av utbildningsportföljen visat
- Ta med ekonomisk bärighet som ett perspektiv i utvärdering av utbildningsutbudet

2b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

Flera interdisciplinära ansatser har genomförts vid institutionerna, ett exempel är bland annat att IHOV och IIT samarbetat i arbetet med att utarbeta utkast till utbildningsplan och huvudområdesbeskrivning för assisterande teknik. Utbildningen kommer att vidareutvecklas under 2024 med målet att anta studenter från och med HT25. Antal anslagsgrundande helårsstudenter (HST) på avancerad nivå ökade från 583 år 2022 till 615 år 2023 (eller från 10% till 11% av totalt antal anslagsgrundande HST). IKS beviljats examensrätt för 2-årig master inom området turism och platsutveckling. Andra exempel på åtgärder som gjorts under året är uppstart av nya kurser och nationellt intag på magisterprogrammet i energieffektivt byggande.

Att ta med framåt:

- Utveckla programmet assisterande teknik inför rektorsbeslut
- Starta 2-årig master inom turism och platsutveckling
- Genomföra de åtgärder som översyn av utbildningsportföljen visat

2c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

Alla institutioner arbetar aktivt med att vidareutveckla både kompetens och undervisningsformer för nätburen undervisning. En del i detta är att lärmiljöerna för såväl campus Falun som nya campus Borlänge är utrustade för hybridundervisning, där studenter och lärare kan välja att vara i klassrummet eller delta digitalt. Flera institutioner lyfter att man diskuterar och har behov av stöd kopplat till AI för både undervisning och examination. Pilot har genomförts kring digitala examinationsverktyget Inspera. Utvärdering med implementeringsplan förväntas genomföras under våren 2024. Flera institutioner lyfter även att det genomförts informationsinsatser kopplat till stöd som tillhandahålls av UHR för högskolepedagogisk utveckling.

Forskningsprogrammet för utveckling av forskning inom området nätburen undervisning (e-lärande) och digital kompetens i högre utbildning rapporterar att seminarium och omvärldsanalys genomförts under 2023, och ISLL lyfter fokus framåt på forskningsprojekt kopplat till programmet. I samråd med styrgrupp och rektorsfunktionen har en intern utvärdering och omvärdering av programmets satsning

inletts under 2023 till följd av det ekonomiska läget. Beslut kring plan framåt kommer under första delen av 2024. IHOV har under året fått externa medel för att genomföra forskningsprojekt om självstyrt lärande på distans kopplat till sjuksköterskeutbildningen. Distans och nätburet är generellt omtalat i verksamhetsberättelserna från institutioner och verksamhetsstödet. Högskolan behöver hantera förväntningar på och vad som gäller för nätburen distansundervisning och campusförlagd undervisning. Nätburen distansundervisning är förenligt med en historiskt lägre prestationsgrad och en ytterligare risk med för hög andel är att högskolan riskerar att inte få två ”levande campus” enligt högskolestyrelsens viljeinriktning. Studentkåren lyfter även studenters återkommande frustration kopplat till att antas till en campusutbildning som sedan ändå sker delvis på distans eller vice versa. Från ledningens dialogdag i början av 2024 framkom från såväl studentkåren som institutioner att institutionerna önskar att få tydliga riktlinjer och definitioner av campus och distans. Detta kommer att jobbas vidare med under 2024.

Att ta med framåt:

- Diskutera och utveckla stöd kopplat till AI, både för undervisning och examination
- Diskussion om lärosätets syn på utbildning och framtida mål gällande undervisning på distans och på campus

2d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

I institutionernas verksamhetsberättelser lyfts samverkan, hållbarhet och internationalisering genomgående som områden som gemensamt stärker varandra. Exempel som lyfts är samarbetet som inletts med Centre for Sustainable Healthcare i samband med utvecklingen av fysioterapiutbildningen där både hållbarhet och internationalisering är tänkt att uppnås. Institutionerna lyfter även att de genomför och vidareutvecklar Erasmus-utbyten, både för lärare och för studenter. Gällande internationalisering lyfts till exempel satsning på interkulturalitet och flerspråkighet för mångkulturella klasser, nya utbytesavtal med utländska universitet, och internationell forskarutbildning där seminarium kring internationalisering genomförts.

Flera institutioner lyfter att hållbarhetsfokus har utökats i kurser under året. Ett metodstöd för att främja och stödja integreringen av hållbar utveckling i utbildningsprogram har tagits fram och testats i en pilot med sex program. Efter utvärdering och revidering erbjuds nu fler program att ta del av metodstödet.

Verksamhetsberättelserna visar på ett positivt stöd i samverkan och internationalisering, men en avsaknad av högskoleövergripande strategisk handlingsplan för både samverkan och internationalisering.

Flera institutioner lyfter återigen AI för samhällsrelevans och för att möta samhällsutmaningar. Forskningens dag 2023 för industrisamverkan i regionen genomfördes under året med AI som del av temat.

Digital kommunikation via websida och LinkedIn lyfts som ett sätt för fler kontaktytor – att både nå ut med information, öka söktryck och att få information in som kan stötta i utvecklingen. Kommunikation är något som lyftes av flertalet institutioner på gemensamma dialogen i mars 2024 också där det finns lärdomar att dra från varandra och behov av stöd från avdelningen för kommunikation.

Att ta med framåt:

- Fortsätt utveckla hållbarhetsperspektivet i utbildning och forskning, använd det metodstöd som har utvecklats
- Se över möjligheten att stärka samverkans och internationaliseringens strategiska riktning
- Stärk kommunikationen och informationen gällande högskolans utbildning och forskning i syfte att utveckla verksamheten

2e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Rektors prioriterade mål (1):

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska arbeta strategiskt för att öka intäkterna från forskningsfinansierande myndigheter, forskningsstiftelser och övriga forskningsfinansierare med målet att volymen externmedelsfinansierad forskning ska öka. Av särskild prioritet är ansökningar i linje med lärosätets strategi och riktade gentemot KK-stiftelsen vilket förutsätter väl fungerande samverkan med omgivande samhället. Verksamhetsstödet ska säkerställa att ett adekvat forskningsstöd där samverkan ingår som en del erbjuds.

Lärosätet har ökat de externa forskningsmedlen från 50 mnkr 2022 till 62 mnkr 2023 (+24%). Den workshop som forskningsstödet organiserade med inbjudan till samtliga institutioner om att skriva framgångsrika forskningsansökningar lyfts av flera institutioner som värdefull för att vidareutveckla ansökningar. Andra exempel på förutsättningar för att lyckas är att säkerställa att det finns kompetenta forskare och lärare som ankare i arbetet, att det avsätts tid specifikt för att skriva ansökningar och att det erbjuds seminarium och skrivarinternat för de som skriver ansökningar.

Mycket är under utveckling vid högskolan, bland annat ansökan om forskarutbildningsrättigheter inom temat Hållbara samhällen och organisationer att skickas till UKÄ i september 2024. Flera forskarskolor under utveckling omnämns (Nära vård, Future-Proof Cities 2, hållbar medieproduktion). Förslag har tagits fram om att inrätta ett forskningscentrum, Centrum för forskning om läs- och skrivdidaktik.

Verksamhetsstödet har under året arbetat med att stärka stödet till forskning. Bland annat har ett arbete kopplat till utveckling av processer och roller inom projektekonomi påbörjats, utveckling av stärkt forskningsinformation för förbättrad statistik har inletts och forskningsstödet har resursförstärkts.

Att ta med framåt:

- Fortsätta med att arbeta för förutsättningar att skriva ansökningar, både inom institutionerna och inom verksamhetsstödet
- Skicka in ansökan om forskarutbildningsrättigheter inom temat Hållbara samhällen och organisationer till UKÄ, september 2024
- Utveckla och stärka stödet till forskning inkl. samverkan under 2024

2f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

I sina verksamhetsberättelser lyfter institutionerna att man på olika sätt arbetar med forum och ansvar för att stärka kollegiets roll och även för att stärka kvalitetskulturen. Tydliggörande kring roller och ansvar för kollegiala roller behöver dock arbetas vidare med, och även integreras i det arbete som sker kring den interna organisationen vid institutionerna som ska gälla från och med 1 januari 2025.

Program- och kursanalyser omnämns explicit endast av en institution. Statistiken från diariet visar att det endast är 10 % av alla program och 57 % av alla kurser år 2023 där analys genomförts. Den låga andelen kan delvis bero på att alla analyser inte finns representerade i diariet. Men det ger en indikation som behöver tas på allvar då Högskolan Dalarna enligt lag är skyldiga att ta hand om studenters utvärderingar genom analys och åtgärder utifrån identifierade behov. Kursanalyser är även en viktig beståndsdel i det systematiska kvalitetsarbetet vid Högskolan Dalarna. Framåt är det av största vikt att analyser genomförs löpande och diarieförs för att säkerställa kvalitet i utbildningen, studenternas inflytande samt för att ge en rättvisande bild av regelefterlevnaden genom statistik från diariet.

Att ta med framåt:

- Diskussion och utveckling av kollegiets ansvar i den nya interna organisationen vid institutionerna ska genomföras under 2024 och fortsätta arbetas aktivt med från 2025
- Säkerställ att arbetet med kurs- och programvärderingar samt kurs- och programanalyser genomförs vid samtliga utbildningar

2g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade mål (2):

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att verksamhetsstödet tillsammans med institutionerna ska implementera en förbättrad och förenklad ekonomimodell i syfte att förbättra uppföljning och styrning av ekonomi och därigenom bidra till förutsättningar för en ekonomi i balans.

Verksamhetscykeln 2023 med dess ingående delar kopplat till både verksamhet och ekonomi har genomförts till fullo (om än med reviderad tidplan med anledning av det ekonomiska läget). Arbetet i sig bedöms vara förankrad i verksamheten, bland annat genom utbildningsinsatser men också genom att den har arbetats igenom under två år nu. Samtidigt är det tydligt att själva ekonomimodellen inte är helt förankrad och välfungerande i praktiken varför arbete med att förbättra och förenkla ekonomimodellen som en förutsättning för en ekonomi i balans kvarstår att jobba vidare med aktivt under 2024. Genomlysning av ekonomifunktionen har genomförts under året som resulterat i tre projektområden; projektekonomi för forskning, ekonomiska årshjulet och fakturahantering. Detta arbete fortsätter under 2024 likväl som vidareutveckling av verksamhetscykeln med extra fokus på ekonomistyrningen inklusive att säkerställa relevans och kvalitet i underlag för ledningen att kunna fatta välgrundade beslut. Personalomsättningen under året inom ekonomifunktionen har skapat utmaningar, samtidigt som lärosätet också stärkt sin ekonomi- och controllerkompetens under året genom ny/ersättningsrekryteringar, och kommer genom ersättningsrekrytering av ekonom och enhetschef att stärka kompetensen ytterligare under våren 2024, vilket kommer att skapa bättre förutsättningar för stöd till verksamheten och vidare utvecklingsarbete.

Utöver ekonomimodell lyfts även behov från verksamheten av att vidareutveckla stödet och samarbetet kopplat till VSO-modellen, forskningsstödet, ekonomi, HR och studieadministration. Lärosätet behöver under 2024 se över vilka förbättringar som kan göras för att säkerställa ett ändamålsenligt och mer verksamhetsnära stöd, i samråd med det arbete som görs kring de interna organisationerna på institutionerna. Där behöver man ta ett helhetsgrepp både inom institutioner och verksamhetsstödet, för att hitta effektiva och ändamålsenliga sätt att arbeta på.

Att ta med framåt:

- Fortsätta med arbetet att ta fram en ändamålsenlig ekonomimodell för ekonomi i balans
- Vidareutveckla stödet och samarbetet kring VSO-modellen, forskningsstödet, ekonomi, HR och studieadministration

- Se över verksamhetsstödet för att säkerställa ett ändamålsenligt och verksamhetsnära stöd, framför allt inför institutionernas nya interna organisation med start 1 januari 2025

2h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Institutionerna ser generellt att de har god samverkan med många aktiva partnerskap, framför allt med regionala aktörer. Samarbeten har både inletts under året (till exempel Försvarsmakten, samtliga kommunala energibolag i Dalarna) och vidareutvecklats (till exempel Hitachi Energy). Nya samverkansavtal har ingåtts och samverkansprojekt utvecklats under året (till exempel forskarskolan Nära vård och Effektivare testmiljöer inom bygg- och fastighetssektorn). Stärkt samverkan med kommuner har skett, samtidigt man även nämnder att Region Dalarnas neddragningar påverkar samverkan och att nuvarande samverkansavtal med regionens kommuner för uppdragsutbildning inom arbetsvetenskap löper ut 2024. Både IHOV och IKS bedöms arbeta aktivt med hantering och möjligheter framåt. Kontinuerliga träffar (till exempel med ämnesföreträdare och verksamhetschef på regionen) och forum (till exempel EKC) lyfts som bra exempel för stärkt samverkan. Det finns en uttryckt avsaknad av en högskoleövergripande samverkansstrategi – vilket till exempel IKS lyfter som utmaning i att genomföra institutionens huvuduppdrag.

Uppdragsforskning, i tillägg till uppdragsutbildning, och tvärdisciplinär forskning lyfts som möjligheter framåt. ISLL uttrycker särskilt behov av och stöd i att hitta relevanta samarbetspartners inom näringslivet och att arbeta tätare med forskare på IKS och ILU i syfte att stärka samverkan.

Verksamhetsstödet lyfter att samverkansstödet arbetats med under året, och att information finns på medarbetarwebben men att samverkansportal behöver vidareutvecklas under 2024.

Att ta med framåt:

- Se över möjligheten att stärka samverkans strategiska riktning
- Fortsätta utveckla samverkansstödet till institutionerna

2i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Rektors prioriterade mål (3):

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är arbetsmiljö. Samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska intensifiera och konkretisera det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det innebär bland annat att kartlägga organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) och utifrån det ta fram och genomföra åtgärdsplaner för förbättringar.

Flera institutioner lyfter genomförandet av arbetsplatsträffar (APT) som en del i sitt systematiska arbetsmiljöarbete. Den upphandlade utbildningen SAM-samarbetet via Falck lyfts av majoritet av institutionerna som en del i det aktiva arbetet med verksamhetens arbetsmiljö. Vissa men inte alla har genomfört OSA-enkäter för sina avdelningar och tagit fram handlingsplaner. Det ansträngda ekonomiska läget, och det intensiva arbetet med detta under hösten 2023, kan delvis utgöra förklaring till att det har nedprioriterats under 2023. Samtidigt har riskanalyser kopplat till åtgärdsplaner och varsel delvis innefattat arbetsmiljöperspektiv. Arbetet med handlingsplaner och konkretisering av det systematiska arbetsmiljöarbetet förväntas fortlöpa under 2024.

Avsaknaden av personal på campus lyfts av flera som ett problem. Anledningar som nämns till att personal väljer arbeta på distans är att man är utspridda på flera campus (IKS till exempel), eller inte vara nöjd med befintliga lokaler (ISLL), men även att det har skett ett generellt förändrat beteende efter pandemin där medarbetare vill ha flexibiliteten att sitta hemma majoriteten av arbetstiden.

Flexibiliteten kan behöva erbjudas för att vara en attraktiv arbetsgivare samtidigt som det behövs en balans och arbetssätt som säkerställer kvalitet i arbetet. Detta är något som lärosätet bör arbeta vidare med under 2024.

Enkäten som genomfördes för doktorander respektive handledare till forskningsutbildning under 2023 omnämns bara av en institution. Antingen bedöms den inte vara relevant, tillgänglig eller prioriterad. Anledningen bör utvärderas för att dra lärdomar.

Att ta med framåt:

- Högskolan ska fortsätta ta fram handlingsplan för att stärka arbetet med arbetsmiljö, inte minst inför att institutionernas nya interna organisation startar
- Se över möjligheten att stärka medarbetarnas närvaro vid arbetsplatsen
- Prioritera enkät för doktorander och handledare

2.5 Systematiskt kvalitetsarbete

Uppföljning av föregående års identifierade utvecklingsområden och utveckling av kvalitetssystemet

Lärosätets kvalitetssystem uppdateras kontinuerligt. Det beskrivs som bestående av en bas med tre pelare; verksamhetsstyrning och uppföljning (pelare 1), operativt och kontinuerligt kvalitetsarbete (pelare 2), granskning och planerad utvärdering (pelare 3). De tre pelarna vilar på en bas av styrdokument, processer, rutiner och arbetssätt och omges av en kvalitetsmedveten kultur. Det finns ett ständigt flöde mellan de tre pelarna som bidrar till helheten och relevansen för respektive pelare. Exempelvis prioriteras och resurssätts planerade utvecklingsområden i pelaren verksamhetsstyrning och uppföljning utifrån de utvecklingsbehov som identifieras i pelarna granskning och planerad utvärdering respektive operativt och kontinuerligt kvalitetsarbete.

Vid en analys 2022 identifierades brister i systematiken kring det operativa kvalitetsarbetet, till exempel uppföljningsbarheten av kurs- och programanalyser, och under 2023 genomfördes och påbörjades arbete med att åtgärda de identifierade bristerna. Arbete har också genomförts för att säkerställa forskningens och forskarutbildningens del i kvalitetssystemet. Då forskningen inom lärosätet har vuxit snabbt varierar arbetssätten mer mellan institutionerna jämfört med utbildningen där arbetssätten i högre utsträckning följer samma processer och arbetssätt.

Under 2023 genomfördes åtgärder kopplade till förbättring av det systematiska kvalitetsarbetet och kvalitetssystemet utvecklades vidare. I summeringen och analysen av det systematiska kvalitetsarbetet 2022 identifierades nedanstående delar i behov av utveckling inom ramen för kvalitetssystemet, samtliga punkter är genomförda, påbörjade eller är beroende av slutförande av annan process (kursklassificeringar väntar in beslut om inrättande av ämne).

- Framtagande av underlag till styrelsen för reviderad *Arbetsordning för Högskolan Dalarna*
- Fördjupad analys av orsaker till den minskade studentnöjdheten från 2020 till 2022, samt framtagande av handlingsplan
- Översyn gällande processer och kvalitetskriterier för inrättande av ämne, huvudområde och program, samt därtill kopplade kvalitetsansvarsfunktioner
- Översyn av vägledningar avseende utvärdering av utbildning respektive forskning
- Översyn av kursklassificeringar samt systematik för dessa
- Utvärdering av regelverket för kurs- och utbildningsplaner med tillhörande processer
- Framtagande av förslag för hur kurs- och programanalyser kan genomföras på ett systematiskt och uppföljningsbart sätt, samt ev. andra åtgärder som förbättrar uppföljning av det operativa kvalitetsarbetet som inte innebär utökad administrativ börda för institutionerna

- Genomförande av en första (i sexårscykel) fullskalig kollegial utvärdering av forskningsverksamheten i den nya organisationen med externa granskare (i enlighet med nytt regelverk utvecklat och beslutat under 2022) och efterföljande metodutvärdering

Under året genomfördes en översyn av processer och regler för kvalitetskriterier för inrättande av ämne, huvudområde och program, samt därtill kopplade kvalitetsansvarsfunktioner. Ett uppstartsseminarium för diskussion av ämne på Högskolan Dalarna genomfördes och regeldokument kopplat till kvalitetskrav för inrättande av ämne arbetades fram för kommande beslut, dessa delar beskrivs närmare i nämndens avsnitt. Kvalitetsansvarsfunktioner samt kriterier för inrättande av ämne, huvudområde och program kopplar samman med det beslut om institutionernas inre organisation som fattades av rektor att gälla från och med 1 januari 2025. I institutionernas nya interna organisation kommer kvalitetsansvarsfunktioner att bli tydligare, ämnesansvariga kommer att få utökat inflytande i prefektbeslut, avdelningschefer ersätts med avdelningsledare med akademisk förankring och med arbetsmiljöansvaret som ett deltidsuppdrag. Även funktionerna program- och kursansvariga förväntas förtydligas liksom examinatorns roll som även har stärkts. Dessa åtgärder förväntas leda till effektivare beredning av beslut kopplat till utbildning och forskning, där beredningen kommer från så nära den aktuella verksamheten som möjligt.

Verksamhetsstyrning och uppföljning

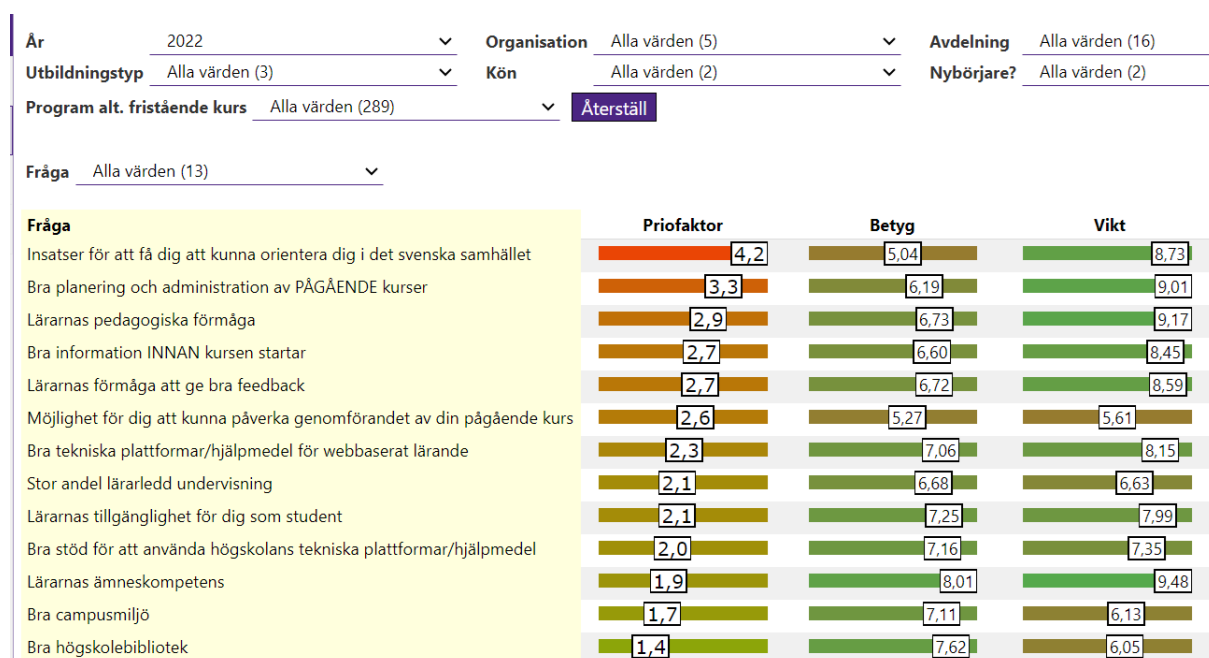
Under 2023 skedde bland annat utveckling som stärkte kopplingen mellan genomförda granskningar och verksamhetscykeln såväl för planering som för uppföljning. Under året arbetades en process för beslut om högskoleövergripande utbildningsutbud för program fram. Inom ramen för verksamhetscykelprocessen genomfördes under 2023 fyra gemensamma dialoger där rektors ledningsråd deltar samt även proprefekter i tre av de fyra dialogerna. De gemensamma dialogerna har givna teman. Här diskuteras verksamhetsplanering och -uppföljning för såväl ekonomi som utbildning, forskning och dess kvalitet. I tillägg genomfördes tre separata dialoger med respektive institution med samma övergripande syfte, även uppföljning och plan för utbildningsutbud och riskhantering. De institutionsspecifika dialogerna får naturligt en högre detaljgrad än de högskolegemensamma. Deltagare från institutionen bestäms av respektive prefekt som ombeds bjuda in de personer, till exempel avdelningschefer, som prefekten ser behov av. Från verksamhetsstödet deltar bland annat planeringschef, verksamhetscontrollers, institutionens ekonom samt studieadministratör. I samband med / kort efter dialogen skickas minnesnoteringar ut till deltagare för att överenskommelser om fortsatt arbete framåt ska vara tydligt. De enskilda dialogerna genomfördes för första gången under 2023. Även om det finns möjlighet att utveckla upplägget och deltagarstrukturer så utgjorde de enskilda dialogerna en värdefull arena för att förtydliga och konkretisera ledningens riktlinjer kring såväl ordinarie verksamhet som de kostnadsbesparingar och resultatförbättringar som genomfördes under 2023. Under kommande år förväntas dessa verksamhetsdialoger kompletteras med kvalitetsdialoger med än högre fokus på det systematiska kvalitetsarbetet. Dessa kommer sannolikt till en början av praktiska skäl att ske separerat från verksamhetsdialogerna men kan på sikt komma att genomföras samtidigt.

Dialog kring kvalitetsfrågor har också skett på kvalitetsrådet som har sammanträtt sex gånger under 2023. Kvalitetsrådet har en viktig funktion som komplement till rektors ledningsråd för att sätta kvalitetsfrågor i ytterligare fokus. Inför kommande år kommer i tillägg enskilda kvalitetsdialoger med institutioner att ske, med fördjupat fokus på kvalitet i utbildning och forskning och resultat och uppföljning av granskningar.

Operativt och kontinuerligt kvalitetsarbete

Studentenkäten genomförs vartannat år, tidigare har också en alumnenkät genomförts vartannat år. Den generella enkäten till studenter (i tillägg till kurs/programvärderingar) är under utveckling och vissa frågor har förändrats. I föregående års analys framkom att studentnöjdheten hade minskat från 2020 till 2022 och att fördjupad analys om orsak behövdes. En övergripande analys visade att de delar som studenterna rankade lägre 2022 än 2020 var främst stöd i att använda tekniska plattformar/hjälpmedel för webbaserat lärande, möjligheten att påverka genomförandet av pågående kurs och stor andel lärarledd undervisning medan campusmiljö och information innan kursstart rankades högre 2022 än 2020.

Ett arbete genomfördes under året för att lyfta in resultaten från studentenkäten i högskolans informationssystem för analys och statistik, Linnea, så att institutioner, till exempel programansvariga och prefekter, ska kunna analysera studentnöjdheten på övergripande nivå, se exempel i figur 2 nedan. Arbetet kopplar samman med den förstärkning av systematik av program- och kursanalyser som nu genomförs, där studentnöjdheten är en del av den input som programansvariga har att utgå ifrån inför analysen.

Figur 2. Översikt över analysverktyg för studentnöjdhet i högskolans informationssystem för analys och statistik, Linnea.

Utvärderingen av regelverket för kurs- och utbildningsplaner med tillhörande processer resulterade i en ny process från 1 januari 2024, detta beskrivs i kapitlet innehållande UFNs summering av året nedan.

Under året påbörjades arbetet med utveckling av processen för kurs- och programanalyser för att för samtliga kurser och program med ökad grad av automatisering fånga upp och systematiskt ta hand om studenters synpunkter på kurser och program, som grund för kurs- och programanalyser. Det utvecklade arbetssättet förväntas införas i samband med ny lärplattform från hösten 2024.

Under 2023 fortsatte den högskoleövergripande satsningen på utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete för medarbetare, fackliga ombud, arbetsmiljöombud, avdelningschefer, prefekt/högskoledirektör och representant från HR, kallat SAM-arbetet. Inom ramen för detta arbete genomför medarbetare genom sin avdelning en OSA-enkät som bas för resultatanalys och workshops, med syftet att identifiera och vid behov sätta in insatser vid eventuella tecken på arbetsmiljöproblem. Utbildningsinsatsen förväntas också leda till ökad förståelse för arbetsmiljöfrågor, arbetsmiljölag och

det ständigt pågående systematiska arbetsmiljöarbetet. I institutioners/verksamhetsstöds verksamhetsberättelser lyfts APT som ett viktigt forum för att diskutera arbetsmiljöfrågor vilket är positivt och en förändring från föregående år.

Flertalet åtgärder har genomförts inom verksamhetsstödet för att stärka upp stödprocesserna kring forskning och utbildning. VSO-modellen, en modell för systematisk verksamhetsutveckling, har implementerats. Inom ramen för VSO-modellen finns sex olika dialogarenor där representanter från verksamhetsstödet och institutionerna ingår. Dessa arenor är till för att kunna delge information, lyfta frågeställningar samt stämma av funderingar och utvecklingsbehov kopplade till respektive verksamhetsstödsområde. I tillägg har processkartläggning använts som en systematik för verksamhetsutveckling och tydliggörande av ansvarsområden och ledningssystemgruppen har utvecklats för att hålla samman lärosätets ledningssystem.

Under året har ett nytt arbetstidsavtal för lärare börjat gälla och arbetssätt har börjat implementeras i enlighet med detta. Arbetstidsavtalet innebär bland annat en ökning av kompetensutvecklingstid och ett tydliggörande av minskad detaljplanering jämfört med tidigare arbetstidsavtal. Då det tidigare arbetstidsavtalet var från 1999 kommer förändringen att innebära behov av en kulturförändring, en önskad förändring som är tydligt uttalad från högskoleledningen. För att möjliggöra denna krävs att tidsplaneringen- och uppföljningen sker på ett högskoleövergripande likartat sätt och att den tidigare detaljplaneringen utgår. Ett sätt att säkerställa att kompetensutveckling planeras in och följs upp är medarbetarsamtal, arbeta pågick under 2023 att nyutveckla mallen för detta, arbetet förväntas slutföras under våren 2024. En pilotversion av utvecklad kompetensförsörjningssystematik genomfördes under året och kommer efter utvärdering att fortsätta kommande år.

Granskning och planerad utvärdering

2023 års högskoleövergripande forskningsutvärdering genomfördes enligt plan. Utifrån denna gjordes analyser om såväl innehåll som tillvägagångssätt kring systematik och metod som lärdom inför kommande forskningsutvärdering. Institutionernas handlingsplaner ska speglas i respektive verksamhetsplan och följs sedan upp i verksamhetsberättelse och enligt UFNs tidsplan. Åtgärder kopplade till utveckling av granskning och planerad utvärdering lyfts i nämndens avsnitt nedan.

Processer, rutiner, arbetssätt, styrdokument, en kvalitetsmedveten kultur

Under de senaste åren har mycket arbete skett med att säkerställa att styrdokument finns och är uppdaterade, exempelvis delegationsordning, arbetsordningar och regler. Processer, rutiner, arbetssätt och styrdokument fortsatte under 2023 att utvecklas där luckor eller uppdateringsbehov identifierades. Delegationsordningen uppdateras kontinuerligt vid förändrade arbetssätt, beslutsrätter eller identifierade behov av förtydliganden. Under 2023 arbetades en ny version fram inför fastställande 2024. En reviderad arbetsordning för Högskolan Dalarna beslutades i juni 2023 och högskoleövergripande arbetsordning för nämnder och råd togs fram under året inför remiss och beslut i början av 2024. Högskolans anställningsordning som reglerar regler för rekrytering, meritering och befordran uppdaterades under 2023. Arbete genomfördes för att säkerställa högskoleövergripande kännedom om dessa. Forskarutbildningsnämnden gick under året igenom sina styrdokument och ökade tillgängligheten till dessa genom att konsolidera antalet styrdokument och dess innehåll, se nämndens beskrivning i ett senare avsnitt.

Att känna till beslutade arbetssätt har bedömts vara en förutsättning för en kvalitetsmedveten kultur så som den är definierad i lärosätets kvalitetspolicy¹; *som en ständig vilja till omprövning och förbättring*

¹ Högskolan Dalarnas kvalitetspolicy

och en verksamhet som präglas av öppenhet, problematisering, dialog, engagemang, tillit till professionen samt en strävan att tillvarata varje medarbetares kompetens, kreativitet och förändringsvilja. Tack vare införandet av BeHDA, lärosätets mötes- och beslutshantering, finns beslut om uppdaterade regler och förändringar tillgängliga och automatiskt diarieförda. BeHDA tillsammans med en samlingssida på medarbetarwebben där beslutade policys, regler och handläggningsordningar återfinns, ökar chansen för likvärdiga arbetsätt där fokus i stället kan läggas på det akademiska innehållet. BeHDA stödjer i dagsläget hanteringen av 23 mötesforum med dagordningar, möteshandlingar, protokoll, signering och diarieföring. 2023 hanterades 330 mötestillfällen i BeHDA.

Identifierade utvecklingsområden inom ramen för kvalitetssystemet - 2024

- Utveckling av adekvata administrativa stödsystem för att stötta de nya reglerna för kurs- och utbildningsplaner. Säkerställ att program- eller branschråd med relevanta externa representanter finns etablerade för samtliga utbildningsprogram utifrån högskolestyrelsens riktning.
- Implementering av automatiskt utskickade frågor för kurs- och programvärderingar samt systematik för uppföljning av dessa.
- Utvecklade systematik för uppföljning av kompetensutvecklingstid vilket inkluderar implementering av utvecklade mallar/checklistor för medarbetarsamtal
- Planering för / påbörjad uppföljning av handlingsplaner från forskningsutvärderingen 2023 (fokus 2025)
- Framtagande av arbetsordning för gemensamma verksamhetsstödet
- Utveckling av utvecklade statistikunderlag kopplat till forskning
- Utveckling av systematik för forskande lärares upprättande av datahanteringsplaner (forskningsdatastödet DAU (Data Access Unit))
- Översyn av FENs beslutsrätter och roll som nämnd
- Verkställa konsolideringen av verksamheten som innebär akademiska miljöer antingen utvecklas eller avvecklas, och den förändring av utbildningsutbudet som det innebär
- Ta fram förslag på strategiskt beslut gällande campus- eller distansutbildningar utifrån ett samlat perspektiv – kvalitet, arbetsmiljö för studenter och lärare samt ekonomi

2.6 Hållbarhetsarbete

På Högskolan Dalarna finns åtta hållbarhetsmål som preciserar vad lärosätet ska uppnå under perioden 2021–2026 för att främja en hållbar utveckling i sin verksamhet. För första delen av målperioden (2021–2023) fanns också en handlingsplan med ett antal uppdrag angivna för varje mål som skulle bidra till måluppfyllelse. Nu och framåt, alltså andra halvan av målperioden, är upplägget lite annorlunda; målen ligger fast men verksamheterna ges större utrymme att själva år för år planera de åtgärder man vill genomföra. Rådet för hållbar utveckling ger förslag på aktiviteter som strävar mot hållbarhetsmålen, erbjuder dialog samt gör uppföljning efter varje verksamhetsår.

Nedan presenteras för vart och ett av de åtta målen aktiviteter som genomförts under 2023 och som kan bidra till att målen nås. I huvudsak bygger sammanställningen på vad som redovisats i

institutioners och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser för 2023. Då halva målperioden passerat var planen att även presentera målpuppfyllelseanalyser för respektive mål. Det kan dock konstateras att sådana analyser är svåra att göra för flera av målen, både på grund av frågornas kvalitativa natur och för att det saknas data för vissa indikatorer. För indikatorer där det finns dataunderlag bakåt i tiden har jämförelseåret satts till 2019, d.v.s. året innan covid-19-pandemin.

Hållbarhetsmål 1, 2 och 3: Utbildning, forskning och samverkan

För lärosätets kärnverksamhet – utbildning och forskning inklusive samverkan med det omgivande samhället – finns tre separata hållbarhetsmål. I redovisningen nedan presenteras områdena tillsammans, uppdelade på aktiviteter på respektive institution. Men först något om stöd och aktiviteter som koordinerats från centralt håll under 2023.

Målet för utbildning anger att alla studenter som läser en utbildning på Högskolan Dalarna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper och kompetenser som behövs för att kunna bidra till en hållbar utveckling. Som stöd för lärare och programansvariga i detta har det bland annat utvecklats ett metodstöd. Detta testades under 2023 i en pilot med sex utbildningsprogram, och efter utvärdering och revidering erbjuds nu fler program att ta del av metodstödet.

För att främja tvärvetenskapliga samarbeten och på andra sätt belysa forskningens centrala roll för hållbar utveckling inrättades för några år sedan ett forskningskollegium, RECAST (Research Collegium for the Advancement of Sustainability), som under 2023 har arrangerat två seminarier.

Under året har det pågått många samverkansprojekt inom hållbarhetsområdet. Lärosätets medverkan i den regionala innovationsstrategin, en delstrategi till Dalastrategin 2030, har fortsatt. Högskolan Dalarna har också varit representerat i arbetet med Energiintelligent Dalarna (den regionala energi- och klimatstrategin) som pekar ut sju områden som centrala för att regionen ska bidra till att nå de nationella energi- och klimatmålen. För varje område tas en färdplan fram för vad som behöver göras till 2045.

Biblioteket har tagit fram ett bildspel som redogör för olika delar av lärosätets hållbarhetsarbete och som nu rullar i biblioteken på båda campus. I anslutning till detta exponeras aktuella böcker på temat.

Nedan följer en sammanställning över aktiviteter som lyfts fram i verksamhetsberättelser från varje institution.

IKS: Under året har ett arbete pågått för att utveckla och avgränsa det planerade nya forskarutbildningsområdet med arbetsnamnet Hållbara samhällen och organisationer. I verksamhetsberättelsen framkommer att man avser att utveckla samarbetet med Saxion University, Nederländerna, vilket kommer gagna forskningen då hållbarhet men också samverkan är bärande i den kommande forskarutbildningsansökan. Runt temat hållbarhet finns ett pågående samarbete mellan Högskolan Dalarna, Mälardalens universitet och Högskolan i Gävle i form av forskarskolan *Future Proof Cities 2* som har fokus på hållbar stadsutveckling. Värdinstitution vid Högskolan Dalarna är IIT, från IKS bidrar man främst med statsvetenskapliga perspektiv på den gröna omställningens sociala och kulturella förhållanden. Vidare finns inom IKS projekt mot hållbar destinationsutveckling där både statsvetenskap och turismvetenskap har bärande roller. Kandidatprogrammet International Tourism Management deltog i den ovan nämnda piloten som utvärderade ett metodstöd för hållbarhetsfrågor i utbildning. En tvåårig masterutbildning – Hållbarhet och turism – har fått godkännande av UKÄ. Institutionen har utvecklat ett verktyg som syftar till att analysera utbildningsportföljen och säkerställa att utbildningsprogrammen uppfyller bland annat de hållbarhetsaspekter som är viktiga för att nå Högskolan Dalarnas övergripande hållbarhetsmål för utbildning.

IHOV: Generellt ses en avsaknad av bredare beskrivningar avseende hur arbetet med hållbarhet genomförts inom såväl utbildning som forskning, trots att dessa perspektiv ges ganska stort utrymme i flera utbildningar och att det under året har bedrivits ett flertal forskningsprojekt med koppling till hållbar utveckling och hälsa/välfärd. Magisterprogrammet i fysioterapi deltog i ovan nämnda pilot. Ett samarbete mellan Centre for Sustainable Healthcare (UK) och fysioterapiprogrammet har inletts för att undersöka möjligheterna för studentutbyte i dubbelt syfte: internationalisering och hållbarhet.

ISLL: Institutionens verksamhetsberättelse lyfter att Magisterprogrammet i engelska - lingvistik deltog i ovan nämnda pilot. Andra aktiviteter med kopplingar till hållbar utveckling som beskrivs i verksamhetsberättelsen är: språkstöd som gemensam resurs för Högskolan Dalarna med uppdrag att bidra till att utveckla studenternas akademiska litteracitet, utvecklande av kandidatprogram med inriktning språk och kommunikation i det mångfaldiga arbetslivet samt utvecklande av ett masterprogram för interkulturella litteraturstudier. Forskningsgrupperna LiS (litteraturer i samhället) och FoS (forum för språkvetenskap) har en tydlig koppling till samhällsrelevant kunskap, vilket kan betraktas som ett led i hållbarhetsarbetet. I verksamhetsberättelsen nämns inga forskningsprojekt om hållbarhet, även om forskning kring till exempel klimatförändring som tema i litteraturen förekommer.

IIT: Institutionens verksamhetsberättelse ger överlag en begränsad bild av vad som skett i verksamheten under 2023, de viktigaste punkterna avser i huvudsak annat än kärnverksamheten. Inte heller går det att utifrån verksamhetsberättelse få en övergripande bild av hållbarhetsarbetet. Positivt att notera är att institutionen varit representerad med två program i ovan nämnda pilotprojekt; Bygg- och samhällsplanerarprogrammet (grundnivå) och Business Intelligence (avancerad nivå). Dock verkar fortsatt utvecklingsarbete – åtminstone det som rapporteras – vara begränsat till att ge möjlighet till att använda brädspelet i undervisningen. Institutionen rymmer två forskarutbildningar där doktoranderna nu uppges ha fått ökade möjligheter till reflektion kring sina projekt med hållbarhetsperspektiv. Något som inte rapporteras är det grundarbete som rimligen bör ha skett under 2023 för att byta namn och inriktning för centrumbildningen Energikompetenscentrum (EKC); nytt namn är Sustainable Energy Research Centre (SERC), där hållbarhetsperspektivet och forskningen lyfts fram.

ILU: Inslag om hållbar utveckling har utökats i allt fler kurser, dock ges ingen beskrivning i verksamhetsberättelsen av hur denna kursutveckling genomförts. Däremot nämns att medarbetare från institutionen deltagit i miljörevisioner under 2023. Förskolläraryrket var ett av de medverkande programmen i ovan nämnda pilot, men deltagandet fullföljdes inte på grund av osäkerheten kring utbildningens framtid.

Måluuppfyllelseanalys: Bedömning av måluuppfyllelse har inte gjorts för mål 1, 2 eller 3.

Hållbarhetsmål 4: Internationell verksamhet

De fem institutionerna har under 2023 på olika sätt och i skiftande omfattning arbetat med frågor kopplade till internationalisering. Utveckling av internationella utbildningar på kurs- och programnivå pågår och internationella samarbeten inom mobilitetsprogrammen Erasmus+ och Nordplus fortsätter att bidra till kvaliteten i verksamheten. Både lärare och forskare arbetar med internationalisering i form av nätverkande, forskningssamarbeten och utbyten av olika slag. De som samordnar doktorandutbildning vid ISLL samarbetar med olika internationella partneruniversitet genom att genomföra gemensamma seminarier och att anlita praktikanter i vissa nätbaserade kurser. En medarbetare vid samma institution har beviljats stipendium av STINT för att genomföra Teaching Sabbatical under hösten 2023, ett stipendieprogram som ska bidra till pedagogisk utveckling vid lärosätet. På IKS ligger internationalisering, samverkan och hållbarhet i utbildningarna till grund för en satsning för forskarutbildningsansökan (se ovan), samarbeten som också förväntas bidra till större och mer tvärdisciplinära forskargrupper. Verksamhetsstödet har arbetat med rekryteringsinsatser mot

tredjelandstudenter, genomförandet av introduktionsdagen vid terminsstart samt vägledningsinsatser och utveckling av samarbetet med programansvariga för att underlätta för utresande studenters mobilitet.

Måluppfyllelseanalys: För 2023 registrerades 64 utresande studenter, att jämföra med 55 år 2019, det vill säga en ökning som indikerar att lärosätet rör sig i riktning mot målet. För den andra indikatorn som är tänkt att följas upp, ”antal medarbetare i undervisningsuppdrag vid partneruniversitet”, finns bara delvis underlag att hämta från institutionernas verksamhetsberättelser. I lärosätets årsredovisning 2023 rapporteras 69 personalmobiliteter varav 14 i undervisningssyfte, vilket är en minskning jämfört med 2019 då man hade 100 personalmobiliteter varav 16 var undervisningsuppdrag.

Hållbarhetsmål 5: Jämställdhet och lika villkor

En övergripande reflektion är att frågor som rör jämställdhet och lika villkor *inte* uttryckligen omnämnts i någon verksamhetsberättelse för 2023. Följande aktiviteter som genomfördes under året kan kopplas till jämställdhetsintegreringsplanens olika inriktningar: Under inriktning *Kunskap och kompetens om jämställdhetsintegrering* genomfördes utbildning i jämställdhet och lika villkor för samtliga chefer i organisationen, en utbildning som också är ett permanent inslag i chefsutvecklingsprogrammet. Informationssidor som beskriver och systematiserar vårt arbete för jämställdhet och lika villkor har tillgängliggjorts såväl internt som externt och inkluderats som en obligatorisk del vid introduktion av nyanställda. Under inriktningen *jämställd utbildning* ingår det löpande arbetet som Studieverkstaden erbjuder, med syfte att gynna breddat deltagande. Under året implementerades också det så kallade EWS (early warning system). Kopplat till inriktningen *lika möjlighet till karriärvägar* har lärosätets karriärväg, samt bedömningskriterier för avancemang, förtydligats i en reviderad anställningsordning. I de övergripande principerna för rekrytering och befordran är jämställdhet och lika villkor specifikt utpekade.

Under 2023 har arbetsmiljö varit i fokus för hela verksamheten, vilket återspeglas tydligt i verksamheternas verksamhetsberättelser. Konkret har detta inneburit ökad kompetens kring systematiskt arbetsmiljöarbete med särskilt fokus på kränkande särbehandling. Även om det är oklart till vilken grad jämställdhets- och likabehandlingsaspekter har belysts kan man anta att dialog om arbetsmiljön och reflektion kring till exempel samtals- och mötesklimat innebär tydliga vinster för att uppnå inkludering och likabehandling. Institutionerna nämner vidare en rad olika aktiviteter som kan ha positiva effekter för breddad rekrytering och deltagande, såsom nätburen undervisning och flexibel studietakt. Det är dock viktigt att påpeka att dessa satsningar inte tar utgångspunkt i identifierade underrepresenterade grupper, utan genomförs på andra bevekelsegrunder. Detta ligger också i linje med de svagheter som uppmärksammats i samband med UKÄ:s granskning, som efterlyser ökad systematik och insatser mot specifika målgrupper.

Sammanfattningsvis kan noteras att fokus har varit information, kompetensutveckling och stödinsatser, men att det är svårt att dra slutsatser om vilka effekter detta har fått för vardagspraktiken i verksamheten.

Måluppfyllelseanalys: Det är små förändringar i andelen studenter som läser en jämställd utbildning (d.v.s. har en könsfördelning inom spannet 40–60 procent) med 36 procent 2023 jämfört med 34 procent 2019. Vi ser en negativ utveckling gällande jämställdhetsindex (genomförs vartannat år) som går att härröra framför allt till en mer självkritisk hållning till hur väl vi uppfyller det kvalitativa, proaktiva arbetet: 121 poäng 2022 jämfört med 127 poäng 2018. Indikatorer för upplevd jämställdhet (för studenter och medarbetare) går i dagsläget inte att följa upp då de kräver nya frågor i student- respektive medarbetarenkät.

Hållbarhetsmål 6 - Möten och resor

Lärosätets mål för tjänsteresor är att klimatpåverkande utsläpp ska minska med 6 procent per år. Under 2023 har arbetet med att anpassa mötes- och grupprum för hybridmöten fortsatt. Inte minst i bygget av nytt campus i Borlänge har en stor satsning gjorts för att möjliggöra hybridmöten och hybridundervisning i mötesrum och undervisningslokaler. För tjänsteresor med bil har lärosätet under ett antal år leasat laddhybrider, under 2023 ersattes dessa med tio egenägda elbilar samt två laddhybrider. Utöver detta har inga specifika aktiviteter för minskade utsläpp från tjänsteresor genomförts under 2023. Noterbart är att under perioden 2021–2023 fanns åtta planerade uppdrag kopplade till målet om minskad klimatpåverkan från tjänsteresor. Av dessa är två till viss del genomförda och resterande är inte genomförda. En orsak till detta är att ansvarsfrågan varit otydlig. I slutet av 2023 beslutades dock att en avdelning inom verksamhetsstödet (S-LE) ska ges ett övergripande ansvar för reserelaterade frågor.

Måluppfyllelseanalys: De klimatpåverkande utsläppen, beräknade som koldioxidekvivalenter per årsarbetskraft (CO₂e/å.a.) från tjänsteresor var 23 procent lägre 2023 jämfört med 2019. En årlig minskning i fas med målet (minus 6 procent per år) skulle motsvara en minskning på 18 procent sedan 2019, dvs lärosätet ligger bra till relativt målet just nu. Men utvecklingen framåt är svår att bedöma då resandet ökat kraftigt två år i rad efter pandemin.

Hållbarhetsmål 7 - Byggnader och energi

Året har präglats av arbetet med om- och nybyggnation av den fastighet i centrala Borlänge som ska bli nytt campus. Byggnaden ska miljöcertifieras enligt det internationella systemet BREEAM In-Use, med sikte på betygsnivån ”Very Good”. Den befintliga byggnadens grund och stomme har bevarats, vilket inneburit en besparing på drygt 1 900 ton koldioxidekvivalenter jämfört med om motsvarande konstruktion hade nyproducerats. Byggnaden kommer att förses med en anläggning för solelproduktion integrerat i fasaden, och på taket förbereds för möjlighet till ytterligare solelproduktion. När det gäller befintliga campusbyggnader har initiativ till ett mer strukturerat arbetssätt kring energifrågor tagits under 2023. I augusti ordnade Högskolan Dalarna en workshop om energisparåtgärder med deltagare från tre (av totalt fem) fastighetsägare. Senare under hösten ordnades ett inledande energimöte med lärosätets areamässigt största hyresvärd. Ambitionen är att under 2024 genomföra energikartläggningar i byggnaderna och påbörja genomförandet av energisparåtgärder. I syfte att få ett effektivare nyttjande av kontorslokaler beslutades i slutet av 2023 om en policy för kontorsarbetsplatser.

Måluppfyllelseanalys: Endast mindre förändringar i energiförbrukningen och åtföljande klimatpåverkan har skett under åren. Den totala energiförbrukningen (el, värme och kyla) är idag 4 procent lägre än jämförelseåret 2019. Räknat per årsarbetskraft är minskningen 9 procent. Klimatpåverkan från energianvändning har hittills inte minskat i takt med det uppsatta målet.

Hållbarhetsmål 8 - Cirkulära resursflöden

Målet är att “klimatpåverkan och annan miljöpåverkan från varor och tjänster ska minska genom högt ställda hållbarhetskrav i upphandlingar och genom ökad grad av återanvändning och återvinning”. Under 2023 har ett stort antal upphandlingar gjorts i anslutning till campusbygget. Den största satsningen har gjorts för att återbruka möbler. Man har identifierat produktgrupper där det finns många möbler och där det kan göras stora klimatbesparingar genom återbruk. Först har man testat olika rekonditioneringsåtgärder och sedan upphandlat i större skala genom Kammarkollegiets ramavtal för återbruk av möbler. Bland övriga upphandlingar där det lagts extra resurser på miljökrav kan nämnas AV-utrustning, skyltar och caféverksamhet. När det kommer till avfallshantering pågår bland annat ett arbete för att på sikt inte ha några papperskorgar på kontor men att i stället skapa bättre möjlighet till sortering nära kontorsarbetsplatser.

Måluppfyllelseanalys: Det saknas idag praktiskt användbara metoder för att bedöma den samlade miljöpåverkan från inköpta varor och tjänster, men för 2023 har två indikatorer undersökts som kan ge en fingervisning om riktningen - om de följs över tid: 1) andelen inköp av varor och tjänster där miljökrav har ställts var 55 procent (räknat som ekonomiskt värde, upphandlingar och avrop från ramavtal sammantaget), 2) utsläppen av växthusgaser kopplade till inköp av datorer, skärmar, mobiler och annan IT-utrustning beräknades till 143 ton CO₂e (AV-utrustning ej medräknat), samtidigt som återtag av IT-utrustning för återanvändning eller återvinning beräknades ha gett en klimatbesparing på 83 ton CO₂e.

Områden inom hållbarhetsarbetet som kräver särskild uppmärksamhet

Inom flera områden pågår aktiviteter enligt plan i syfte att nå det övergripande hållbarhetsmålet för området. För andra områden saknas planer, beslut, utsedda ansvariga och/eller resurser för att åstadkomma de förändringar som behövs, ett antal sådana listas nedan.

Att ta med framåt:

- Tillse att alla utbildningsprogram, på såväl grund-, avancerad- som forskarutbildningsnivå, integrerar perspektiv på hållbar utveckling som är relevanta utifrån kunskapsområdet.
- Utarbeta tydligare planer för internationaliseringsarbetet, på lärosätetsnivå och på institutionsnivå, samt identifiera det stöd man behöver för genomförandet.
- Utforma och tillhandahålla generella utbildningsinsatser för att säkerställa att alla medarbetare, utifrån aktuell roll, har grundläggande förståelse för frågor som rör lika villkor och det egna ansvaret att bidra till en inkluderande arbetsmiljö.
- Inled ett aktivt arbete för att minska lärosätets klimatpåverkan från tjänsteresor, där ett första steg kan vara att sammanställa och redovisa resestatistik nedbrutet på institutioner och avdelningar.

2.7 Hantering av verksamhetsrisker

Hantering av verksamhetsrisker har utvecklats under året, dels har uppföljningen systematiserats med två uppföljningsredovisningar för högskolestyrelsen (vår och höst). Under hösten utvecklades processen så att rektorsfunktionen hade två längre dialogtillfällen med såväl slutuppföljning av hanteringen av 2023 års risker som genomgång av risklista inför förslag till 2024 års riskhantering, inför högskolestyrelsens beslut². Riskerna har numera grupperats för att lättare kunna bedöma riskområdet i sin helhet. I tillägg ligger ansvaret för åtgärder för begräsning nu enbart på medlemmar av rektorsfunktionen jämfört med tidigare då ansvaret för viss högskoleövergripande riskhantering låg på prefekter. Förändringen upplevdes öka tydligheten och uppföljbarheten och har bidragit till att omgående åtgärder satts in där risker och/eller konsekvenser identifierats som höga.

2.8 Hantering av regleringsbrev

Åtterrapporering av uppdrag för Högskolan Dalarna enligt regleringsbrev för budgetår 2023 har i huvudsak skett genom Högskolan Dalarnas årsredovisning 2023. Särskild rapportering under året har även skett kopplat till hantering av medel som Högskolan Dalarna genom utbildningsanslaget får via EUs facilitet för återhämtning och resiliens, *Recovery and Resilience Facility - RRF*, efter pandemin³,

² Hantering av verksamhetsrisker 2023 dnr C 2022/1687, hantering av verksamhetsrisker 2024 dnr C 2023/1337.

³ dnr C 2024/651

energibesparingsåtgärder inom den statliga förvaltningen och praktik för personer med funktionsnedsättning och för nyanlända⁴.

I tillägg har särskild redogörelse kopplat till informationssäkerhet lämnats; Redogörelsen *Informationssäkerhetsarbetet på Högskolan Dalarna – svar på regeringsuppdraget i regleringsbrevet för budgetåret 2023*⁵ syftar till att övergripande beskriva hur informationssäkerhetsarbetet bedrivs på Högskolan Dalarna samt redogöra för vilka åtgärder som genomförts för att svara på regleringsbrevets särskilt prioriterade områden. Redogörelsen skickades till Regeringskansliet den 2 oktober 2023. Högskolan Dalarna behöver under kommande åren arbeta aktivt för att införa ett ledningssystem för informationssäkerhet.

3. Nämndernas reflektion kring arbetet under året utifrån nämndens uppdrag

3.1 UFN inkl. FUN

Utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) har det övergripande ansvaret för akademisk kvalitetssäkring av lärosätets utbildning och forskning. Forskarutbildningsnämnden (FUN) och fem utskott för granskning och utvärdering av utbildning (UGU) ansvarar för kvalitetssäkring av forskarutbildningarna respektive utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Dessa organ granskar förutsättningar och processer inom varje utbildning och prövar därmed att kvalitetskraven för att ge examen är uppfyllda. UGU är permanenta utskott under UFN och det finns ytterligare tre permanenta utskott: Anställningsförslagsutskottet (AFU), Examenstillståndsutskottet (XU) och Utskottet för granskning av forskning (UGF), som bereder ärenden inför UFN:s eller rektors beslut. UFN har ansvar för att inrätta forskarutbildningsämnen inom de forskarutbildningsområden där UKÄ gett tillstånd.

UGU genomför systematiska utbildningsutvärderingar vid lärosätet. UGU har under 2023 avslutat utvärderingar av utbildningar ledande till examen i huvudområdena arabiska och japanska på grundnivå, nationalekonomi på grund- och avancerad nivå samt pedagogiskt arbete på avancerad nivå. Sammantaget visar utvärderingarna att utbildningarna har genomtänkta och tydliga profiler och motsvarar nationell standard. Åtgärder som ändå rekommenderas rör att i vissa fall stärka de teoretiska delarna av utbildningen och synliggöra progressionen mellan kurser, samt att upprätta planer för kompetensförsörjning på längre sikt. Under 2023 initierades utvärderingar av samhällsbyggnadsteknik, spanska, tyska, idrotts- och hälsovetenskap, filosofi, och sociologi, samtliga på grundnivå, och av företagsekonomi på grund- och avancerad nivå samt interkulturella litteraturstudier på avancerad nivå. Utvärderingar initierades även av högskoleingenjörsexamen med teknikområde energi, lärarutbildning inom VAL, ämneslärarexamen och KPU-programmet (inklusive Yrkeslärarprogrammet som KPU samläser med). Vanligt förekommande utmaningar är att brett förankra och prioritera utvärderingarna i ämnes- och programmiljöer, samt att välja lämpliga program och kurser att granska när det gäller stora ämnesmiljöer. Prioriterat är att hålla tidplanen så att alla utbildningar utvärderas under en sexårscykel, samt att vid indikation om kvalitetsutmaningar kunna tidigarelägga planerade granskningar. Arbetsbelastningen varierar stort över tid inom och mellan olika UGU. En utmaning och prioritering under 2024 är att jämna ut arbetsbelastningen genom att låna in och låna ut resurser mellan olika UGU. Ett sådant arbete har inletts genom ett möte med alla UGU-ordföranden i början av 2024.

Under 2023 har forskarutbildningen i pedagogiskt arbete presenterat en utvecklingsplan efter den utvärdering som FUN genomförde 2022. FUN har fortsatt arbetet med uppföljning av

⁴ dnr C 2024/629

⁵ dnr C 2023/1208

forskarutbildningen i mikrodataanalys som genomfördes 2020. FUN har under året arbetat med revidering och utveckling av styrdokument och instruktioner för utvärdering av forskarutbildning. (Regler för byte av handledare, Regler för kursplaner i forskarutbildning, Regler för examination på forskarnivå, Regler för anordnande av disputation och licentiatseminarium i nätbaserad form). En utmaning har varit att reducera antalet styrdokument och samla reglerna i ett sammanhållet dokument gällande regler för forskarutbildning, för beslut i UFN, vilket skett under inledningen av 2024. Därutöver har FUN fattat beslut om sju disputationer och hanterat tre doktorandhandböcker.

Under 2023 har UFN genom UGF genomfört utvärdering av forskningsverksamheten där sakkunnigkommittéer har granskat breda underlag och institutionernas självvärderingar, genomfört intervjuer och lämnat yttranden. Institutionerna har utifrån sakkunnigytrandena formulerat handlingsplaner och UGF har sammanfattat de lärosätesövergripande resultaten i en rapport. Bland annat visar utvärderingen på behov av tydligare forskningsledning och -strategier vid institutionerna, ett utökat forskningsstöd och att löpande tillgängliggöra och följa nyckeltal gällande forskningen. En utmaning har varit att få institutionerna att konkretisera och prioritera i sina handlingsplaner. Detta kommer att följas upp och avrapporteras i UFN under vårterminen 2024, där institutionerna även förväntas tydligt presentera sin forskningsledningsorganisation i ljuset av den nya organisation som nu implementeras på lärosätet.

UFN har under 2023 genomfört en översyn av kravställande vid inrättande av ämne, examina och utbildningsprogram, av kompetenskrav för kvalitetsansvarsfunktioner samt av regler för uppföljning av det löpande kvalitetsarbetet, och beslutat om reviderade styrdokument som implementeras från och med 2024. Året inleddes med en sammanställning av en omfattande remiss på temat "Kvalitetskrav för utbildning, regler för ämne och kvalitetsansvarsfunktioner" som engagerade stort. Den 27 april hölls en workshop med lärosätets rektorer, prefekter, proprefekter, UFN-ledamöter samt minst en ämnesföreträdare per institution för att samla diskussionen om hur vi på lärosätet ser på begreppet ämne i relation till utbildning och forskning – och sambandet däremellan. En stor utmaning har härvidlag varit att få till ett gemensamt regelverk som fungerar och accepteras i alla de mycket varierande ämnesmiljöer och -traditioner som finns på lärosätet.

Under året har UFN även initierat en utredning om benämningar på ämnen och examina inom IT-området. Denna har resulterat i ett förslag på en ny struktur för ämnen och huvudområden samt på inrättande av ett nytt forskarutbildningsämne.

Efter att nya regler för kurs- och utbildningsplaner som beslutats i december 2021 implementerats 2022 genomförde UFN i februari 2023 en utredning i syfte att följa upp hur arbetet med nya reglerna fungerade. Ett av resultaten från utvärderingen var att processerna inte fungerade tillfredsställande. Som en följd av utredningens resultat övertog UFN ansvaret för beslut om kurs- och utbildningsplaner vid lärosätet från och med januari 2024 och regelverket revideras på ett sådant sätt att det ersatte såväl de tidigare reglerna som handläggningsordningen. En stor utmaning är nu att snabbt operationalisera de nya reglerna från årsskiftet 2024. Kraven på snabb implementering har medfört att adekvata administrativa stödsystem ännu inte hunnit utvecklas för att stödja de nya reglerna, vilket innebär en stor arbetsbelastning för organisationen.

Under 2023 har UFN sammankallat tre examensutskott, XU. Det ena avsåg ansökan om huvudområde italienska och var en uppföljning på en ansökan som inkom 2022. Det resulterade i ett nytt huvudområde på kandidatnivå. Det andra avsåg en förhandsgranskning av ansökan till UKÄ om Master Turism och platsutveckling. Det resulterade i ett bifall till att lämna in ansökan till UKÄ. Ansökan har under inledningen av 2024 godkänts av UKÄ. Det tredje avsåg en ansökan om att återuppta en tidigare examensrätt gällande Ämneslärarprogrammet inriktning teknik. Den senare resulterade i en rekommendation att i nuläget inte rekommendera lärosätet att gå vidare med ansökan. Vidare har UFN

inrättat internationella litteraturstudier på magisternivå (sedan tidigare fanns examensrättighet på masternivå).

För att stärka det övergripande kvalitetsarbetet och kvalitetskulturen beslutade rektor att tillfälligt förändra omfattningen och mandatperioderna för dekanerna. En dekan (omfattning 80 %, mandatperiod 4,5 år) och två prodekaner (50 %, mandatperiod 3 år respektive 1,5 år) utsågs efter att UFN konstituerat sig efter val under våren. Vid valet valdes fem nya ledamöter in i UFN och två ledamöter omvaldes till FUN. Valdeltagandet var fortsatt relativt lågt, runt 40 procent, och här kvarstår utmaningar för att öka valdeltagande framgent. Två externa ledamöter har rekryterats till UFN under 2023: professor Anne Söderlund, tidigare dekan vid Mälardalens universitet, och Lars Walter, chef för utbildningssektorn i Borlänge kommun.

UFN har under 2023 arbetat med principer för fördelning av interna forskningsmedel. De principer som beslutades om 2021 och användes 2022 har utvärderats och reviderats 2023 med avsikt att ge ökad vikt åt ett av våra signum, samverkan. Det visade sig mycket svårt att fånga (värdet av) samverkan genom kvantitativa indikatorer. Därför valdes i stället att ytterligare indirekt premiera samverkan genom att öka den relativa vikten för externa medel som fördelningsnyckel, då ju externa anslagsgivare i hög grad kräver samverkan. Modellen har under slutet av året även setts över inför budgetarbetet och fördelningen av 2025 års medel. Härvidlag har effekterna av det nya arbetstidsavtalet analyserats och slutsatsen blev att fördelningsprinciperna bör kvarstå, men för att få följsamhet mot arbetstidsavtalet, att seniora forskare ges något högre tyngd vid beräkningen av antal disputerade, som är en av fördelningsnycklarna i modellen.

UFN har följt arbetet med tvärdisciplinära nätverk, vilket under 2023 resulterade i en rapport och ett seminarium för satsningen Research Collegium for the Advancement of Sustainability, RECAST.

Under 2023 har AFU tillsammans med Avdelningen för stöd i utbildning och forskning tagit fram nya anvisningar för pedagogisk meritering. AFU har även bistått i arbetet med revidering av anställningsordningen. AFU har avslutat 35 anställnings- och befodringsärenden under 2023, något färre än de föregående åren. Av dessa avsåg fem antagning till oavlönad docent, och åtta utnämning till excellent eller meriterad lärare. Årets något färre anställningsärenden kan delvis spegla den ekonomiskt utmanande situationen för lärosätet med krav på stora kostnadsbesparingar och intäktsökningar för att få en ekonomi i balans. Här ligger också en stor utmaning för kvalitetsarbetet den närmaste framtiden, att upprätthålla och säkra kvaliteten i verksamheten trots krav på nedskärningar och resursbesparingar, begränsade rekryteringsmöjligheter, ökat intag av studenter och samtidig önskan om högre prestationsgrad och genomströmning för att öka intäkterna. Utvecklingen inom AI kan ytterligare öka utmaningen såtillvida att det kan krävas mer resurser för att examinera på ett rättssäkert sätt (till exempel muntliga seminarier som komplement till hemtentamen). UFN fortsätter sitt arbete med att finna resurseffektiva vägar framåt i kvalitetsarbetet.

3.2 FEN

Högskolan Dalarnas forskningsetiska nämnd (FEN) har utifrån tidigare process en verksamhetsplan för 2023 med kvalitetsuppdrag, vilket utgör utgångspunkt för nedanstående uppföljning av året som i sig utgör FENs verksamhetsberättelse för 2023. Framgent kommer FENs uppdrag att regleras via arbetsordning för nämnder och råd (under framtagande).

Nämnden har under året i stort uppfyllt sina Huvuduppdrag A-F, kort exemplifierat här: **A**; Aktualisering av dokument, anvisningar och information har genomförts i flera omgångar liksom framtagande av ett nytt stöddokument, Checklista för ansökan, som stöd för student och handledare. **B**; Nio nämndmöten har genomförts, där 26 ansökningar från studenter på grund- och avancerad nivå och 2 ansökningar från forskare har behandlats. Ett brett spektrum från lärosätets ämnesområden var

representerade, närmare hälften kom från Institutionen för hälsa och välfärd. **C**; Vidare har FEN bistått i handläggning av anmälan gällande misstanke om avvikelse från god forskningssed eller oredlighet i forskning, genom representation i Högskolan Dalarnas Kommitté för god forskningssed (KOF). **D**; Flera informationstillfällen har hållits för anställda inom utbildningen vid Högskolan Dalarna liksom enskilda möten med studenter och handledare. **E**; Kontinuerlig omvärldsbevakning har skett genom deltagande i olika nationella informationsforum till exempel webinarier i regi av Etikprövningsmyndigheten och SUHF, liksom i motsatt riktning bidragit med återkoppling till uppdatering av vägledande dokument (SUHF). **F**; FEN har även fungerat som rådgivande instans i frågor som kommer in via FENs funktionsadress.

Tre prioriterade uppdrag (VP2023: B1, D1, E1) har fått stå tillbaka för mer aktuella prioriteringar som uppkommit under året, däribland beredning av rekommendation till rektor gällande studentarbeten i syfte att minimera dataskyddsrisker, liksom framtagandet av checklistan för att säkerställa kompletta underlag för forskningsetisk bedömning. Ett fortlöpande arbete har också behövts för att bevara kongruens mellan olika webbsidor som uppdateras fortlöpande till exempel Medarbetarwebb (FEN, Dataskydd) och Studentwebb (Studentarbeten). Nämnden har vidare haft två planeringshalvdagar för utvärdering och planering framåt. I den ena av dessa deltog även särskilt inbjudna från ledning och verksamhetsstöd - vilket ses som en mycket viktig faktor för samsyn och strategisk planering av FENs verksamhet framåt. Fortsatta utmaningar handlar om att höja den forskningsetiska kompetensen hos såväl anställda som studenter, att i högre utsträckning tillgängliggöra befintlig information till studenter/handledare, att arbeta vidare med identifierade riskområden, i synnerhet gällande databehandling inom studentarbeten.

Det ekonomiska utfallet för FEN är -40 tkr i förhållande till budget, beroende på högre lönekostnader.

4. Studenternas reflektion

Precis som inför förra verksamhetsberättelsen har Högskolan Dalarna gjort väldigt mycket, men studentkåren har valt att endast uttala sig om sådant som påverkar studenterna i större utsträckning.

I verksamhetsberättelsen för 2022 lyfte studentkåren fram fyra utvecklingsområden som ansågs ha störst betydelse för utbildningskvaliteten, dessa var:

- Beslut avseende inrättande av ämne eller alternativ handlingsplan
- Översyn gällande processer och kvalitetskriterier för inrättande av ämne, huvudområde och program
- Se över nämndens lednings mandatperiod
- Framtagande av förslag för hur kurs- och programanalyser kan genomföras på ett systematiskt och uppföljningsbart sätt

Under 2023 har arbete med regler för inrättande och nedläggning av ämne, pågått. Även arbetet med processer och kvalitetskriterier för inrättande av ämne, huvudområde och program, har genomförts. Just detta har stött på kritik från de som jobbar i verksamheten, men studenterna har stått på sig om att det är viktigt att ha höga krav som lärosätet ska jobba emot. Inte sätta krav från nuvarande status för det tror inte vi hjälper till att jobba framåt och höja kvaliteten. Mandatperioden för nämndens ledning blev något annorlunda under 2023, då rektor valde att välja dekan på en längre period. Detta ser vi som något väldigt positivt utifrån att kunna förbättra kvaliteten på utbildningarna. Vi upplever att tre av de fyra förbättringsområden vi lyfte fram förra har arbetats aktivt med. Något som vi tycker är väldigt positivt, då studenternas åsikter tas tillvara på. Däremot det fjärde förbättringsområdet, angående systematiskt och uppföljningsbarhet kring kurs- och programanalyser, började det arbetas med kring årsskiftet 2023–2024. Det är positivt att man tagit tag i detta och vi förstår att verksamheten har begränsningar på vad man hinner med under ett år.

Från ett studentperspektiv har 2023 främst influerats av frågor angående AI och studiemiljön i Borlänge. Det har varit oklart vad som räknats som fusk med AI och hur studenterna ska förhålla sig till AI i undervisningen, då lärare på högskolan tänkt och arbetat olika. Det har funnits en arbetsgrupp på högskolan som jobbat med AI frågor, dock hade vi önskat att detta även kommunicerats ut till studenterna och framför allt vad det är som gäller angående fusk med AI. På höstterminen 2023 påbörjades ombyggnationer i nuvarande campus i Borlänge, detta har gjort att tillfälliga lokaler byggts upp utanför. Dock har det kommit flera klagomål från studenter kring dåligt syre i de temporära lokalerna och många störningsmoment från ombyggnationen, både i huvudbyggnaden och de temporära lokalerna. Det vi önskar att skicka med är att om man ska renovera i framtiden ska studenterna inte behöva ha undervisning i samma eller närliggande byggnad, studiemiljön har varit dålig under hela höstterminen. Ta tillfället i akt att använda lokalerna på samtliga campus vid ombyggnationer, så att studenterna får en så bra studiemiljö som möjligt.

Under 2023 har diskussioner kring utbildningsportfölj fortsatt och några institutioner har fortsatt eller påbörjat en översyn av sin utbildningsportfölj. Vi hoppas att översynen av utbildningsportföljen görs klart av samtliga institutioner under 2024, dels för att lägga ner sådana program som har lågt söktryck, dels för att det kommer behöva göras stora förändringar med tanke på den ekonomiska insikt vi fick under hösten 2023. Dock ser vi något oroande på diskussioner kring att ta in flera studenter på program och mycket samläsning, studenter i Sverige har redan lägst lärarledd undervisningstid om man jämför med andra länder i Europa. Och om Högskolan Dalarna ska fortsätta med mottot ”se hela studenten” bör man ta hänsyn till att samläsning inte bör vara standard, det är skillnad på 30 studenter och 100 studenter i en föreläsningssal. Medskicket blir därför att värna om den korta vägen som idag finns mellan lärare och studenter. Utifrån antalet studenter per program som har verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är det viktigt att ta hänsyn till hur många platser som finns. Under 2023 har det framkommit att bristen på VFU-platser gör att frekvent blir sista minuten lösningar för att få fram tillräckligt många platser. Högskolan kan inte öka antalet studenter om det inte finns tillräckligt med VFU-platser.

Kopplat till VFU har diskussioner förts mellan studentkårer i Sverige och det visade sig att lärosäten i Sverige gör olika när VFU kräver att studenten är på en plats långt ifrån hemmet. På Högskolan Dalarna är sjuksköterskeprogrammet en distansutbildning, men all VFU ska göras i Dalarnas Län. Detta gör att det oftast krävs dubbla boenden för studenterna då det oftast inte går att dagspendla till sin VFU-plats. Ett medskick är därför att högskolan måste säkerställa att de har tillräckligt många VFU-platser, så att de studenter som antas kan fullfölja sin utbildning. Men även se över möjligheter för att hjälpa studenter som behöver ha dubbelt boende, vissa lärosäten ger ut en liten ersättning medan andra har goda samarbeten med företag som erbjuder övernattningsmöjligheter.

Campus- eller distansutbildning är något som diskuterades ofta under 2023. Det har inkommit studentklagomål till studentkåren där campusutbildningar gått över till att endast ges digitalt, dock efterfrågar ofta studenter möjlighet att delta digitalt. Ledningen har varit duktig på att bemöta detta och tydliggöra att utbildningar som är annonserade att genomföras på campus ska genomföras på campus. Dock är det inte speciellt många studenter som vet om att de har rätt till att bli undervisade på campus när kursen eller programmet är annonserat på campus, även när lärare väljer att gå över till digital undervisning. Däremot måste en insats göras under 2024 för att få med alla undervisande lärare på att undervisa på campus när utbildningen är annonserad på campus. På samma sätt bör även studenter informeras om att campusförlagd utbildning innebär att den äger plats på campus, att digitala möjligheter är begränsade och att de har rätt att bli undervisade på campus. Vid något tillfälle lyftes även frågan upp angående kvalitet på distansutbildningar. Detta är något som vi gärna ser att lärosätet fortsätter diskutera, främst med tanke på att prestationsgraden är sämre. Vill Högskolan Dalarna fortsätta att vara bäst på distansutbildning så krävs det en satsning på detta. Vi vill även lyfta fram att procentuellt av den utbildning som lärosätet erbjuder, ökar distansutbildningarna och

campusutbildningarna minskar. Under 2024 kommer ett nybyggt campus stå klart i Borlänge. Det är viktigt att lärosätet har studenter på plats där men även på campus i Falun. Så ett medskick inför 2024 är att fortsätta diskutera campus- eller distansutbildningar, och att ta hänsyn till det beslut som finns om att ha levande campus med avseende på studenter som undervisas på campus.

Sammanfattningsvis finns det mycket att dra lärdom av från 2023 och fortsätta utveckla under 2024, våra främsta medskick angående prioriteringar för 2024 är:

- Gör färdigt översyn av utbildningsportfölj
- Ha mottot ”se hela studenten” i åtanke vid kommande beslut
- Ha ordentliga diskussioner om campus- eller distansutbildningar, utifrån ett kvalitetsperspektiv
- Fortsätt arbete med rutiner för hur kurs- och programanalyser kan genomföras på ett systematiskt och uppföljningsbart sätt

5. Att ta med framåt

Här summeras några av de utvecklingsområden som identifierats och bör tas med till kommande års planering. I tillägg till dessa övergripande delar har också utvecklingsområden att ta med framåt inom ramen för varje avsnitt identifierats, se respektive avsnitt ovan.

Utifrån det ekonomiska läget som lärosätet befinner sig i kommer en hel del av arbetet kommande år fokuseras på åtgärder för att säkerställa en långsiktig ekonomi i balans med hållbar kostnadskostym och anpassat utbildningsutbud. Konsolidering av utbildningsutbudet är också ett av de områden som högskolestyrelsen har lyft som vägen till att kallas universitet. Flertalet åtgärder har genomförts och påbörjats under 2023 för att säkerställa en hållbar kostnadsmassa, dessa ska fortsätta genomföras och kompletteras med ytterligare åtgärder. Utifrån kostnadsläget kommer också översyn av lokaler att genomföras under kommande år.

Det systematiska kvalitetsarbetet är fortsatt mycket viktigt. Att säkerställa hög kvalitet i utbildning och forskning med givna kostnadsramar kräver att processer, regler och arbetsätt är tydliga och att förväntningar på olika funktioner är klargjorda och efterlevs. Inom ramen för förberedelsen för implementeringen av institutionernas kommande nya interna organisation (från 2025) kommer detta att beaktas, liksom inrättandet av ämnen och resursämnen som förväntas ske utifrån det uppdaterade regelverket under 2024. Kännedom om hur kvalitetssystemet fungerar behöver ständigt underhållas, dessutom har justeringar genomförts, särskilt med avseende på forskning. Under kommande år kommer informations- och utbildningstillfällen kring detta att genomföras, till exempel via institutionskonferenser och institutioners ledningsråd.

I verksamhetsplaneringen för 2022 gavs institutionerna i uppgift att påbörja en översyn av respektive institutions utbildningsutbud utifrån målet med sammanhållna akademiska miljöer. Arbetet har fortgått under 2023 och behöver fortsätta prioriteras framåt utifrån en översyn av högskolans långsiktiga utbildningsutbud. Det övergripande målet är att högskolans utbildningar ska ha en stark forskningsanknytning och god bärkraft.

Kopplat till kvalitet och för att möta studenternas förväntningar bör lärosätet i strategiska diskussioner ta hänsyn till högskolestyrelsens viljeinriktning om levande campus vid avvägning mellan campus- och distansutbildningar. Högskolan behöver i diskussioner vara medveten om risken med att kompromissa på lärosätets signum ”att se hela studenten” vid exempelvis mer samläsning, som lyfts som ett sätt att få till en mer ekonomiskt hållbar undervisning.

Verksamhetsstödet fortsätter att utvecklas för att ge förutsättningar för institutionerna att bedriva forskning, utbildning och samverkan av hög kvalitet. Förenkling av processer och administration är ett prioriterat område och omfattar att utifrån givna ekonomiska ramar, myndighetskrav och dialog med

institutionerna ge ändamålsenligt och verksamhetsnära stöd. Några exempel är fortsatt utveckling av forskningsstöd, utveckling av systematik för hantering av forskningsdata, kurs- och programanalyser, utvärdering och omhändertagande av resultat från granskningar, utvärderingar och enkäter, stöd i tydliggörande av funktioner och ansvar, utveckling av nyckeltal och forskningsstatistik, implementering av utvecklat examinationsverktyg, implementering av ny lärplattform, vidareutveckling av ekonomimodell och underlag för beslut för att strukturellt stötta verksamhet och ekonomi i balans samt underlag för beslut om konsoliderat utbildningsutbud.

Under 2023 har viktigt arbete genomförts kopplat till både systematiskt arbetsmiljöarbete specifikt och hållbarhetsarbetet i stort som behöver arbetas vidare på framåt på både kort och lång sikt. Exempelvis säkerställa att handlingsplaner tas fram för det systematiska arbetsmiljöarbetet och integrera hållbarhetsperspektiv i fler kurser och program. Det blir viktigt att kunna balansera och hålla styrfart även i dessa frågor samtidigt som ekonomin, kvalitetsarbetet, nya campus Borlänge och organisationsfrågor kräver mycket av hela verksamheten. Det finns även många goda exempel från året kopplat till samverkan och internationalisering som kan dras lärdom från och arbetas vidare med. Lärosätet kan med fördel ta med sig att tydliggöra om behov finns att ta fram en högskoleövergripande strategi för dessa områden, och i så fall sätta en plan för framtagandet.

Bilaga 1. Övergripande statistik för Högskolan Dalarna *Källa: Årsredovisning 2023*

2023	2022
767 mnkr i omsättning varav 177 mnkr (23 %) inom forskningsverksamhet	770 mnkr i omsättning varav 161 mnkr (21 %) inom forskningsverksamhet
Personal	Personal
791 anställda omfattande 666 personår 61 % kvinnor, 39 % män 58 professorer (varav 48 % kvinnor) 215 lektorer (varav 58 % kvinnor) inklusive 61 docenter (varav 48 % kvinnor) 63 % forskarutbildade lärare inkl. meriteringsanställda (avser antal individer). 59 % av kvinnorna, 71 % av männen 208 adjunkter (varav 66 % kvinnor) 310 övriga (varav 63 % kvinnor)	820 anställda omfattande 692 personår 60 % kvinnor, 40 % män 55 professorer (varav 47 % kvinnor) 220 lektorer (varav 60 % kvinnor) inklusive 62 docenter (varav 50 % kvinnor) 61 % forskarutbildade lärare inkl. meriteringsanställda (avser antal individer). 57 % av kvinnorna, 67 % av männen 227 adjunkter (varav 63 % kvinnor) 318 övriga (varav 61 % kvinnor)
Forskning	Forskning
94 forskarstuderande varav 71 i egna forskarutbildningar 36 % externfinansiering inom forskningsverksamheten (64 mnkr) 521 publikationer varav 316 refereegranskade artiklar	96 forskarstuderande varav 71 i egna forskarutbildningar 32 % externfinansiering inom forskningsverksamheten (51 mnkr) 639 publikationer varav 335 refereegranskade artiklar
Utbildningsutbud	Utbildningsutbud
70 utbildningsprogram varav 22 på avancerad nivå 1 071 kurser	67 utbildningsprogram varav 22 på avancerad nivå 1 071 kurser
Studenter	Studenter
14 750 studenter 11 277 studenter inom distansutbildning (76 %) 963 internationella inresande studenter (<i>freemovers och utbytesstudenter</i>) <i>Källa: SCB/UKÄ, siffrorna avser läsåret 2022/23</i> 5 751 helårsstudenter 65 % kvinnor 35 % män 4 327 helårsprestationer (prestationsgrad 75 %) 1 419 examina <i>varav 9 masterexamen</i> <i>varav 158 magisterexamen</i> <i>varav 473 kandidatexamen</i> <i>varav 719 yrkesexamina</i>	13 936 studenter 10 096 studenter inom distansutbildning (72 %) 1 055 internationella inresande studenter (<i>freemovers och utbytesstudenter</i>) <i>Källa: SCB/UKÄ, siffrorna avser läsåret 2021/22</i> 5 731 helårsstudenter 66 % kvinnor 34 % män 4 479 helårsprestationer (prestationsgrad 78 %) 1 451 examina <i>varav 27 masterexamen</i> <i>varav 156 magisterexamen</i> <i>varav 504 kandidatexamen</i> <i>varav 700 yrkesexamina</i>

Verksamhetsberättelse 2023 - Institutionen för Hälsa och Valfärd

Verksamhetsberättelsen syftar till att följa upp verksamhetsplanen 2023, och följer därför i huvudsak upplägget av denna (till VP 2024 har viss utveckling av strukturen skett så att kvalitetsuppdrag direkt kopplar till strategins delmål och huvuduppgifterna är statiska). I tillägg sker uppföljning av prioriterade områden som lyfts i inriktningsverksamhetsplanen.

Institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser ligger till grund för och biläggs Högskolan Dalarnas verksamhetsberättelse. Uppföljning av regleringsbrev redovisas i årsredovisningen eller i särskild ordning enligt beslut.

Svarsrutornas storlek i mallen är indikation på förväntad längd på svaret. Notera att bilaga 1 Statistik för analys, som refereras till i sista avsnittet, delges separat.

1. Summering av året

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste punkterna för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen för 2023?

Genomlysning av möjligheter att starta en fysioterapiutbildning pågick under 2023 och en omvärldsanalys presenterades i december 2023.

Intern och extern granskning av forskningen på institutionen gav viktiga insikter som ligger till grund för ett strategiskt arbete med forskning och forskningens kvalitet genom skapande av handlings- och åtgärdsplaner. Antalet doktorander i forskarutbildningen har kunnat upprätthållas trots flera disputationer under året. Forskarna har under året ökat andelen externa forskningsmedel från 20 648 tkr under 2022 till 27 314 tkr. under 2023.

Två nya professorer i socialt arbete och tre docenter varav en i medicinsk vetenskap och två i idrott och hälsa har tillkommit under 2023 inom institutionen. Detta innebär att institutionen nu har 14 professorer och 20 docenter.

2. Uppföljning av strategins delmål

För varje delmål inklusive eventuellt rektors prioriterade mål, sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Ange koppling till eventuella kvalitetsuppdrag.

2a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Såväl sjuksköterskor som specialistsjuksköterskor samt barnmorskor och socionomer är yrkesgrupper med stor efterfrågan i samhället och internationellt. Vi har etablerade forskargrupper inom samtliga utbildningar institutionen bedriver. Sambandet mellan forskning och utbildning är starkt, då flertalet doktorander rekryteras till pågående forskningsprojekt och alla kurser, på avancerad- och forskarnivå, bedrivs av forskningsaktiva lärare. En omvärldsanalys har genomförts rörande möjligheterna att inrätta en forskarutbildning i socialt arbete inom ramen för institutionens etablerade forskarutbildning.

På institutionen finns ett magisterprogram i fysioterapi men ännu ingen grundutbildning. Under 2023 har ett arbete med att genomföra en omvärldsundersökning kopplat till fysioterapiutbildning genomförts och en rapport lämnades i december 2023. Forskningen i området är etablerad och stark och den akademiska kompetensen god.

Utökande marknadsföringsåtgärder infördes under 2023 syftandes till att anta fler studenter inom specialistutbildningarna för att säkerställa att de blir ekonomiskt bärande. Även sen antagning till ytterligare ett program på avancerad nivå genomfördes i syfte att öka antalet studenter. Därtill har kursplaner inom programmen inrättats för att kunna ges som fristående kurser och även en utökning av samläsning mellan två av programmen har införts.

2b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats.

En UKÄ granskning av specialistutbildningen till distriktssjuksköterska skedde under 2022 och rapport lämnades 2023. Sammantaget visar granskningen att utbildningen håller hög kvalitet.

Utkast till utbildningsplan och huvudområdesbeskrivning för assisterande teknik har tagits fram tillsammans med Institutionen för information och teknik (IIT). Efter rektorsbeslut om att utveckla utbildningen har förberedelser inför utvecklingsarbetet 2024 vidtagits. Utbildningen berör flera ämnen, framför allt på IIT och IHOV.

Inrättad kurs på avancerad nivå under 2023: Kardiologi, Arytmi 7,5 högskolepoäng. Dessutom gavs avancerad nivå gavs kursen ”Säker hälso- och sjukvård samt vård och omsorg - komplexa system och förbättringskunskap”, 7,5 hp, på distans under höstterminen 2023 med en studietakt om 25 procent. Till kurstillfället ht-23 var det 114 sökande till 50 platser. 62 studenter antogs varav 27 studenter slutförde kursen, vilket ger en genomströmning på 43,5 procent. Socialt arbete har inrättat en ny kurs på avancerad nivå omfattande internationellt socialt arbete: samtida debatter och praktiker, 7,5 hp med planerad kursstart VT-24.

Samtal mellan ämnena omvårdnad (både grundnivå och avancerad nivå), idrott och hälsa, socialt arbete och medicinska vetenskaper har genomförts i syfte att öka samläsning framöver.

2c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

I samband med framtagande av en ny utbildningsplan för sjuksköterskeprogrammet har medarbetare både inom medicinska vetenskaper och omvårdnad aktivt deltagit kring diskussion om undervisningsformer.

Såväl forskarutbildningen som kurser på avancerad nivå bedrivs nätbaserat med hög grad av självstyrt lärande.

Ämnet omvårdnad har erhållit externa forskningsmedel för att genomföra ett forskningsprojekt om självstyrt lärande på distans avseende kliniska metodövningar i T3 sjuksköterskeprogrammet

Ämneslärarprogrammets kurser inom idrott har reviderats för att anpassas till att delvis kunna genomföras via nätburen undervisning och på flexibel studietakt. Detta möjliggör att studenter som läser den arbetsintegrerade lärarutbildningen kan genomföra sina studier på vårt lärosäte från och med HT24. Ämnet har även skapat och genomfört ett flertal kurser för verksamma lärare (VAL) under 2023.

2d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Ett samarbete mellan centre for sustainable healthcare och fysioterapiprogrammet har under 2023 inletts för att undersöka möjligheterna för studentutbyte i det dubbla syftet: internationalisering och hållbarhet.

Deltagande i nätverket "Medicinsk vetenskap i svensk sjuksköterskeutbildning" under 2023, där bland annat frågor om det nya EU-direktivet om utökad VFU i sjuksköterskeutbildningarna och studenters attityder till fusk och hur bör vi tänka framöver med nya AI-verktyg diskuterats.

Fysioterapi programmet har under 2023 deltagit i ett pilotprojekt i Hållbarhetsrådet regi, där ett metodstöd för att införa hållbarhetsmål i program och kurser analyserats och diskuterats. På förekommen anledning har ämnet aktivt jobbat med dessa mål och metodstöd i ämnets nya kurser under 2023 (kurser i anatomi och fysiologi, farmakologi och vård vid blås- och tarmdysfunktion).

Ett gemensamt doktorand- och handledarseminarium om internationalisering i forskarutbildningen har anordnats. I doktorandsgruppen ingår internationellt rekryterade studenter. Samtliga forskarutbildningskurser ges på engelska och ett flertal utländska doktorander ansöker till och genomför kurserna.

Ämnet socialt arbete har utvecklat en ny kurs på avancerad nivå, Internationellt socialt arbete: samtida debatter och praktiker, 7,5 hp.

Samarbete med Försvarmakten inleddes under 2023.

Under 2023 har fyra lärarutbyten inom sjuksköterskeprogrammet genomförts. Programmet har Erasmus-avtal med Universitetet i Agder (Norge), Oulu University (Finland), Plymouth University (England) och Alma Mater Studiorum Bologna University (Italien).

2e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Rektors prioriterade mål (1)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska arbeta strategiskt för att öka intäkterna från forskningsfinansierande myndigheter, forskningsstiftelser och övriga forskningsfinansiärer med målet att volymen externmedelsfinansierad forskning ska öka. Av särskild prioritet är ansökningar i linje med lärosätets strategi och riktade gentemot KK-stiftelsen vilket förutsätter väl fungerande samverkan med omgivande samhället. Verksamhetsstödet ska säkerställa att ett adekvat forskningsstöd där samverkan ingår som en del erbjuds.

I ämnet vårdvetenskap erhöles i december 2022 finansiering från Vetenskapsrådet (21,4 milj kr) för en forskarskola i Nära vård i samverkan med tre andra lärosäten. Under 2023 har planering av forskarskolan pågått och två doktorandanställningar har tillsatts vid HDa. Utöver detta har flera externa forskningsanslag erhållits som basfinansiering för nya doktorandanställningar. Forskarna har under året ökat andelen externa forskningsmedel från 20 648 tkr under 2022 till 27 314 tkr. under 2023.

Medarbetare på institutionen medverkar i och är ansvariga i många forskningsområden. Forskningen genomförs i samverkan med såväl lokala och nationella som internationella organisationer. Några av många forskningsområden är:

- Aktiva skoltransporter (hållbar utveckling, hälsa och miljö)
- Assisterande teknik (trygga hem, hemtjänst, hjälpmedelsförsörjning)
- Fallprevention genom träning och fysisk aktivitet och äldres hälsa (äldreforskning, hjärnhälsa)
- Implementeringsforskning (hälso- och sjukvårdsinterventioner)
- Långvarig smärta (klinisk-, register- och labbforskning)
- Rörelsesatsning i skolan
- Amning
- Tidigt föräldrastöd i SFI utbildning
- Psykisk hälsa och existentiella samtal
- Sociala relationer (ensamhet, informell omsorg, föräldrastöd)
- Överbrygga klyftor mellan retorik och verklighet i barnmorskeutbildning

2f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

Institutionen strävar efter att implementera ett tillitsbaserat ledarskap där medarbetarna ges möjlighet att "ansvara" för exempelvis kursbudget och egen tjänsteplanering.

Inom de flesta utbildningsprogram och på fristående kurser genomförs fortlöpande program- och kursanalyser med syfte att säkra kvaliteten i undervisning. Frågor gällande kvalitet diskuteras även regelbundet på ämnesmöten och programmöten. Till programmöten inbjuds samtliga lärare som undervisar på socionomprogrammet, samt till vissa möten även studeranderepresentanter och representanter från samarbetspartners inom kommuner och regionen.

2g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade mål (2)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att verksamhetsstödet tillsammans med institutionerna ska implementera en förbättrad och förenklad ekonomimodell i syfte att förbättra uppföljning och styrning av ekonomi och därigenom bidra till förutsättningar för en ekonomi i balans.

En ny ekonomimodell är ännu inte implementerad fullt ut varför budgetarbetet inför 2024 varit komplicerat.

Under slutet av 2023 har RD aviserat avsikt om neddragningar i avtal som reglerar samverkan med HDa omfattande kliniska tjänster vilket medför minskade intäkter från RD under 2024.

2h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Samarbetspartners i Region Dalarna och länets kommuner/SUD har medverkat i planeringen av forskarskolan Nära vård. Samarbete pågår i ett flertal doktorandprojekt med Region Dalarna respektive socialtjänsten i några kommuner.

En vaccinationskurs har utvecklats under 2023 i samband med efterfrågan från Falu kommun och Region Dalarna.

Samverkan med Dalarnas kommuner har stärkts under 2023, bland annat genom att ämnesföreträdare träffar verksamhetscheferna en gång per termin. Under 2023 har fokus varit på behov av specialistsjuksköterskor samt den utökade VFU-tiden i sjuksköterskeprogrammet relaterat till den nya utbildningsplanen. Därutöver sker samarbete med kommunerna som tidigare genom Kunskapscentrum för kommunal hälso- och sjukvård (KKHS) och träffar med kommunernas VFU-samordnare.

Forskare på institutionen har hållit många föreläsningar riktade till praktiker, politiker och civilsamhället samt medverkar regelbundet i media.

Socialtjänstens utvecklingscentrum Dalarna (SUD) har fortsatt verka för att utveckla och stärka samverkan i regionen och att bidra till ämnets utveckling. SUD har bland annat gett flera uppdragsutbildningar, arrangerat samverkanskonferens om skola och socialtjänst (tillsammans med Pedagogiskt utvecklingscentrum Dalarna (PUD)), koordinerat olika nätverk samt finansierat forskning genom Socialtjänstforskningsfonden och inrättat ett system för finansiering av lokal praktikutveckling där forskare tillsammans med kommuner och regioner kan söka medel för lokala utvecklingsprojekt.

2i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Rektors prioriterade mål (3)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är arbetsmiljö. Samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska intensifiera och konkretisera det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det innebär bland annat att kartlägga organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) och utifrån det ta fram och genomföra åtgärdsplaner för förbättringar.

En handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet har, tillsammans med representant från Falck, framtagits under 2023 inom samtliga avdelningar på institutionen.

Under året genomfördes en högskoleövergripande enkät till doktorander och en institutionsinitierad enkät till handledare i forskarutbildningen. Enkäten visade att handledare och doktorander är mycket nöjda/nöjda med forskarutbildningen (>92%) där några av positiva aspekterna är den tvärdisciplinära ansatsen, ett tillåtande klimat, god struktur och välorganiserad utbildning, kollegor, samt stödet från forskarutbildningens ledning.

I slutet av 2022 genomfördes en OSA-enkät, initierad av Högskolan i samarbete med Falck, i syfte att höja kompetensen hos all personal om systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM. Enkäten låg till grund för 2023 års arbetsmiljöarbete som påbörjades med att sammanställa, samverka och förankra ämnets handlingsplan. Aktiviteter som genomfördes under 2023 är:

- Utbildning/workshop i kränkande särbehandling med Falck
- Workshop om mötesstruktur, möteskultur och samtalsklimat med verktyg från suntarbetsliv.se
- Gruppdiskussion om tillhörighet, vi-känsla, gruppstärkande aktiviteter
- Workshop om det nya arbetstidsavtalet och hur det påverkar vår arbetsmiljö, enligt metoden De Bonos tänkande hattar. Workshopen genomfördes på flera avdelningar på IHOV

3. Hantering av risker – uppföljning av åtgärder för begränsning

Uppföljning av åtgärder för begränsning för de risker som institutionen har identifierat, utöver de högskolegemensamma risker som följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut.

Lägg in riskmatris för institutionsspecifika risker som återfinns i verksamhetsplanen, återfinns även i minnesanteckningar från höstdialogen.

Uppdaterad riskmatris från VP 2024 - 2026

Risk	Beskrivning	Sannolikhet (1-5)	Konsekvens (1-5)	Riskvärde (1-25)	Åtgärd för begränsning
R1. Attraktionskraften är för låg för HDa	IHOV får svårt att rekrytera medarbetare	3	3	9	Eftersom samarbeten mellan HDa och andra lärosäten är till godo för HDa, är detta inte enbart en risk utan också en möjlighet
R2. SRPH har få doktorander inskrivna vid Högskolan Dalarna	Möjlighet till kompetensutveckling i form av kollegor som doktorander, huvud- och bi-handledarskap av egen personal vid HDa förloras. Detta innebär att adjunkter och lektorer kan låta sig rekryteras till andra lärosäten	4	2	8	Ämnet bör sträva efter att få medel för att möjliggöra att fler doktorander kan skrivas in på HDa
R3. Brist på platser för VFU i region och kommuner	Detta innebär begränsningar i utbildningen i antalet VFU platser och därmed antalet utbildningsplatser.	4	5	20	Samsyn mellan regionerna och HDa om behov av en stabil och kvalitativt god klinisk utbildning i region och kommuner. Teckna nya avtal. Förbättrad kommunikation och samarbete på högre nivå mellan IHOV och RD är nödvändig
R4. För liten andel externa medel till forskning	Mer framåtanda då medel söks och beviljas. Institutionen bör stå som huvudsökande på minst en ansökan per lektor per/år.	3	3	9	Uppmana alla lärare att intensifiera aktiviteterna för externa ansökningar. Schablonutdelning av interna medel kommer att ske 2024
R5. Risk för ökade VFU kostnader då EU-direktivet implementeras 2024	Kostnaderna kommer att öka då andelen VFU platser måste ökas med ytterligare 5 – 7 veckor per student under den 3-åriga utbildningen i sjuksköterskeprogrammet	4	4	16	Detta behöver inte innebära ökad lärarkostnad NYTT RISKOMRÅDE 2024 Regeringen har tillskjutit extra medel
R6. Rekrytering av chefer på institutionen är svår	Den nya organisationen på institutionerna med deltidschefer måste följas och utvärderas	4	4	16	Implementering av eventuella förändringar pågår.

Signerats av: Sina Eklund (HDa), 2024-04-26

4. Verksamhetsuppdrag

4a. Uppföljning av huvuduppdrag

Institutionens huvuduppdrag är att med utgångspunkt i högskolans strategi bedriva utbildning, forskning och samskapande med hög akademisk kvalitet och samhällsrelevans. I uppdraget ingår

också att utveckla och bevara en effektiv organisation och struktur som på bästa sätt möjliggör genomförande av huvuduppdraget.

Huvuduppdragen förväntas vara uppfyllda vid samtliga institutioner och verksamhetsstödet. Har inte huvuduppdraget uppfyllts så ska detta rapporteras här.

Den ändring i Högskoleförordningen som med kort varsel infördes i januari 2023 kopplat till Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU (yrkeskvalifikationsdirektivet) med krav om att ändringen senast skulle tillämpas för utbildningar som påbörjas efter utgången av februari 2024 tvingade fram utveckling av en ny utbildningsplan för sjuksköterskeprogrammet med utökad VFU. Under 2023 har ämnets kvalitetsarbeten därför prioriterats hårt. Det innebär att ett flertal prioriterade kvalitetsuppdrag inte har varit möjliga att genomföra under 2023 i sjuksköterskeprogrammet, vilka kommer att behöva inkorporeras i verksamheten under 2024.

4b. Prioriterade kvalitetsuppdrag

Uppföljning av respektive prioriterat kvalitetsuppdrag.

Lägg till kvalitetsuppdrag och kommentera utfallet. Ange eventuell koppling till strategins delmål.

Kvalitetsuppdrag A

I utvecklingsplanen som togs fram 2022 efter Forskarutbildningsnämndens utvärdering av forskarutbildningen angavs att antalet doktorander successivt ska öka till 35, med delmål på 30 doktorander 2024. På grund av sviktande ekonomiska förutsättningar under 2024 har prefekt meddelat att nivån på 25 doktorander tills vidare är det aktuella målet. Det innebär att institutionens möjlighet till medfinansiering av externt erhållna medel för finansiering av doktorander kommer att vara begränsad. Ett antal helfinansierade doktorander har antagits och i januari 2024 finns 27 registrerade doktorander.

Specialistsjuksköterskeprogrammen Vård av Äldre och Demens har påbörjat samläsning under 2023. Inom Specialistsjuksköterskeutbildning till distriktssköterska har VFU inom kommunal hälso- och sjukvård börjat erbjudas under 2023.

Åtgärdsredovisningar är gjorda till UKÄ för ämnets två utvärderingar: sjuksköterskeprogrammet samt distriktssköterskeprogrammet. Därtill har rekommendationerna i respektive utvärdering legat till grund för kursplaneförändringar och förbättringsarbete i ett flertal kurser på kort och lång sikt

Antalet vetenskapliga publikationer har ökat varje år sedan 2020 (se bifogad tabell)

Antal publikationer de senaste fyra åren (nedan).

2020	2021	2022	2023
155	170	193	204

Kvalitetsuppdrag B

Institutionen ska arbeta strategiskt för att alla forskare ska vara aktiva i utbildning. Deras ämneskunskap bidrar till hög kvalitet i undervisningen. Två medarbetare inom socialt arbete har befordrats som professorer, två som docenter inom idrott och hälsa och en inom medicinska vetenskaper.

Genomlysning av forskningsanknytning ur perspektiven vetenskaplig grund, vetenskapligt förhållningssätt och institutionella förutsättningar har skett i samtliga program. Analysarbetet visar att studenterna möter lärare med vetenskaplig kompetens och tränas i vetenskaplig grund och vetenskapligt förhållningssätt genom samtliga program men att det finns utvecklingspotential i att ännu mer engagera en del av doktoranderna i undervisningen samt ge studenterna mer variation i träningen av vetenskaplig metod och att göra självständiga bedömningar.

När det gäller forskning och utbildning inom området SRPH har inriktningen mot Europa och särskilt mot Ukraina från utomeuropeiskt fokus initierats under året.

Kvalitetsuppdrag C

I utvecklingsplanen som togs fram 2022 efter Forskarutbildningsnämndens utvärdering av forskarutbildningen angavs att forskarutbildningsämnet Vårdvetenskap ska tydliggöras. Diskussion om ämnet, dess kärna, avgränsning och applicering i pågående doktorandprojekt har under året diskuterats i handledarkollegiet och doktorandgruppen. Arbeta har initierats för utredning av ämnesbeskrivning i relation till omvärlden.

Tvåvetenskaplig forskargrupp med internationell profil etableras inom området SRPH. Högskolan Dalarna arbetar tillsammans med regionernas kliniska adjunkter och lektor samt prefekt och programråd för att skapa fler utbildningsplatser inom barnmorskeprogrammet. Utökning av samverkan har lett till att kliniska forskningsprojekt presenteras på forskningsseminarier. Framskrivande av examensarbeten av intresse för samverkan mellan verksamhet och akademi har tagits fram.

Kvalitetsuppdrag D

Arbetet med att tillse att senior kompetens används på ett mer systematiskt sätt, både i utvecklandet av nya kurser samt i undervisningen fortsätter. Samtliga ämnes ansvariga är disputerade liksom samtliga avdelningschefer. Ett arbete med kompetensförsörjning har pågått under 2023 och en hög medelålder bland institutionens professorer innebär att nyrekryteringar bland professorerna behöver göras under hösten 2024.

Samverkan med kommuner och privata vårdföretag har stärkts under året. Ämnesföreträdare träffar sedan 2023 verksamhetsföreträdare och MAS inom Dalarnas kommuner regelbundet och VFU-avtal har träffats med kommuner i Region Värmland. Specialistsjuksköterskeprogrammen har utökat och stärkt sitt samarbete med företag och organisationer, tex Alzheimer Sverige och SVANCARE. Med Förenade Care förbereddes tecknande av avtal gällande VFU platser med start 2024.

Kvalitetsuppdrag E

Åtgärder för att stärka studentsamverkan i sjuksköterskeprogrammet har genomförts genom att återstarta ett programråd där studentrepresentanter från olika terminer och en alumn inbjuds att delta tillsammans med bland annat programansvarig, studierektor för sjuksköterskeprogrammet och medarbetare med VFU-ansvar samt representanter för avtalsparter för VFU.

För att hantera bristen på disputerade distriktssköterskor och minska beroendet av externa resurser har IHOV under 2023 vidtagit följande åtgärder: en adjunkt tillika distriktssköterska har antagits och påbörjat forskarutbildning samt en lektor har antagits och påbörjat specialistsjuksköterskeutbildning till distriktssköterska (beräknas få examen 2024). Redan 2025 förväntas en distriktssköterska disputera. Ämnet ser detta som positiva åtgärder för att stärka ämnets kompetens i relation till utbildningsuppdraget distriktssköterska.

4c. Uppföljning av ekonomiska förutsättningar och utfall

Kommentera årets ekonomiska resultat (utfall i relation till budget).

Institutionen gjorde under 2023 ett positivt resultat på 6 767 tkr. I jämförelse med budgeterat resultat på 4 729 tkr. (se bilaga 1).

5a. Genomförda åtgärder som följd av utvärderingar

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2023 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFNs sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](#)

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd
Utvärdering av forskningen	2023	Strategiskt arbete med uppföljning av extern granskning påbörjades under hösten 2023 och kommer att fortsätta under 2024
Utvärdering av SRPH	2022 - 2023	Kompletterade uppföljning av ny sakkunnig har begärts av UFN. Namn på ny sakkunnig har getts UFN.

5b. Övrigt som har påverkat kvalitetsarbetet i verksamheten

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till kvaliteten i verksamheten?

Institutionsledningen (IL) har aktivt arbetat med en kompetensförsörjningsplan under året.

En UKÄ-granskning har genomförts av distriktsjuksköterskeprogrammet med gott resultat.

Ett professorskollegium har etablerats på institutionen för beredning av vissa akademiska frågor.

Under hösten 2023 arbetade medarbetare och chefer med det nya arbetstidsavtal som började gälla den 1/1 2024. En separat institutionsdag hölls kring detta under HT-23. Extra information gavs av prefekt och rektor vid två olika tillfällen via olika zoom möten.

Sjuksköterskeprogrammet har tagit fram en ny utbildningsplan med anledning av en ändring som infördes i Högskoleförordningen i januari 2023 enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU (yrkeskvalifikationsdirektivet) om minsta antal timmar i verksamhetsförlagd utbildning.

Bristen på antalet tillgängliga VFU-platser i RD i relation till ämnets utbildningsprogram är återkommande problem som riskerar att påverka utbildningskvaliteten negativt.

Under hösten 2023 ägnades mycket tid åt dialog kring det kommande arbetstidsavtalet. Separata informationstillfällen med både prefekt och prorektor forskning genomfördes. En halv institutionsdag ägnades åt detta i december.

Förberedelser för en ny intern organisation med avdelningsledare samt ämnesledare på börjades i november respektive december. Avdelningen för socialt arbete och SRPH delades i två olika avdelningar där dessa från den 1/1 2024 fick nya avdelningsledare.

6. Övrigt som har påverkat Högskolan Dalarnas arbete för hållbar utveckling

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar under året som kan antas bidra till att Högskolan Dalarna når sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Hållbarhetsmålen finns att hitta här: <https://www.du.se/sv/om-oss/hallbar-utveckling/mal-och-resultat/>

Målområdena är:

1. Utbildning
2. Forskning
3. Samverkan
4. Internationellt samarbete
5. Jämställdhet och inkludering
6. Möten och resor
7. Byggnader och energi
8. Cirkulära resursflöden

1. Utbildning – Utbildningar för samhällsnytta och bildning är fokus i samtliga utbildningar som ges på institutionen. ”*Signum att se hela studenten*” - som exempel har en nulägesanalys en grundstruktur för ett nytt distansbaserat tränarprogram med flexibel studietakt skapats och förankrats i ämnet.

Utbildningen kommer profilera sig mot idrottsrörelsen och ske i samverkan med RF-anslutna specialidrottsförbund.

2. Forskning - Inom idrott och Hälsa har initierats ett forsknings/samverkansprojekt på temat ”hållbar idrott”. Ämnet har beviljats interna forskningsmedel för att genomföra en första pilotstudie under 2024 som ska ligga till grund för ett tänkt större projekt med extern finansiering.

En av de största samhällsutmaningarna är frågan om hållbarhet (ekologisk, social och ekonomisk). Inom idrott och hälsa har man under 2023 arbetat intensivt både inom utbildning och forskning för att generera mer kunskap om hållbarhetsfrågor kopplat till utbildning inom idrott. Detta görs såväl inom externfinansierade forskningsprojekt (MISTRA) som med interna utvecklingsmedel (representant i hållbarhetsrådet).

3. Samverkan - Genom att stärka våra idrottsutbildningar och den praktiktära elitidrottsforskningen är målet att på sikt bli ett Riksidrottsuniversitet. Samverkan med externa partners i regionen sker regelmässigt inom flera utbildningar. Samverkan sker också inom forskningsprojekt, till exempel rörande boendemiljöer och teknisk utveckling inom äldreområdet.

4. Internationella samarbeten - Internationellt samarbete pågår inom flera forskningsprojekt. Till exempel samarbetar forskare inom socialt arbete och medicinsk vetenskap med partners i Japan och Indien kring stöd till personer med demenssjukdom. Ett annat exempel är att aktivt arbete pågår med att skapa en fungerande forskarmiljö inom SRPH genom samarbete med andra forskare och institutioner nationellt och globalt, där inriktning nu också sker mot Europa och särskilt mot Ukraina.

5. Jämställdhet och inkludering - i detta område har vi inte haft aktuella projekt under året men det är en grundläggande strategi vid tillsättning av tjänster och vid doktorandanställningar.

6. Möten och resor – Institutionen har försökt att minimera antalet internat med övernattning och från HT-23 har de flesta planeringsdagar skett utan övernattningar. Skälet till detta är dels ekonomiska, dels med ett hållbarhetsperspektiv i övrigt.

7. Övrigt som har påverkat arbetsmiljöarbetet

Under 2024 kommer Högskolan Dalarna att ha arbetsmiljömål, dessa kommer att följas upp i verksamhetsberättelser för 2024. Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till Högskolan Dalarnas arbetsmiljö?

Arbete med kompetensförsörjningsplan för alla medarbetare på institutionen har initierats. Medelåldern bland professorerna är 65 år och vi behöver se till att rekrytera kompetens när pensionsavgångarna kommer från HT-24 och framåt. Plan för att rekrytera lektorer behöver också tas fram.

Under året genomfördes ett arbete kring SAM med en arbetsmiljöenkät och workshops tillsammans med Falck. Uppföljning av detta arbete kommer att ske under 2024.

8. Analys, reflektion och lärdomar

Detta avsnitt syftar till att analysera, reflektera och dra lärdomar för att ständigt förbättra verksamheten. Utgå gärna ifrån ovanstående redogörelse och delad statistik för analys (bilaga 1).

Under året har vi arbetat mycket med att få en hållbar ekonomi utan negativa konsekvenser för utbildning och forskning. Resultatet ligger 2 mkr bättre än budget, mycket beroende på att vi arbetat både med intäkter och kostnader ffa under hösten 2023 (bilaga 1). Mycket förändringsarbete har pågått som är kopplat till högskoleövergripande förändringar som ett nytt arbetstidsavtal och en ny organisation.

Det är imponerande att ta del av hur arbetet med hållbarhetsfrågor har tagit fart framför allt inom idrott och hälsa men även inom andra ämnen.

Under året har vi arbetat med att utreda möjligheterna att starta en fysioterapeututbildning. Arbetet med att ta detta vidare kommer att ske under 2024.

I takt med att tre doktorander disputerat under 2023 har nya doktorander kunnat antas och för närvarande finns 27 antagna doktorander i institutionens forskarutbildning (januari 2024). En analys för att undersöka möjligheterna att starta en särskild utgång för socialt arbete påbörjades under hösten 2023. Rapport lämnades i december 2023.

Bilaga 1.

Ekonomiskt resultat 2023

	Utfall	Budget	Prognos	Differens	Utfall	Differens
	2023 12	2023 12	2023 12	Utf-prog.	2022 12	jmf. fg. år
Intäkter av anslag	139 445	145 019	141 381	-1 936	137 830	1 615
Intäkter av avgifter	13 963	11 265	12 674	1 288	16 889	-2 926
Intäkter av bidrag	29 751	26 022	28 591	1 160	21 259	8 492
Finansiella intäkter	0	0			0	
Summa	183 159	182 306	182 647	512	175 977	7 182
Personal	100 391	100 129	101 077	-685	93 712	-6 679
Lokaler	59	60	80	-21	49	-10
Drift	20 577	19 776	18 478	2 100	17 663	-2 914
Finansiella kostnader	5			5	1	-4
Avskrivning	568	93	443	125	537	-31
Summa	121 600	120 058	120 077	1 523	111 963	-9 637
Transfereringar	0	0			0	
Personal in/utlån	1 015	565	557	458	1 202	187
Internhyra	9 607	11 091	9 743	-137	8 456	-1 151
Övriga interna omf	991	2 768	1 539	-547	2 046	1 054
Operativt resultat	49 946	47 824	50 731	-785	52 311	-2 365
Verksamhetsstöd	43 179	43 095	43 831	-651	43 726	546
Resultat	6 767	4 729	6 900	-134	8 585	-1 819

Signerats av: Stina Eklund (HDa), 2024-04-26

Verksamhetsberättelse 2023 för IIT

Verksamhetsberättelsen syftar till att följa upp verksamhetsplanen 2023, och följer därför i huvudsak upplägget av denna (till VP 2024 har viss utveckling av strukturen skett så att kvalitetsuppdrag direkt kopplar till strategins delmål och huvuduppgifterna är statiska). I tillägg sker uppföljning av prioriterade områden som lyfts i inriktningsverksamhetsplanen.

Institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser ligger till grund för och biläggs Högskolan Dalarnas verksamhetsberättelse. Uppföljning av regleringsbrev redovisas i årsredovisningen eller i särskild ordning enligt beslut.

Svarsrutornas storlek i mallen är indikation på förväntad längd på svaret. Notera att bilaga 1 Statistik för analys, som refereras till i sista avsnittet, delges separat.

1. Summering av året

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste punkterna för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen för 2023?

Under första halvan av året lämnade institutionen huvuddelen av lokalerna i gamla campus och flyttade in i temporära lokaler i Hus 26 och Paviljongen. Stora delar av de tidigare lokalerna har tömts men laboratorieverksamheten och kontorsplatser för en avdelning är kvar.

Stort fokus har lagts på att hantera de ekonomiska förutsättningarna inför 2024 med sänkt takbelopp och besparingskrav på 15 mnkr. Mycket av sparkravet har lösts under hösten genom att medarbetare själva har slutat eller dragit ned på tid i tjänsten.

Medarbetarwebben har aktiverats som intern och extern kommunikationskanal med uppdateringar varje vecka. Institutionen har även startat en egen LinkedIn-sida som används för att sprida uppdateringar om aktiviteter och händelser i vår verksamhet och upprätthålla kontakt med intresserade utanför högskolan.

2. Uppföljning av strategins delmål

För varje delmål inklusive eventuellt rektors prioriterade mål, sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Ange koppling till eventuella kvalitetsuppdrag.

2a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning.

Under året har en ämnesöversyn gjorts vid avdelning Data- och informationshantering, vilket har resulterat i ett förslag som ska implementeras under 2024. En ämnesöversyn har även initierats vid avdelning Industriell teknik och ekonomi och ska slutföras under 2024. En arbetsgrupp har tagit fram en modell för kartlägga och stärka programmens och kursernas forskningsanknytning; modellen ska börja tillämpas under 2024.

Energikompetenscentrum EKC har utsetts till samverkans- och forskningscentrum. Innovation challenge har genomförts tillsammans med Hitachi Energy. Samarbetet med Hitachi Energy har fortsatt utvecklats och resulterat i t ex gemensam kursutveckling för hållbara energisystem. Forskningsdagen blev en stor framgång med många deltagare och många forskare som ställde ut posters och presenterade.

Under året utlystes två nya utbildningsprogram med start HT23, Digitala tjänster högskoleexamen 120hp med 96 registrerade studenter vid programstart, och Produktionstekniker högskoleexamen 120 hp med 35 registrerade studenter.

2b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

Försök att integrera hållbarhet i utbildningarna genom att införa brädspel från Snowflake, spelen Dilemma och Fish Banks har använts under året i några program både på grund och avancerad nivå.

Institutionen har fått i uppdrag att under 2024 utveckla ett nytt program inom assisterande teknik i samarbete med IHOV. Målet är att starta programmet med intag av studenter ht2025.

Magisterprogram i energieffektivt byggande 60 hp öppnade för nationellt nätbaserat intag och ökade från 15 registrerade studenter HT22 till 50 HT23.

2c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

På institutionskonferensen i mars delgavs information om vilka resurser inom högskolepedagogisk forskning som tillhandahålls av Universitets och högskolerådet UHR. I forskningsutvärderingen lyftes att institutionens lärare bör engagera sig i didaktisk forskning vilket diskuterades på ämnesföreträdarråd och programansvarigråd. Inför 2024 är detta ett verksamhetsuppdrag.

AI i undervisning och examination har diskuterats återkommande under året på bl a programansvarigråd och ämnesföreträdarråd. En inventering av examinerande moment har gjorts för att identifiera moment som är osäkra mot fusk.

2d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Institutionens kommunikationssatsning med mer forsknings- och utbildningsinformation på web-sidor och LinkedIn bidrar till att öka kontaktytorna med omgivande samhälle och därmed att möta samhällsutmaningar. Forskningens dag 2023 hade som övergripande tema "Data analytics and AI,

energy and materials – finding areas for collaboration with industry in the region”. Tre företag medverkade, Hitachi Energy, SSAB och Setra.

2e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Rektors prioriterade mål (1)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska arbeta strategiskt för att öka intäkterna från forskningsfinansierande myndigheter, forskningsstiftelser och övriga forskningsfinansiärer med målet att volymen externmedelsfinansierad forskning ska öka. Av särskild prioritet är ansökningar i linje med lärosätets strategi och riktade gentemot KK-stiftelsen vilket förutsätter väl fungerande samverkan med omgivande samhället. Verksamhetsstödet ska säkerställa att ett adekvat forskningsstöd där samverkan ingår som en del erbjuds.

Se kvalitetsuppdrag C3 under punkt 4.

2f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

Under året inleddes ett utvecklingsarbete av en metod för att årligen utvärdera forskningsförankring, lärarkompetens, samhällsrelevans etc inom institutionens program. En arbetsgrupp (“matrisgruppen”) har utvecklat metodik, genomfört workshops och testat metoden på ett par utbildningsprogram. Arbetet fortsätter som ett VU under 2024 med ambitionen att den ska tillämpas på alla program och involvera lärarna på programmets kurser.

Avdelningsråd, ämnesmöten, handledarkollegiemöten och programmöten sker regelbundet under året. Institutionen följer arbetet med ny inre organisation för institutionerna.

2g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade mål (2)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att verksamhetsstödet tillsammans med institutionerna ska implementera en förbättrad och förenklad ekonomimodell i syfte att förbättra uppföljning och styrning av ekonomi och därigenom bidra till förutsättningar för en ekonomi i balans.

Se kvalitetsuppdrag E2 under punkt 4.

2h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Byggdialog Dalarna har tillsammans med Byggteknik vid Högskolan Dalarna beviljats projektet Effektivare testmiljöer i bygg- och fastighetssektorn där samverkan för ömsesidig nytta mellan högskolan och branschen är i fokus.

Se också kvalitetsuppdragen D1 och D2 under punkt 4.

2i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Rektors prioriterade mål (3)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är arbetsmiljö. Samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska intensifiera och konkretisera det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det innebär bland annat att kartlägga organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) och utifrån detta ta fram och genomföra åtgärdsplaner för förbättringar.

Se kvalitetsuppdrag E1 under punkt 4.

3. Hantering av risker – uppföljning av åtgärder för begränsning

Uppföljning av åtgärder för begränsning för de risker som institutionen har identifierat, utöver de högskolegemensamma risker som följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut.

Risk	Beskrivning	Sannolikhet (1–5)	Konsekvens (1–5)	Risknivå (1–25)	Åtgärd för begränsning
R1. Studentrekrytering till befintliga program	Inte lyckas öka antalet studenter för att uppnå ekonomisk balans i program som har för få studenter.	3	5	15	Kontakter med företag för stöd i olika former. Förbättrad marknadsföring och rekryteringsaktiviteter
Uppföljning: Genom extra marknadsföringsinsatser på högskoleingenjör i hållbara energisystem ökade antal registrerade studenter ht23. Internationell rekrytering av studenter utom EU/EES till de internationella magister och masterprogrammen minskade drastiskt pga Migrationsverkets ändrade hantering av uppehållstillstånd vilket tog så lång tid att inte alla antagna hade möjlighet att starta. Detta kompenseras till viss del på tre av programmen som också hade nationellt intag.					
R2. Låg studentgenomströmning i befintliga program	Gäller särskilt nätbaserade program. En orsak är att studenter försöker studera och jobba samtidigt. En annan orsak att det sociala kiktet saknas,	5	3	15	Ge möjlighet till flexibel studiegång. Virtuellt campus kan öka den sociala gemenskapen.
Uppföljning: Inga specifika åtgärder har genomförts vilket innebär att det har hoppat av studenter från framförallt nätbaserade och programmen med hybridundervisning. Avhoppet har varit stora på framförallt Hållbara energisystem.					
R3. Utveckling av nya utbildningar.	Utbildningar har lagts ned 2022 inför att nya utbildningar ska starta 2024. Risk att de inte kan starta 2024. Personal hamnar i ett "glapp" utan undervisning och några intäkter från utbildningssidan.	5	5	25	Den fortsatta utvecklingen av nya program måste fokusera på inventering av resurser för forsknings- och utbildningsmiljöer som säkerställer kvalitet i utbildningarna.
Uppföljning: Nya utbildningar har startat redan ht23 i Digitala tjänster och Produktionsteknik vilket har kompenserat för nedlagda program.					

Signerats av: Stina Eklund (HDA), 2024-04-26

R5. Chefsvakanser	Misslyckade chefsrekryteringar	3	4	12	Nuvarande administrativt innehåll och arbetsbörda i uppdrag som avdelningschef måste minska i omfattning för att ge tid till att kunna bidra till att utveckla sammanhållna akademiska miljöer och egen kompetensutveckling.
Uppföljning: Det har inte varit några vakanser under 2023.					
R6. Lärrrekrytering	Kompetenta sökande tackar nej eller försvinner kort tid efter rekrytering. Inga kompetenta sökande.	4	4	16	Introduktionsdag, ska finnas också något på engelska. Tydligare om karriärvägar, tid för forskning, universitetens roll som myndigheter och annat som kan vara skillnader i praktiker inom forskning/forskarutbildning jämfört med andra länder.
Uppföljning: Endast ett fåtal rekryteringar/nyanställningar under 2023 pga det ekonomiska läget. Bl.a. ett lektorat i industriell ekonomi som inte lyckades då de sökande inte hade lämplig profil för anställningen. Det har inneburit stor arbetsbelastning för lärarna inom ämnet. Ingen av åtgärderna har genomförts under året.					
R7. Åtgärder efter utvärdering	Förbättringsåtgärderna för forskarutbildning mikrodata-analys godkänns inte av UFN	1	5	5	
Uppföljning: har genomförts					
R8. Tid i undervisning	För hög undervisningsbelastning pga för låg resurstilldelning. Finns inte tid för återhämtning efter arbetstoppar. Sårbarhet som orsakar sjukskrivning och ännu högre belastning på de som måste hoppa in.	4	3	12	Ta hand om befintlig personal och vara observant på när någon är på väg mot väggen. Back-up med inspelat material. Ska finnas ett visst utrymme i TGS.
Uppföljning: En kartläggning av institutionens kurser m.a.p. bemannad tid, kursstorlek (hp) och antal registrerade studenter har genomförts som ett första steg att se över att kurser får rimlig undervisningstid och fördelning av tid mellan kurser i programmen. Beroende på det ekonomiska läget med ett stort sparbehov på kostnadssidan har situationen varit ansträngd under året. Problematiken kvarstår och ett fortsatt arbete är nödvändigt då personalstyrkan har skurits ner under 2023.					
R9. Verksamhetsstöd som inte levereras.	Teknikstrul i datorsalar och klassrum.	3	3	9	Interna avtal om vad som ska levereras och ansvarsfördelning.

Uppföljning: problem har uppkommit och löst i samband med flytt av undervisningssalar till Paviljongen.

4. Verksamhetsuppdrag

4a. Uppföljning av huvuduppdrag

Institutionens huvuduppdrag är att med utgångspunkt i högskolans strategi bedriva utbildning, forskning och samskapande med hög akademisk kvalitet och samhällsrelevans. I uppdraget ingår också att utveckla och bevara en effektiv organisation och struktur som på bästa sätt möjliggör genomförande av huvuduppdraget.

Huvuduppdragen förväntas vara uppfyllda vid samtliga institutioner och verksamhetsstödet. Har inte huvuduppdraget uppfyllts så ska detta rapporteras här.

4b. Prioriterade kvalitetsuppdrag

Uppföljning av respektive prioriterat kvalitetsuppdrag.

Lägg till kvalitetsuppdrag och kommentera utfallet. Ange eventuell koppling till strategins delmål.

Kvalitetsuppdrag A1

Uppdrag: UFN granskning huvudområden/ingenjörsprogram enligt plan för 2023: högskoleingenjör hållbara energisystem, magister och master i solenergiteknik samt bygg- och samhällsplanering.

Utfall: Institutionen har lämnat in självvärderingar för hållbara energisystem och bygg- och samhällsplanering. Master, magister i solenergi har av UFN beslutats att senarelägga till 2024.

Kvalitetsuppdrag A2

Uppdrag: Nya och reviderade utbildningsprogram med start 2024 har utbildningsplan samt kursplaner för första årets kurser klara och godkända oktober 2023.

Utfall: Inga nya program kommer att ges med start ht24. Nya utbildningsplaner har tagits fram i industriell ekonomi och entreprenöriellt företagande. Beslut IL december 2023 om fastställande av utbildningsplanerna. Entreprenöriellt företagande behöver inrättas som nytt program med den nya utbildningsplanen eftersom huvudområde saknas som omfattar programmet. Det är ett rektorsbeslut.

Kvalitetsuppdrag A3

Uppdrag: Utveckla formerna för studentrekrytering. Utveckla konkreta insatser med företag och organisationer för nationell rekrytering. Insatser för internationell rekrytering behöver också ske, och i samarbete med verksamhetsstöd.

Utfall: Fokus ligger på utbildningar med få studenter. Kommunikationsavdelningen har prioriterat hållbara energisystem. Inom högskolans samarbete med Hitachi har lärare besökt Hitachi-gymnasiet

och informerat om hållbara energisystem. Innehållet i programmet har också förändrats och har en tydligare elektro-inriktning för att passa bättre mot arbetsmarknadens behov av ingenjörer med sådan inriktning. Kurser har utvecklats tillsammans med Hitachi. Inom byggt teknik har nytt avtal högskolan - Byggdialogen förstärkt arbetet med studentrekrytering inom bygg-programmen. Nationell rekrytering till magister i energieffektivt byggande har avsevärt ökat antalet studenter på programmet ht23. Utökade insatser för internationell rekrytering av studenter via Erasmus och bilaterala avtal har inte skett. Antalet inresande studenter ligger relativt konstant från föregående år.

Kvalitetsuppdrag A4

Uppdrag (från inriktnings-VP): Minst ett utbildningsprogram per termin ges i uppdrag att 1) inventera och dokumentera det man gör idag som kan medverka till att HDa:s övergripande mål för hållbar utveckling i utbildning nås, 2) se över möjligheten att medvetandegöra och/eller förstärka det som är bra, 3) ta fram förslag på utvecklingsinsatser där man ser luckor eller outnyttjade möjligheter, samt 4) inventera kompetens inom området och analysera behov av kompetensutveckling. Stöd för denna process erbjuds från centralt håll.

Utfall: Tre program vid institutionen deltog som piloter i första omgången: Data science, Business intelligence, Bygg och samhällsplanering.

Hållbarhetsrådets utvecklingsarbete med piloterna har resulterat i en metodik som ska användas på en ny omgång piloter 2024. Hållbarhetsrådet presenterade på institutionskonferensen 13 dec.

Kvalitetsuppdrag A5

Uppdrag (från inriktnings-VP): Utbildningsprogram som under 2022 gjort inventering och tagit fram utvecklingsförslag avseende hållbar utveckling i utbildning ges i uppdrag att genomföra utvecklingsinsatser och kompetenshöjande aktiviteter.

Detta steg har inte initierats under 2023 eftersom steg 1 med piloterna fortfarande pågått hela 2023. En ny omgång piloter kommer att utses av Hållbarhetsrådet.

Kvalitetsuppdrag A6

Uppdrag: Utveckla det virtuella utbytet, genom att utveckla gemensamma poänggivande nätbaserade kurser med utländska lärosäten.

Utfall: Ett Erasmus+ projekt gällande nätkurspaket i solceller har tagits fram med Freiburg universitet som koordinator. Projektet har avslutats enligt plan. Högskolan har utvecklat två kurser: solinstrålning och PV design och system. Kurserna är inte poänggivande.

Kvalitetsuppdrag B1

Uppdrag: Institutionen ska färdigställa handlingsplan för att i högre utsträckning integrera utbildning och forskning samt påbörja implementering.

Utfall: Forskningsförankring i programmets kurser och starkare koppling mellan utbildning och forskning har integrerats i ett mer omfattande arbete med att ta fram en metod för kartläggning och uppföljning av programmen. Perfekt uppdrag åt en arbetsgrupp att under ht23 ta fram en metodik. Arbetet kommer att avslutas under vt24 för att implementeras under 2024.

Kvalitetsuppdrag C1

Uppdrag: Genomföra handlingsplan kopplat till granskning av forskarutbildning mikrodata-analys.

Utfall: Handlingsplan upprättad och genomförd, rapportering av plan och genomförande har godkänts av UFN.

Kvalitetsuppdrag C2

Uppdrag: Genomföra intern granskning i den högskoleövergripande forskningsutvärdering som sker 2023.

Utfall: Granskningen genomförd enligt plan och handlingsplan som utgår från externa utvärderarnas rekommendationer för institutionens vidare utveckling av forskning är upprättad och inlämnad till UFN.

Kvalitetsuppdrag C3

Uppdrag (från inriktnings-VP): Av särskild prioritet är ansökningar i linje med lärosätets strategi och riktade gentemot KK-stiftelsen vilket förutsätter väl fungerande samverkan med omgivande samhället. Verksamhetsstödet ska säkerställa att ett adekvat forskningsstöd där samverkan ingår som en del erbjuds.

Utfall: Ansökningar har lämnats in under året, hittills har ca 15 ansökningar beviljats och 20 avslagits av totalt 50. Det har inte lämnats in ansökningar till KKS under året.

Kvalitetsuppdrag C4

Uppdrag: Utveckla gemensamma strukturer för våra två forskarutbildningar gällande handledarkollegier, doktorandråd, uppföljning av ISP m.m.

Utfall:Handledarkollegier och doktorandråd finns kopplat till respektive forskarutbildning. ISP följs upp och rapportering på IL i juni och december om status i de olika doktorandernas progression, uppföljning av ISP och planering av disputation/licentiatseminarium.

Kvalitetsuppdrag C5

Uppdrag (från inriktnings-VP): Ge doktorander tillfälle att reflektera över sina projekts betydelse för en långsiktigt hållbar utveckling, t.ex. genom kursmoment i forskarutbildningskurser eller vid seminarier.

Utfall: Ingår som moment i ett antal kurser som ges inom energisystem i byggd miljö. Inom mikrodataanalys har doktorander genomfört kurs som ges vid SLU: "Agenda 2030: Synergies, conflicts and assessment tools" (2 hp).

Kvalitetsuppdrag D1

Uppdrag: Bilda en samverkansgrupp. Utveckla struktur för och finna former för hur samverkan kan utvecklas för att stödja utbildning och forskning.

Utfall: Uppdraget har riktats om till att etablera ett forskningscentrum som är en vidareutveckling av EKC (Energikompetenscentrum) som fram till nu varit enbart ett centrum för samverkan. Högskolan har under året beslutat om riktlinjer för forskningscentra och EKC kommer att etableras som ett forskningscentrum med ansvar för samverkan och tvärvetenskaplig forskning inom energiområdet och inkludera energirelaterad forskning inom institutionens alla miljöer och miljöer vid andra institutioner.

Kvalitetsuppdrag D2

Uppdrag: Principer för långsiktig finansiering av centrumbildningar o. dyl. framtagen i samarbete med HDa's centrala samverkansfunktioner.

Utfall: Högskolan har tagit fram riktlinjer för forskningscentra och hur dessa ska finansieras. Uppdraget kan därmed anses som genomfört av högskolans centrala funktioner.

Kvalitetsuppdrag E1

Uppdrag (från inriktnings-VP): Institutioner ska identifiera fysiska och psykosociala risker i arbetsmiljön och ta fram åtgärdsplaner för förbättringar med stöd av årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet ("SAM-årshjulet").

Utfall: Avdelningen för data och informationshantering har gjort prevent-enkät och har jobbat med uppföljning på avdelningsinternat i juni. Att genomföra enligt plan prevent-enkäter på de övriga två avdelningarna under hösten har pausats då arbetet med institutionens kostnadsbesparingar har prioriterats och i mycket överskuggat arbetsmiljöarbetet. Inom ramen för plan för kostnadsbesparingar har riskanalys genomförts som ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Medarbetarsamtal har genomförts. Under året. Ett systematiskt arbete har gjorts för att säkra arbetsmiljön i laboratorierna.

Kvalitetsuppdrag E2

Uppdrag ((från inriktnings-VP): Institutioner ska delta i implementeringen av den ekonomimodell som verksamhetsstödet ansvarar för att utveckla i syfte att bidra till säkerställandet av en ekonomi i balans.

Utfall: Institutionen har deltagit i den implementering som gjort under året. Mycket återstår innan högskolan har en fungerande ekonomimodell som kan säkerställa en ekonomi i balans.

Kvalitetsuppdrag E3

Uppdrag: Tillsammans med avdelningen för kommunikation, utveckla en kommunikationsstrategi för Högskolan Dalarna som ska stödja institutionens kommunikativa behov.

Utfall: Institutionen har en egen kommunikationsfunktion. Sarah Ramsay har ett internt uppdrag som kommunikationsansvarig att sköta nyheter mm på institutionens interna web. Sarah har god dialog med kommunikationsavdelningen. Vi har uppnått en relevant intern och delvis extern kommunikation. Institutionen har en egen LinkedIn sedan december 2023.

Kvalitetsuppdrag E4

Uppdrag: IL planerar och följer upp institutionens verksamhet efter cyklerna (årshjul) för ekonomi - verksamhet, arbetsmiljö, m.m.

Utfall: Årshjulen följs.

Kvalitetsuppdrag E5

Uppdrag: Tillsammans med högskolans olika delar se över och förbättra avdelningschefers arbetssituation. En särskild prioriterad åtgärd är att koppla ihop de olika adm.- systemen. (se koppling till VU-E2). Viktigt är också att se över uppdraget.

Utfall: Högskolan har beslutat om en ny inre organisation och arbetsordning för institutionerna. I den nya ordningen ersätts avdelningschefer med avdelningsledare med till vissa delar annat uppdrag. Uppdraget är därför inte genomförbart. Det kommer dock att kvarstå problematik med hög arbetsbelastning oavsett organisation, arbetsuppgifterna som avdelningschef ansvarat för kommer att ligga kvar på funktioner inom institutionerna, avdelningsledare eller andra. Stödet ska fortsatt framgent vara stöttande i strategiska frågor men inte i ren handläggning i olika ärendetyper.

Kvalitetsuppdrag E6

Uppdrag: Inventera källarförråden på gamla campus och märka upp allt som ska slängas innan flytt/sparas för flytt. Mycket finns som inte används idag och bara ligger i olika utrymmen. Detta måste göras under 2023.

Utfall: Har genomförts under året.

4c. Uppföljning av ekonomiska förutsättningar och utfall

Kommentera årets ekonomiska resultat (utfall i relation till budget).

Den stora avvikelserna är på intäktsidan och uteslutande gällande grundutbildningens anslagsintäkter. Trots trendbrott i sökstatistik och antagningssiffror har institutionen inte nått upp till det initiala målet i budgeten.

Den största avvikelserna är på prestationer. Dock förväntas en ökning av prestationer för period 2 jämfört med föregående år, vilket redovisas först under början av 2024.

Avvikelse på kostnadssidan är främst personalkostnader och då också inom grundutbildningen. Data och Information står för övertrassering om 3 mkr jämfört med budget. ITE håller sin budget och EBT har 1,7 mkr lägre personalkostnader än budget till följd av ej tillsatta vakanser.

Lägre kostnad för drift (0,4 mkr) balanseras med högre internhyra (0,45mkr).

Forskningen visar för året negativt resultat pga att satsningar gjorts där man nyttjat det ackumulerade oförbrukade anslaget från tidigare år.

5a. Genomförda åtgärder som följd av utvärderingar

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2023 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFNs sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](https://www.du.se/utvarderingar)

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd
		Inga "öppna"

5b. Övrigt som har påverkat kvalitetsarbetet i verksamheten

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till kvaliteten i verksamheten?

6. Övrigt som har påverkat Högskolan Dalarnas arbete för hållbar utveckling

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar under året som kan antas bidra till att Högskolan Dalarna når sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Hållbarhetsmålen finns att hitta här: <https://www.du.se/sv/om-oss/hallbar-utveckling/mal-och-resultat/>

Målområdena är:

1. Utbildning
2. Forskning
3. Samverkan
4. Internationellt samarbete
5. Jämställdhet och inkludering
6. Möten och resor
7. Byggnader och energi
8. Cirkulära resursflöden

Möten och resor: ett antal medarbetare på institutionen har av klimatskäl slutat flyga. Detta borde inte vara något problem för Högskolan som inom det klimatramverket som Högskolan skrivit under bör det vara prioriterat att kunna ersätta flyg- med tågresor i den utsträckning det är möjligt. Det är dock omöjligt att anlita vårt avtalade resebokningsföretag Lingmerths för att göra tågbookningar utomlands. Det går att boka privat men det är inte tillåtet enligt Högskolans rese-policy. Det borde vara en självklarhet att tågresor ska kunna ersätta flyg.

7. Övrigt som har påverkat arbetsmiljöarbetet

Under 2024 kommer Högskolan Dalarna att ha arbetsmiljömål, dessa kommer att följas upp i verksamhetsberättelser för 2024. Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till Högskolan Dalarnas arbetsmiljö?

8. Analys, reflektion och lärdomar

Detta avsnitt syftar till att analysera, reflektera och dra lärdomar för att ständigt förbättra verksamheten. Utgå gärna ifrån ovanstående redogörelse och delad statistik för analys (bilaga 1).

Institutionens arbete med kursanalyser går framåt och utvecklas positivt. Det parallella arbetet med programutvärderingar inom ramen för "matrisen" som nämnts tidigare förväntas bidra till att arbetet med programanalyser tar fart på motsvarande sätt.

Arbetet med kostnadsbesparingar under verksamhetsåret 2023 har inneburit att både ekonomi och verksamhet har genomlysts och förändrats. Kvalitetsarbetet har utvecklats positivt samtidigt som ekonomistyrningen har förbättrats. Antalet medarbetare minskade från 115 i januari till 101 i januari 2024. Samtidigt har besparingsarbetet inneburit prövningar då det finns ämnesmiljöer med stort behov av förstärkning. Översynen fortsätter under 2024.

Verksamhetsberättelse 2023 - Institutionen för Kultur och samhälle

Verksamhetsberättelsen syftar till att följa upp verksamhetsplanen 2023, och följer därför i huvudsak upplägget av denna (till VP 2024 har viss utveckling av strukturen skett så att kvalitetsuppdrag direkt kopplar till strategins delmål och huvuduppgifterna är statistiska). I tillägg sker uppföljning av prioriterade områden som lyfts i inriktningsverksamhetsplanen.

Institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser ligger till grund för och biläggs Högskolan Dalarnas verksamhetsberättelse. Uppföljning av regleringsbrev redovisas i årsredovisningen eller i särskild ordning enligt beslut.

Svarsrutornas storlek i mallen är indikation på förväntad längd på svaret. Notera att bilaga 1 Statistik för analys, som refereras till i sista avsnittet, delges separat.

1. Summering av året

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste punkterna för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen för 2023?

Institutionen och humsam-miljön har under 2023 fortsatt det strategiskt viktiga arbetet med att skriva fram forskarutbildningsområdet, med arbetsnamnet *Hållbara samhällen och organisationer*. Under senhösten 2023 fick institutionen ett rektorsuppdrag att gå fram med forskarutbildningsansökan till UKÄ med deadline i september 2024. DAVA-miljön arbetar inom ramen för Svenska Medieproduktionsakademier (SMEA) för att skapa en nationell forskarskola inom Hållbar medieproduktion, vilket ligger nära Hållbara samhällen och organisationer.

Institutionen har utvecklat ett analysverktyg för att på ett jämförbart sätt kunna kartlägga och analysera vår utbildningsportfölj i syfte att säkerställa hög kvalitet i våra utbildningar som ska vara både attraktiva (högt söktryck), forskningsförankrade och med hög samhällsrelevans (samverkan). En mer konsoliderad utbildningsportfölj inom Medieproduktionsavdelningen är utvecklad och i skrivande stund skrivs kurs- och utbildningsplaner fram för att kunna vara klara för antagning vt2025.

Samverkansarbetet har framskridit på institutionen inom ramen för samverkansarbetet med Hitachi Energy. Doktorandsamarbetet har under 2023 haft progression och 90% slutseminarium spikades strax efter årsskiftet men också det övergripande samverkansarbetet har arbetats vidare med genom ett antal fysiska träffar i styrgrupp både i Ludvika, Falun och Borlänge.

Institutionen deltar i Boost-samarbetet som syftar till att utveckla färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap i regionen. För institutionens del deltar turismvetenskap i utvecklingen av kunskapsområdet *Hållbara kreativa upplevelser*. CeTLer inrättades som institutionens första forskningscentrum i augusti 2023. Samverkansrådet på institutionen fortsätter att vara både ett koordinerande och utvecklande forum med deltagare från forskningscentret CeTLer samt

våra två samverkansorgan, IKUD och CeLeDa. En institutionskonferens på temat samverkan anordnades under senhösten 2023 med externa deltagare från bl.a. KK-stiftelsen och UUI. I maj 2023 genomfördes en resa till Saxion University, Nederländerna i syfte att utforska deras koncept kring samverkan i utbildningarna, *Smart solutions semester*.

2. Uppföljning av strategins delmål

För varje delmål inklusive eventuellt rektors prioriterade mål, sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Ange koppling till eventuella kvalitetsuppdrag.

2a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Under våren 2023 omformades gruppen som sedan 2021 arbetat med forskarutbildningsansökan. Under ledning av Annika Vänje, professor i arbetsvetenskap, har gruppen arbetat systematiskt med att utveckla och avgränsa forskarutbildningsområdet, med arbetsnamnet *Hållbara samhällen och organisationer*, med resultatet att institutionen under senhösten 2023 fick ett rektorsuppdrag att gå vidare med ansökan till UKÄ. Enligt tidtabell ska ansökan om att erhålla forskarutbildningsrättigheter lämnas in till UKÄ i september 2024. För att säkerställa forskningsförankring och attraktivitet i institutionens utbildningsportfölj har institutionen arbetat med att ta fram ett analysverktyg. Under ledning av Thorbjörn Swenberg, proprefekt, färdigställdes analysverktyget för att kunna analysera grad av forskningsförankring och attraktivitet i utbildningarna. Resultaten av programanalysen ska bearbetas under vt24. DAVA:s nya konsoliderade utbildningsportfölj är under utveckling och framskrivande av nya kurs- och utbildningsplaner har påbörjats under hösten 2023, och färdigställs under våren 2024 för att granskas och fastställas under hösten 2024, och vara sökbara våren 2025.

2b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

Under 2023 har institutionen lagt fokus på att öka tvärdisciplinära ansatser i utbildningarna samtidigt som vi utvecklat utbildning på avancerad nivå. Som en del i att stärka det framväxande forskarutbildningsområdet, där forskningen inom arbetsvetenskap och turismvetenskap är grundbultar, ansökte institutionen (Högskolan) om tillstånd att utfärda en 2-årig masterexamen i området turism och platsutveckling. Vi erhöll tillståndet från UKÄ i början av 2024. Inom humanioramiljön arbetade historia och religionsvetenskap fram kurser på avancerad nivå som ska erbjudas till ht2024.

2c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

IKS-gruppen av excellenta och meriterade lärare har lagt en plan för pedagogisk utveckling under 2023 där det finns mycket fokus på digital kompetens. Den första träffen 2024 handlar om UHRs resursbank för högskolepedagogisk utveckling där fokus just nu är på AI samt hybrid-flexibel kursutveckling. Fokus på de övriga träffarna kommer att handla om AI i undervisning och digital examination. Under 2023 har en lärare från IKS varit den första att testa Inspera för examination. Inspera är ett verktyg för skriftlig digital tentamen och syftar till att skapa rättssäkrare examinationer. Viss justering behövs men verktyget kan ha fördelar för vissa typer av examinationer.

2d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Baserat på utvärderingen av institutionens forskningsverksamhet, där vi behöver fokusera på att skapa större och mer tvärdisciplinära forskargrupper, har vi börjat identifiera ett antal internationella partners som vi avser stärka samarbetet med, både i utbildningen och i forskningen. Med fokus på samverkan, hållbarhet i utbildningarna och internationalisering avser vi utveckla samarbetet med Saxion University, Nederländerna. Samarbetet kommer också att gagna forskningen eftersom hållbarhet men också samverkan är bärande i institutionens kommande forskarutbildningsansökan.

I arbetet med samverkan och internationalisering har vi haft stöd av både samverkansstrateg och internationaliseringssamordnare. Dock, har vi på ett samverkansråd lyft problematiken kring avsaknad av en högskoleövergripande strategisk handlingsplan för både samverkan och internationalisering ur skenet att verksamhetsstödet på dessa områden är begränsat och så även institutionens resurser.

2e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Rektors prioriterade mål (1)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska arbeta strategiskt för att öka intäkterna från forskningsfinansierande myndigheter, forskningsstiftelser och övriga forskningsfinansiärer med målet att volymen externmedelsfinansierad forskning ska öka. Av särskild prioritet är ansökningar i linje med lärosätets strategi och riktade gentemot KK-stiftelsen vilket förutsätter väl fungerande samverkan med omgivande samhället. Verksamhetsstödet ska säkerställa att ett adekvat forskningsstöd där samverkan ingår som en del erbjuds.

Institutionen står personalmässigt starkt med 57 disputerade (dvs. professorer, lektorer samt meriteringsanställning) som är forskningsaktiva. Institutionen har på tre års sikt ökat sina externa intäkter. Från 14 380 tkr 2021, 12 899 tkr 2022 till 15 539 tkr senaste året 2023. En ökning över tid. 27 externa forskningsansökningar har inlämnats under 2023, lika många som under 2022, med en beviljandegrad på 21% vilket är en väsentlig ökning från året innan då 12% av ansökningarna beviljades. Detta bedömer vi delvis vara ett resultat av den workshop forskningsstödet organiserade med inbjudan till samtliga institutioner; om att skriva framgångsrika forskningsansökningar med Dan Csontos.

Publikationsmässigt innebar 2023 en viss tillbakagång med något färre referee-granskade artikelpubliceringar. Sådana artiklar har minskat något från 80 till 69. Open Access-artiklarnas andel var under 2023 61%, jämfört med 81% året innan.

Under 2023 utvärderades samtliga institutioners forskning vid Högskolan Dalarna. För IKS del föll detta väl ut i en välbalanserad kritisk och konstruktiv granskning genom RADU-rapporten som presenterades efter sommaren 2023. Tillsammans med platsbesök och slutrapportering på plats framhölls från bedömargruppen rekommendationer att bibehålla en dynamisk och gynnsam balans i forskningens frihet, kombinerat med strategisk styrning från institutionsledningen för förstärkning av den under framtagande ansökan om forskarutbildningsrättigheter inom temat *Hållbara samhällen och organisationer*.

Runt temat hållbarhet finns ett pågående samarbete mellan Högskolan Dalarna, Mälardalens universitet och Högskolan i Gävle, i form av en forskarskola som kallas *Future-Proof Cities*. Forskarskolan har sitt fokus på hållbar stadsutveckling för medelstora städer i Sverige. Här har ett samarbete öppnats mellan värdinstitutionen för forskarskolan vid HDA, dvs ämnet energiteknik vid IIT och vår institution IKS. Framför allt berör det ett gemensamt intresse för den sociala dimensionens hållbarhet med fokus på orters fysiska utveckling och resursnyttjandet till följd av denna utveckling. Här har statsvetenskapliga perspektiv på den gröna omställningens sociala och kulturella förhållanden

vid dessa förändringar kommit in i bilden under 2023. Här har IKS institutionsmiljö formulerat projekt mot hållbar destinationsmiljö där både statsvetenskap och turismvetenskap har bärande roller.

Detta har bland annat manifesterats genom en Synergiansökan från CeTLeR till KK-stiftelsen med inriktningen Resilient Innovative Destinations med det långsiktiga målet om en profil; Resilient destination communities. En två-årig master – Resilient destinations – inom AVANS har fått godkännande av UKÄ.

Inom DAVA-miljön bedrivs forskningsprojekt tillsammans med Stockholms universitet (om Carl Jularbos roll som föregångare till det svenska musikundret) och en forskningsansökan om åldrande inom rebelliska subkulturer har arbetats fram tillsammans med Kungliga musikhögskolan och Örebro universitet och SU.

2f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

I syfte att öka delaktighet och förankring av kollegiet i utvecklingen av institutionens verksamhet har ämnesföreträdarrådet, programföreträdarrådet, professorskollegiet samt samverkansrådet skapats. I råden samlas institutionens alla ämnesföreträdare, programansvariga, professorer samt samverkansledare där frågor av strategisk och operativ vikt för institutionens verksamhet diskuteras och förankras. På avdelningsnivå anordnas på vissa avdelningar avdelningsmöten och avdelningsfika. Avdelningschefer deltar kontinuerligt i ämnesmöten.

2g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade mål (2)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att verksamhetsstödet tillsammans med institutionerna ska implementera en förbättrad och förenklad ekonomimodell i syfte att förbättra uppföljning och styrning av ekonomi och därigenom bidra till förutsättningar för en ekonomi i balans.

Forumet för samarbete mellan verksamhetsstödet och institutionerna inom ramen för VSO med avseende på att utveckla ett välfungerande ekonomisystem har inte fungerat fullt ut tillfredsställande. IKS representant upplever att man inte integrerar institutionernas kunskaper om verksamhetens behov i arbetet med att utveckla en förbättrad och förenklad ekonomimodell. Risken är därför att det utvecklas styrsystem som inte tar hänsyn till institutionernas verksamhet och därmed riskerar att inte fungera optimalt.

2h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

En ny samverkanskontakt har under 2023 etablerats med SSAB kring ett påbörjat projekt där historikerna inom institutionen i samarbete med historiker vid Dalarnas Museum påbörjat ett arbete med att teckna SSAB:s 150-åriga historia, med sikte på en jubileumsskrift till 2028. Ett samverkansprojekt om kontra-urbanisering har initierats med Hedemora kommun.

Ämnet för turismvetenskap har tillsammans med företag i skidorterna undersökt möjligheten att erbjuda skraddarsydd utbildningar för säsongsanställda i fjällområden för att behålla personal längre på plats.

Arbetsvetenskap har sedan många år samverkansavtal med 13 av Dalarnas 15 kommuner där vi levererar uppdragsutbildningar med fokus på ledarskap. Nuvarande avtal går ut under 2024 och vi går in i en ny fas där samverkan inte enbart består av forskningsbaserade utbildningar men även samverkansforskning. Under 2023 har forskare från arbetsvetenskap tillsammans med Region Dalarna

arbetat fram en projektansökan om externfinansiering som har skickats in. Flera samverkansforskningsprojekt är planerade och därför kommer en senior forskare att leda utvecklingen framöver.

2i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Rektors prioriterade mål (3)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är arbetsmiljö. Samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska intensifiera och konkretisera det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det innebär bland annat att kartlägga organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) och utifrån det ta fram och genomföra åtgärdsplaner för förbättringar.

Under 2023 genomfördes en kontorsplatsanalys på mediehuset, vilket resulterade i en smärre omfördelning av kontorsplatser. Detta ledde också till en plan för bättre nyttjande av rummet Fridolin i tygförrådet ('Laven'), som under VT2024 kommer att utrymmas för att bereda plats för mötesrum/undervisningsyta.

Pandemin skapade förutsättningar för all personal att delta i möten på distans via Teams och zoom. 2023 är ett postpandemiskt år som inneburit att trots att vi nu har möjlighet att arbeta och delta i möten på campus väljer många att fortsätta arbeta hemma och delta i möten på distans. Att bevara flexibilitet och möjlighet att arbeta hemifrån är viktigt men för att fortsätta utveckla verksamheten, gynna en god arbetsmiljö samt att skapa en bättre arbetsfördelning i kollegiet ser vi behovet av att fler förlägger mer av arbetstiden till campus, inklusive att delta i möten på campus. En utmaning för institutionen är att den för närvarande är uppdelad på tre lokaliteter med verksamhet i Falun på campus Lugnet respektive Mediehuset samt på campus Borlänge. Detta betyder att pga tidsmässiga samt miljömässiga skäl har vi ofta varit hänvisade till möten online.

3. Hantering av risker – uppföljning av åtgärder för begränsning

Uppföljning av åtgärder för begränsning för de risker som institutionen har identifierat, utöver de högskolegemensamma risker som följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut.

Lägg in riskmatris för institutionsspecifika risker som återfinns i verksamhetsplanen, återfinns även i minnesanteckningar från höstdialogen.

R1. Hög arbetsbelastning för lärare. Upplevelsen är tyvärr att den administrativa bördan har ökat i stället för att minska. Troligtvis har UKÅs förestående granskning av vårt kvalitetssystem gjort att verksamhetsstödet behövt omprioritera och inte haft tid att ge det stöd institutionen behöver. Medarbetare på institutionerna förväntas göra mer administration i samband med kurs- och programutveckling. Ökade kostnader (både ökat OH-påslag och ökade personal- och lokalkostnader) har också inneburit att kursresurserna fortsatt att minska vilket innebär att medarbetare har färre timmar för undervisning och examination parallellt med att situationen med studenter som behöver extra stöd ökat. Sammantaget riskerar detta både att urholka kvaliteten i utbildningarna samtidigt som lärarnas arbetsmiljö blir än mer ansträngd.

R2. Inställda BHU-kurser med kort varsel ställde till problem för medarbetare som behövde kurserna för befordran. Med bättre framförhållning hade vi kunnat ordna andra alternativ för de som behövde.

R3. Forskningsvolym – Medarbetarna arbetar hårt med externa forskningsansökningar och har under 2023 haft en hög beviljandegrad på inskickade externa forskningsansökningar (21%). Arbetsvetenskap lyckades rekrytera en externfinansierad doktorand under 2023 och har fått finansiering för ytterligare en doktorand inför 2024. För att ytterligare stärka förutsättningarna för målet att öka den externa forskningsfinansieringen behövs ett förstärkt forskningsstöd.

R4. Omsättning av chefer – jämfört med vissa delar av verksamheter har vi en relativt stabil chefsgrupp under 2023. Dock hade vi vakans på chefsposten på avdelningen för humaniora och samhällsstudier mellan mars – december med prefekt som tf under perioden. Vi genomförde också ett byte på avdelningschefsposten på avdelningen för näringslivs- och samhällsstudier.

R5. Resurser för humsam-utbildningarna är fortfarande underdimensionerade och här behövs en högskoleövergripande översyn för en rimligare fördelning av GU-anlagen mellan olika utbildningsområden. Vi fortsätter arbetet med en attraktiv utbildningsportfölj och att samordna vissa kurser för bättre utnyttjande av resurser.

R6. Tydligare rollbeskrivningar kommer under 2024 och kompetenskraven för olika examensnivåer kommer att underlätta för planering och kompetensförsörjningsplanering.

R7. Omlokalisering av delar av IKS är fortfarande lite osäkert då dimensionering av lokalerna i Borlänge begränsar hur många som kan erbjudas kontorsplatser där. Förslag till placering kommer under VT2024.

4. Verksamhetsuppdrag

4a. Uppföljning av huvuduppdrag

Institutionens huvuduppdrag är att med utgångspunkt i högskolans strategi bedriva utbildning, forskning och samskapande med hög akademisk kvalitet och samhällsrelevans. I uppdraget ingår också att utveckla och bevara en effektiv organisation och struktur som på bästa sätt möjliggör genomförande av huvuduppdraget.

Huvuduppdragen förväntas vara uppfyllda vid samtliga institutioner och verksamhetsstödet. Har inte huvuduppdraget uppfyllts så ska detta rapporteras här.

C4: I syfte att stärka en forskningsförankrad lärarutbildning ska samarbetsformerna med lärarutbildningen stärkas.

Kommentar: Försök att stärka det mellaninstitutionella samarbetet mellan IKS och ILU har gjorts men här återstår mycket att göra i syfte att stärka lärarutbildningsområdet, framför allt i en gemensam diskussion om hur forsknings- och utbildningsansvaret för lärarutbildningen bör vara brett och institutionsövergripande genom s.k. porösa gränser.

D1: En institutionsgemensam samverkansstrategi ska tas fram för att bland annat säkra en hållbar organisering och finansiering av institutionens samverkansarbete.

Kommentar: Ingen samverkansstrategi har tagits fram på institutionen. Dock har många diskussioner förts inom ramen för institutionens samverkansråd och inom ramen för prefektmötet för att finna gemensamma lösningar. Med inrättandet av forskningscentret CeTLeR, samverkansrådet och tillsammans med verksamhetsstödet har diskussioner förts om hur ett mer systematiskt inrättande av programråd skulle kunna bli ett forum för att utveckla samverkan i utbildningarna. Med det nya

arbetstidsavtalet ingår samverkan som arbetsuppgift i schablonerna för lektorsforskning, professorsforskning samt kompetensutveckling av adjunkterna. I det interna forskningsanslaget har institutionen avdelat en pott för samverkansforskning i form av *samverkanscheckar* som innebär att institutionens forskare kan ansöka om medel för samverkansforskningsprojekt. Samverkan tar sig dock så pass många och olika uttryck inom IKS att en rimlig strategi kommer att ta tid att utveckla.

D3: Utveckla det virtuella utbytet, genom att utveckla gemensamma poänggivande nätbaserade kurser med utländska lärosäten.

Kommentar: Detta uppdrag har behövt nedprioriteras. Pga en bekymmersam ekonomisk situation med fallande studentintäkter gjordes en omprioritering och fokus lades i stället på att snabbt utveckla och lansera både utbildningsprogram och fristående kurser i syfte att öka studentintäkterna på institutionen.

E1: Med bistånd av verksamhetsstödet ska institutionen fördjupa analysen av arbetsmiljöläget på institutionen i syfte att stärka en gynnsam arbetsmiljö.

Kommentar: Pga en tung arbetssituation på institutionen med bland annat en vakans på en avdelningschefspost under merparten av 2023 parallellt med ett igångsatt arbetsmiljöarbete på avdelningen för medieproduktion beslutades, i samråd med HR, att skjuta på den fördjupade analysen av arbetsmiljöläget på institutionen till 2024.

- 4b. Prioriterade kvalitetsuppdrag

Uppföljning av respektive prioriterat kvalitetsuppdrag.

Lägg till kvalitetsuppdrag och kommentera utfallet. Ange eventuell koppling till strategins delmål.

Kvalitetsuppdrag A

A1: En analys över kartläggningen av de samhällsvetenskapliga utbildningsprogrammen inklusive programmets hållbarhetsaspekter som är viktiga för att säkerställa uppfyllandet av Högskolan Dalarnas övergripande mål för hållbar utveckling i utbildningen, ska vara genomförd.

Kommentar: Institutionen har under ledning av Thorbjörn Swenberg, proprefekt, utvecklat ett analysverktyg i syfte att på ett kvalitetssäkert sätt kunna analysera vår utbildningsportfölj för att säkerställa att institutionens samhällsvetenskapliga utbildningsprogram uppfyller bland annat de hållbarhetsaspekter som är viktiga för att nå Högskolan Dalarnas övergripande mål för hållbar utveckling i utbildningarna. De nya DAVA-programmen kommer att implementera specifika hållbarhetsmål i sina kursplaner.

A2: Säkerställa att uppföljning av institutionens åtgärdsplaner sker

Kommentar: Då granskningsrapporterna för ämnena nationalekonomi (utlåtande UFN 2023-11-15) och företagsekonomi (utlåtande UFN ej klart 2023-12-31) kommit sent under året har utvecklingsplanerna ej hunnit färdigställas under 2023. För ämnet filosofi är självvärderingen inskickad och dialogerna är genomförda. Ämnet inväntar utlåtande från UFN. Efter utvärdering av personal och arbetslivs program (PAL) är utvecklingsplan inlämnad och arbetet är i gång med nytt huvudområde arbetsvetenskap där nya programmet kommer att ha en tydlig progression samt inslag av hållbarhet och internationalisering. Målet är att det nya programmet startar hösten 2025.

A3: Ett 2-årigt Masterprogram ska vara framskrivet.

Kommentar: Som en del i att stärka det framväxande forskarutbildningsområdet, där forskningen inom arbetsvetenskap och turismvetenskap är grundbultar, ansökte institutionen (Högskolan) om tillstånd att utfärda en 2-årig masterexamen i området turism och platsutveckling (Resilient destinations). Vi erhöll tillståndet i början av 2024.

A4: Göra en översyn av ekonomiprogrammet.

Kommentar: Översynen av ekonomiprogrammet har genomförts parallellt med UFNs utvärdering av företagsekonomi och ekonomiprogrammet. Resultatet är ett reviderat program som lanseras med höstintaget 2024, där inriktning nationalekonomi ges en tydligare plats.

Kvalitetsuppdrag B

B1: Efter utvärdering av institutionens två utskott, i syfte att säkerställa att utbildnings- och forskningsfrågor hänger ihop, ska kommande organisering beslutas.

Kommentar: Vi genomförde en utvärdering av våra två utskott men beslutade inte om kommande organisering pga dåvarande process kring förslag till ny styrning av institutionerna.

B2: Skriva fram en handlingsplan för att säkerställa att de senioras kompetens används på ett mer systematiskt sätt i utbildningen och i kurs- och programutveckling.

Kommentar: Ingen handlingsplan har skrivits fram pga att principer för detta är en del av högskolans nya arbetstidsavtal samt nyligen beslutat regelverk för kompetenskrav för ämnen.

Kvalitetsuppdrag C

C1: En ansökan om forskarutbildningsrättigheter inom humsam-området ska vara framskriven och klar att lämnas in till UKÄ.

Kommentar: Under våren 2023 omformades gruppen som sedan 2021 arbetat med forskarutbildningsansökan. Under ledning av Annika Vänje, professor i arbetsvetenskap, har gruppen arbetat systematiskt med att utveckla och avgränsa forskarutbildningsområdet, med arbetsnamnet *Hållbara samhällen och organisationer*, med resultatet att institutionen under senhösten 2023 fick ett rektorsuppdrag att gå vidare med ansökan. Enligt tidtabell ska ansökan om att erhålla forskarutbildningsrättigheter lämnas in till UKÄ i september 2024.

C2: Institutionen ska aktivt ha deltagit i utvärderingen av forskningsverksamheten.

Kommentar: En arbetsgrupp bildades vid institutionen under ledning av proprefekt för Humsam-området Tomas Axelson. I arbetsgruppen ingick Thorbjörn Swenberg, Tobias Heldt, Magdalena Kania Lundholm, Torsten Hylén samt Dick Åhman som senior rådgivare. En självvärdering av forskningsverksamheten för åren 2018 – 2022 överlämnades av prefekt Anna Parkhouse i april till UFN. Institutionen deltog i bedömargruppsbesök i maj. Institutionen deltog även i överlämnandet av bedömarrapporten i september med rekommendationer för forskningsverksamhetens utveckling.

Det som framgick vid genomgång av utvärderingen var att andel externt finansierad forskning måste öka eftersom det fasta forskningsanslaget inte kommer att öka.

C3: Andelen beviljade ansökningar av externa forskningsmedel ska ha ökat, speciellt ansökningar i linje med lärosätets strategi och riktade mot KK-stiftelsen.

Kommentar: 27 externa forskningsansökningar har inlämnats under 2023, lika många som under 2022, med en beviljandegrad på 21% vilket är en väsentlig ökning från året innan då 12% av ansökningarna beviljades. Över tid har en ökning skett vad gäller erhållande av externa medel. Från 14 380 tkr 2021, 12 899 tkr 2022 till 15 539 tkr senaste året 2023.

C4: I syfte att stärka en forskningsförankrad lärarutbildning ska samarbetsformerna med lärarutbildningen stärkas.

Kommentar: Försök att stärka det mellaninstitutionella samarbetet mellan IKS och ILU har gjorts men här återstår mycket att göra i syfte att stärka lärarutbildningsområdet, framför allt i en gemensam diskussion om hur forsknings- och utbildningsansvaret för lärarutbildningen bör vara brett och institutionsövergripande genom s.k. porösa gränser. Ett konkret exempel dock, där samarbete äger rum är i forskningsprogrammet *Nätburen undervisning*, som kommit i gång under 2023, förlagt till ILU, men bestående av hälften forskare från IKS (tre av sex och leds av Thorbjörn Swenberg), där syftet är att stärka och forskningsförankra all nätburen utbildning vid HDA, inklusive lärarutbildningen.

C5: Ge doktorander tillfälle att reflektera över sina projekts betydelse för en långsiktigt hållbar utveckling, t. ex. genom kursmoment i forskarutbildningskurser eller vid seminarier.

Kommentar: Under 2023 samlades institutionens doktorander vid två tillfällen. I bibliotekstrappan i Falun genomfördes 3 maj en presentation av doktorandprojekten för interna och externa åhörare, en träff som föregicks av mötet med arbetsgruppen för forskarutbildningsrättigheter med inriktning mot hållbarhet. En uppföljande träff genomfördes med doktorandgruppen 1 december. Dessutom har våra doktorander erbjudits möjlighet att presentera sina arbetens hållbarhetsdimensioner inom ramen för Recast.

Kvalitetsuppdrag D

D1: En institutionsgemensam samverkansstrategi ska tas fram för att bland annat säkra en hållbar organisering och finansiering av institutionens samverkansarbete.

Kommentar: Ingen samverkansstrategi har tagits fram på institutionen. Dock har många diskussioner förts inom ramen för institutionens samverkansråd och inom ramen för prefektmötet för att finna gemensamma lösningar. Med inrättandet av forskningscentret CeTLER, samverkansrådet och tillsammans med verksamhetsstödet har diskussioner förts om hur ett mer systematiskt inrättande av programråd skulle kunna bli ett forum för att utveckla samverkan i utbildningarna. Med det nya arbetstidsavtalet ingår samverkan som arbetsuppgift i schablonerna för lektorsforskning, professorsforskning samt kompetensutveckling av adjunkterna. I det interna forskningsanslaget har institutionen avdelat en pott för samverkansforskning i form av *samverkanscheckar* som innebär att institutionens forskare kan ansöka om medel för samverkansforskningsprojekt. Samverkan tar sig dock så pass många och olika uttryck inom IKS att en rimlig strategi kommer att ta tid att utveckla.

D2: Med bistånd av verksamhetsstödet ska institutionen ha identifierat internationella partners inom utbildning och forskning som kan komma i fråga för strategiska partnerskap.

Kommentar: Baserat på utvärderingen av institutionens forskningsverksamhet där vi behöver fokusera på att skapa större och mer tvärdisciplinära forskargrupper har vi börjat identifiera ett antal internationella partners som vi avser att stärka samarbetet med, både i utbildningen och i forskningen. Saxion University, Nederländerna, är ett sådant universitet.

D3: Utveckla det virtuella utbytet, genom att utveckla gemensamma poänggivande nätbaserade kurser med utländska lärosäten.

Kommentar: Detta uppdrag har behövt nedprioriteras. Pga en bekymmersam ekonomisk situation med fallande studentintäkter gjordes en omprioritering och fokus lades i stället på att snabbt utveckla och lansera både utbildningsprogram och fristående kurser i syfte att öka studentintäkterna på institutionen.

Kvalitetsuppdrag E

E1: Med bistånd av verksamhetsstödet ska institutionen fördjupa analysen av arbetsmiljöläget på institutionen i syfte att stärka en gynnsam arbetsmiljö.

Kommentar: Pga en tung arbetsituation på institutionen med bland annat en vakans på en avdelningschefspost under merparten av 2023 parallellt med ett igångsatt arbetsmiljöarbete på avdelningen för medieproduktion beslutades, i samråd med HR, att skjuta på den fördjupade analysen av arbetsmiljöläget på institutionen till 2024.

E2: Institutionen ska delta i utvecklingen av den ekonomimodell som verksamhetsstödet ansvarar för att utveckla i syfte att bidra till en ekonomi i balans.

Kommentar: Forumet för samarbete mellan verksamhetsstödet och institutionerna inom ramen för VSO med avseende på att utveckla ett välfungerande ekonomisystem har inte fungerat tillfredsställande. IKS representant har upplevt att man inte integrerar institutionernas kunskaper om verksamhetens behov i arbetet med att utveckla en förbättrad och förenklad ekonomimodell. Risken är därför att det utvecklas styrsystem som inte tar hänsyn till institutionernas verksamhet och därmed riskerar att inte fungera optimalt.

4c. Uppföljning av ekonomiska förutsättningar och utfall

Kommentera årets ekonomiska resultat (utfall i relation till budget).

Sammanfattning

Institutionen för Kultur och Samhälle (IKS) visar ett negativt resultat på -11,9 mnkr. Institutionen såg under våren en markant minskning av studenter som fortsatt även under hösten. Därutöver ser vi sammantaget också en minskning av prestationsgraden vilket gör att institutionen sammanlagt tappar 9,1 mnkr i anslagsintäkter jämfört med takbeloppet inom grundutbildningen. Detta i samband med att personalkostnader i viss grad skjutits över från forskning till grundutbildning är bekymmersamt för institutionens avdelningar. Positivt är att under året har övertidsskulden sjunkit (förändring -0,5 mnkr) och bidrar till lägre personalkostnader inom grundutbildningen.

Antalet helårsstudenter landar på totalt 1 486 HST för 2023. Det är en minskning med 108 HST jämfört med budget och en minskning med 17 HST jämfört med prognos. Institutionen har under året jobbat aktivt med att försöka fylla de platser man har för att ta igen lite av det tapp man haft under våren men trenden med färre studenter har fortsatt även under hösten.

Grundutbildning

Grundutbildningen visar ett negativt resultat på -10,6 mnkr. Personalkostnaderna ligger över både budget och prognos och detta är som tidigare nämnts bekymmersamt då studentintäkterna samtidigt minskat på flera avdelningar. Man har under året jobbat med åtgärder för att dra ner kostnaderna genom att bland annat ta bort visstidsanställda och timplärare, inte ersätta tjänstledigheter och personal som slutar och få in mer personal mot forskning. Effekter som främst gett resultat under hösten.

Institutionen har också aktivt jobbat med att få ner övertidsskulden och detta har gett effekt under året då övertidsskulden minskat med 0,5 mnkr sedan årsskiftet.

I resultatet ingår anslagsintäkter från sena prestationer 2022 om sammanlagt 43 tkr.

Drift- och lokalkostnaderna ligger lägre än prognos och beror sannolikt på förändrade arbetsätt i spår av pandemin.

Forskning

Forskningen visar ett negativt resultat på 1 277 tkr och det är ett bättre resultat jämfört med både budget och prognos. Detta beror främst på att de extra forskningsanslagen inte hunnit nyttjats fullt ut och kommer till viss del att behöva skjutas fram till 2024. Institutionen har även ett positivt resultat från 2021 på 1,1 mnkr och från 2022 på 0,1 mkr som nyttjas under 2023. Institutionen jobbar aktivt med att få över mer personal mot forskning och detta kommer förhoppningsvis ge effekt under 2024.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildningen inom institutionen visar ett positivt resultat på 63 tkr tkr.

I denna verksamhet ligger också utbildning inom Arbetsvetenskap och projektet LeDa där kommuner i Dalarna har möjlighet till att köpa uppdragsutbildning från ämnet.

Interkulturellt utvecklingscentrum Dalarna (IKUD) har flera uppdrag kring demokrati, välfärdsfrågor, integration och migration etc.

Uppdragsforskning

Verksamheten har några få pågående projekt inom uppdragsforskning, främst inom Turismvetenskap och har i princip ett nollresultat 2023.

Lokalt stöd 29

I verksamhet Lokalt stöd samlar vi kostnader för prefekt, sekreterare, proprefekt, 50% avdelningschefer samt IL delegater. Detta år har vi i en samlad kostnad på 5,1 mnkr i denna verksamhet. Den har genererat ett överskott på 428 tkr som har förts över till verksamhet för grundutbildning i samband med årsbokslutet.

5a. Genomförda åtgärder som följd av utvärderingar

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2023 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFNs sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](#)

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd
<i>Sociologi</i>	2023	<i>Självvärdering är klar och sakkunnig granskning sker under 2024</i>
<i>Företagsekonomi</i>	2023	<i>Självvärdering och sakkunniggranskning genomförd 2023. Utlåtande från UFN väntas första kvartalet 2024.</i>
<i>Nationalekonomi</i>	2023	<i>Ämnesgruppen har fått utlåtande från UFN 15/11, utvecklingsplan ska vara UFN tillhanda senast 28/2 2024.</i>
<i>PAL</i>	2021	<i>Programutveckling baserat på utvärdering är i full gång och ett nytt program förväntas starta ht 2025. Sista intag på gamla programmet blir ht 2024.</i>
<i>Filosofi</i>	2023	<i>Självvärdering och dialoger genomförda. Inväntar utlåtande från UFN.</i>

5b. Övrigt som har påverkat kvalitetsarbetet i verksamheten

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till kvaliteten i verksamheten?

Institutionen har påbörjat diskussioner om vilka rutiner som bör etableras för att säkerställa hög kvalitet i utbildningarna. Rutinerna behöver finnas på ämnes- och programnivå. För att följa upp kvalitetsarbetet behöver rutiner på institutionsnivå också skapas, t. ex. gemensamma delar av programanalyser för jämförbarhet över tid och mellan program.

Den relativa obalansen vad gäller ämnesansvarigas formella roll och inflytande inom institutionen har under 2023 rättats till genom diskussionen om ämnesansvarets karaktär samt plats i IL.

Institutionen har deltagit i UKÄ:s utvärderingar avseende samverkan samt uppdragsutbildning och detta har synliggjort vissa förbättringsområden.

Institutionens meriterade och excellenta lärare har fått ett uppdrag att arbeta med hur vi kan arbeta mer systematiskt med pedagogisk utveckling i våra utbildningar.

6. Övrigt som har påverkat Högskolan Dalarnas arbete för hållbar utveckling

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar under året som kan antas bidra till att Högskolan Dalarna når sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Hållbarhetsmålen finns att hitta här: <https://www.du.se/sv/om-oss/hallbar-utveckling/mal-och-resultat/>

Målområdena är:

1. Utbildning
2. Forskning
3. Samverkan
4. Internationellt samarbete
5. Jämställdhet och inkludering
6. Möten och resor
7. Byggnader och energi
8. Cirkulära resursflöden

Utbildning: Ett av institutionens utbildningsprogram har deltagit i pilotprojektet om hur man kan arbeta med att integrera hållbar utveckling i utbildningarna.

Möte och resor: Institutionen har börjat diskutera olika sätt för att få till ett mer hållbart resande.

7. Övrigt som har påverkat arbetsmiljöarbetet

Under 2024 kommer Högskolan Dalarna att ha arbetsmiljömål, dessa kommer att följas upp i verksamhetsberättelser för 2024. Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till Högskolan Dalarnas arbetsmiljö?

Den arbetsmiljöutredning som initierades av prefekt 2022 på avdelningen för medieproduktion slutredovisades i februari 2023. Tidsatt handlingsplan för arbetsmiljöarbetet presenterades för kollegiet i mars och arbetsmiljöarbetet avslutades under hösten 2023.

8. Analys, reflektion och lärdomar

Detta avsnitt syftar till att analysera, reflektera och dra lärdomar för att ständigt förbättra verksamheten. Utgå gärna ifrån ovanstående redogörelse och delad statistik för analys (bilaga 1).

Styrkor:

Vi har tre pågående processer för att stärka våra två sammanhållna akademiska miljöer.

Forskarutbildningsgruppen arbetar med att färdigställa forskarutbildningsansökan på basis av det rektorsuppdrag som erhöles muntligen i november 2023. Planerad tidtabell under våren med en första granskning av UFNs XU 20/3 för vidare intern process och sedan planerad inlämning till UKÄ i september 2024.

Parallellt med detta har vi två processer som handlar om att utveckla en attraktiv och forskningsförankrad utbildningsportfölj. Inom ramen för våra samhällsvetenskapliga utbildningsprogram och på basis av framtaget analysverktyg kommer vi att analysera grad av forskningsförankring och attraktivitet i utbildningarna. Resultaten av programanalysen ska bearbetas under vt24.

DAVAs nya konsoliderade utbildningsportfölj är under utveckling och nya kurs- och utbildningsplaner har påbörjats under 2023 och färdigställs under våren 2024 för att granskas och fastställas under hösten 2024 med planerad start hösten 2025.

Utvecklingsområden:

Internt på institutionen finns behov av bättre samordning och hur vi bättre kan nyttja kompetenser över ämnesgränser.

Det finns också ett behov av pedagogisk utveckling, speciellt med avseende på digital kompetens och här kommer IKS-gruppen av excellenta och meriterade lärare fortsätta att arbeta för att stötta institutionens lärare.

Det finns behov att systematisera det operativa kvalitetsarbetet, med rutiner på ämnes- och programnivå samt institutionsnivå (i process) i syfte att säkerställa hög kvalitet i utbildningarna.

Paradoxalt nog har vi skapat en stor överbyggnad vad gäller kurs- och programutveckling (nytt regelverk och BKU:s arbete med kontroll av UFN) vilket gör att det skapats onödigt höga trösklar för att kunna utveckla utbildningsportföljen.

Problemet med extremt hög arbetsbelastning vid terminsskiftet ht/vt är fortsatt ett problem och här finns en önskvärdhet i att skapa 2 undervisningsfria veckor i samband med juluppehåll.

Omorganisationen med etableringen av fem institutioner har inneburit en sträng institutionslogik som gjort att samarbetet mellan IKS och andra institutioner, och speciellt samarbetet med institutionen för lärarutbildning, varit onödigt svår. Detta har inneburit en försvagning av lärarutbildningen samtidigt som det skapat onödig frustration hos personalen inom humanioraområdet på IKS.

Höjda kostnader (inklusive höjt OH-påslag och dyrare lokalkostnader) gör att resurserna för den kärnverksamhet som behöver fokuseras i stället nedprioriteras. Mycket fokus på kvalitetssystem och regelverk på högskoleövergripande nivå (nödvändigt) men det operativa kvalitetsarbetet nedprioriteras i och med att resurserna till institutionen kontinuerligt minskar och detta riskerar att få negativa konsekvenser speciellt för humsam-området som redan har mycket låga ersättningsbelopp. Resurssystemet behöver ses över (se rapport om massuniversitetens utmaningar).

Vi har ett ekonomistöd som inte fungerar tillfredsställande med fortsatt manuell handpåläggning med ständiga felaktigheter till följd. Att inte kunna lita på varken högskolans ekonomisystem eller ekonomistödet i en akut svår ekonomisk situation skapar stor stress och oro hos chefer ute på institutionen och detta är inte hållbart. Ytterst skapar det legitimitetsproblem där en påtaglig risk finns att medarbetare tappar tilltro till systemet och fattade beslut.

Verksamhetsstödet behöver ses över i syfte att skapa ett mer slimmat, decentraliserat (institutionsanpassat) verksamhetsstöd. Förslag att en översyn görs.

Mediehusets framtida lokalisering behöver utredas.

Vik prefekt ED

Verksamhetsberättelse 2023 Institutionen för lärarutbildning – ämnen, program och avdelningar

Verksamhetsberättelsen syftar till att följa upp verksamhetsplanen 2023, och följer därför i huvudsak upplägget av denna (till VP 2024 har viss utveckling av strukturen skett så att kvalitetsuppdrag direkt kopplar till strategins delmål och huvuduppgifterna är statistiska). I tillägg sker uppföljning av prioriterade områden som lyfts i inriktningsverksamhetsplanen.

Institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser ligger till grund för och biläggs Högskolan Dalarnas verksamhetsberättelse. Uppföljning av regleringsbrev redovisas i årsredovisningen eller i särskild ordning enligt beslut.

Svarsrutornas storlek i mallen är indikation på förväntad längd på svaret. Notera att bilaga 1 Statistik för analys, som refereras till i sista avsnittet, delges separat.

1. Summering av året

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste punkterna för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen för 2023?

1. Under året har forskningen utvärderats och en framåtsiktande utvecklingsplan formulerats
2. Året har präglats av arbetet med att återfå examensrätten för förskolläraryrket
3. Regleringsbrevsstyrda uppdrag har präglat utbildningsverksamheten

2. Uppföljning av strategins delmål

För varje delmål inklusive eventuellt rektors prioriterade mål, sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Ange koppling till eventuella kvalitetsuppdrag.

2a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Ett prefektråd lärarutbildningsområdet har skapats för gemensam strategisk planering av lärarutbildningen utifrån kvalitetsaspekter och ett samverkansforum med avdelningschefer och studierektorer har skapats för tät operativ planering inom lärarutbildningsområdet. Ett arbete med att säkerställa den vetenskapliga kompetensen i programledningen har påbörjats. Ett underlag för analys av ämnesläraryrket har tagits fram. Strategiskt arbete pågår med att utveckla

undervisningsformer för att bibehålla kvaliteten med minskade kursbudgetar. I forskarutbildningen ges doktorander tillfälle att reflektera över sina projekts betydelse för en långsiktigt hållbar utveckling.

2b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

HDA bedriver arbetsintegrerad lärarutbildning sedan HT-17. AIL ställer särskilda krav som innefattar omfattande samverkan med skolhuvudmän, rektorer och VFU-handledare – före, under och efter utbildningen. Utveckling av det befintliga programmet, grundlärarprogrammet, pågår. Ett arbetsintegrerat ämneslärarprogram initierades och arbetades fram i samverkan med regionens huvudmän.

Lärarutbildning norr: Samverkan med LTU, MIUN, HiG i ämneslärarprogrammet.

Nationellt nätverk för ämneslärarprogrammet: Nationellt nätverk för ämneslärarprogrammet har bildats med initiativ från HDA.

Övningsskolor 2.0. Exempel: Parlärarskap, utvecklingsarbete om progression och länkning med programmets VFU-kurser. Storseminarier, där handledare på skolorna bjuds in.

Magisterprogrammet i pedagogiskt arbete: Programmet har utvärderats och arbete med en framåtsiktande utvecklingsplan har påbörjats.

Internationalisering: Rekrytering av en internationell postdok påbörjades. Institutionen äskade och beviljades medel för en genomlysning av internationalisering av lärarutbildningen under 2024.

2c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

Hybridundervisning: Den utökade flexibiliteten för studenterna har utfallit väl.

Utökade campusdagar: I nätburen undervisning har utökade campusdagar som genomförts vid fler tillfällen fallit ut väl.

Handledarkompetensen för VFU-handledare stärks genom VFU-handledarutbildningar.

I det lärosätesövergripande utvecklings- och forskningsprogrammet om nätburen undervisning och digitaliseringskompetens har ett kontinuerligt högre seminarium med externa föreläsare genomförts. En arbetsgrupp har genomfört en omvärldsanalys som publicerats i rapportform.

2d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Satsning på interkulturalitet och flerspråkighet har genomförts för att öka studenternas kompetens att undervisa mångkulturella klasser.

Inslag om hållbar utveckling har utökats i allt fler kurser.

2e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Rektors prioriterade mål (1)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska arbeta strategiskt för att öka intäkterna från forskningsfinansierande myndigheter, forskningsstiftelser och övriga forskningsfinansiärer med målet att volymen externmedelsfinansierad forskning ska öka. Av särskild prioritet är ansökningar i linje med lärosätets strategi och riktade gentemot KK-stiftelsen vilket förutsätter väl fungerande samverkan med omgivande samhället. Verksamhetsstödet ska säkerställa att ett adekvat forskningsstöd där samverkan ingår som en del erbjuds.

Institutionens elva forskningsgrupper bildar en dynamisk forskningsmiljö i syfte att stärka den vetenskapliga grunden i utbildningarna.

Forskare uppmuntras och ges möjligheter att söka extern forskningsfinansiering. Ett aktivt arbete pågår där allt fler forskare söker externa forskningsmedel. Tid tilldelas för att skriva ansökningar. Ett seminarium om skrivande av externa ansökningar har genomförts. Dessutom har medarbetare medverkat på ett centralt anordnat seminarium om att skriva ansökningar om extern forskningsfinansiering.

Vetenskapliga ledare har utsetts till institutionens forskningsprogram som en åtgärd för att stärka och stötta forskningsmiljön med målet att utveckla starka forskargrupper med extern forskningsfinansiering.

Forskare uppmuntras och ges möjligheter att publicera sin forskning. Skrivarinternat erbjuds två gånger per år, vilket fallit ut väl. Medel beviljas till språkgranskning.

Ett förslag har tagits fram om att inrätta ett forskningscentrum, Centrum för forskning om läs- och skrivdidaktik.

2f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

Kvalitetsarbete har genomförts bland annat genom att stärka programansvarigas och examinatorers roll i utbildningen. Vetenskapligt stöd till icke-disputerade programansvariga har initierats.

Kollegialt valda ledamöter på IL medverkar i fastställande av dagordning. Samarbetet i IL är välfungerande och sträcker sig utanför själva IL-sammanträdet.

Kollegiet samverkar till utformande av VP, VB, styrdokument, utvärderingar och remisser.

2g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade mål (2)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att verksamhetsstödet tillsammans med institutionerna ska implementera en förbättrad och förenklad ekonomimodell i syfte att förbättra uppföljning och styrning av ekonomi och därigenom bidra till förutsättningar för en ekonomi i balans.

Institutionen arbetar efter verksamhetscykel och styrdokument.

2h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Samverkansavtal för ömsesidig nytta avseende utbildning och forskning finns med PUD-regionens huvudmän, fn ingår 28 skolhuvudmän i PUD-rådet. Två regleringsbrevsstyrda uppdrag för utveckling av övningskolor samt arbetsintegrerad lärarutbildning är centrala i samverkan med skolhuvudmännen. Samverkan sker också genom Samverkan för bästa skola, Fortbildning för rektorer, Skolforskningsfonden, Utveckling, lärande och forskning (ULF).

2i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Rektors prioriterade mål (3)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är arbetsmiljö. Samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska intensifiera och konkretisera det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det innebär bland annat att kartlägga organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) och utifrån det ta fram och genomföra åtgärdsplaner för förbättringar.

Under 2023 har arbetsmiljön följts upp under APT.

Principer för bemanningsfrågor diskuteras.

3. Hantering av risker – uppföljning av åtgärder för begränsning

Uppföljning av åtgärder för begränsning för de risker som institutionen har identifierat, utöver de högskolegemensamma risker som följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut.

Tabell 1. Identifierade risker och åtgärder, ILU

Risk	Beskrivning	Sannolikhet (1-5)	Konsekvens (1-5)	Riskvärde (1-25)	Åtgärd för begränsning
R1. Förskolläraryrket	Institutionen erhåller inte examensrätt för förskolläraryrket och därmed finns en risk för övertalighet.	3	4	10	Institutionen åtar sig uppdragsutbildning där medarbetare med motsvarande kompetens kan tjänsteplaneras under något eller några år. Ovanstående utgår eftersom vi inte kan erbjuda uppdragsutbildning inom ett område där vi inte har examensrätt.
R2. Förskolläraryrket	Institutionen erhåller examensrätt för förskolläraryrket med risk för att nuvarande kompetensförsörjning är otillräcklig.	4	1	5	Rekrytering enligt kompetensförsörjningsplan.
R3. Arbetsmiljö	Handlingsplan saknas	4	4	15	Process för framtagande av handlingsplan under 2023.

R4. Bemanning	Problem att bemanna vissa kurser med rätt kompetens inom lärarutbildningen. Hög arbetsbelastning. Medverkande institutioner i lärarutbildningen kan inte bidra med nödvändig kompetens.	4	4	8	Implementering av systematiskt arbetssätt för processer, planering och uppföljning gällande tjänsteplanering inom lärarutbildningsområdet.
R5. BHU-kurs	Medarbetare har inte gått BHU-kurs	4	7	8	Inventera, upprätta och följa upp resurssatt plan för att låta våra medarbetare gå BHU-kurs.

4. Verksamhetsuppdrag

4a. Uppföljning av huvuduppdrag

Institutionens huvuduppdrag är att med utgångspunkt i högskolans strategi bedriva utbildning, forskning och samskapande med hög akademisk kvalitet och samhällsrelevans. I uppdraget ingår också att utveckla och bevara en effektiv organisation och struktur som på bästa sätt möjliggör genomförande av huvuduppdraget.

Huvuduppdragen förväntas vara uppfyllda vid samtliga institutioner och verksamhetsstödet. Har inte huvuduppdraget uppfyllts så ska detta rapporteras här.

4b. Prioriterade kvalitetsuppdrag

Uppföljning av respektive prioriterat kvalitetsuppdrag.

Lägg till kvalitetsuppdrag och kommentera utfallet. Ange eventuell koppling till strategins delmål.

Kvalitetsuppdrag A

Ett prefektråd för lärarutbildningsområdet har skapats för gemensam strategisk planering av lärarutbildningen utifrån kvalitetsaspekter, och ett samverkansforum med avdelningschefer och studierektorer har skapats för tät operativ planering inom lärarutbildningsområdet. En professorsgrupp inom lärarutbildningsområdet möts i syfte att stärka integreringen av utbildning och forskning inom området. Arbetsintegrerat ämneslärarprogram med inriktning matematik samt idrott och hälsa har utarbetats tillsammans med institutionen för hälsa och välfärd.

Kvalitetsuppdrag B

Institutionens elva forskningsgrupper bildar en dynamisk forskningsmiljö i syfte att stärka den vetenskapliga grunden i utbildningarna.

Vetenskapligt stöd till icke-disputerade programansvariga har initierats.

I forskarutbildningen ges doktorander tillfälle att reflektera över sina projekts betydelse för en långsiktigt hållbar utveckling.

Kvalitetsuppdrag C

Forskare uppmuntras och ges möjligheter att söka extern forskningsfinansiering. Ett aktivt arbete pågår där allt fler forskare söker externa forskningsmedel. Institutionen tilldelar forskare tid för att skriva ansökningar. Ett seminarium om skrivande av externa ansökningar har genomförts. Dessutom har medarbetare medverkat på ett centralt anordnat seminarium om att skriva ansökningar om extern forskningsfinansiering.

Vetenskapliga ledare har utsetts till institutionens forskningsprogram som en åtgärd för att stärka och stötta forskningsmiljön med målet att utveckla starka forskargrupper med extern forskningsfinansiering.

Forskare uppmuntras och ges möjligheter att publicera sin forskning. Skrivarinternat erbjuds två gånger per år, vilket fallit ut väl. Medel beviljas till språkgranskning.

Ett förslag har tagits fram om att inrätta ett forskningscentrum, Centrum för forskning om läs- och skrivdidaktik.

4c. Uppföljning av ekonomiska förutsättningar och utfall

Kommentera årets ekonomiska resultat (utfall i relation till budget).

Institutionen visar på ett negativt resultat sämre än budget men bättre än prognos. Den negativa avvikelserna 7,7 mkr beror på lägre anslagsintäkter vilket förutsågs i prognosen. Anledningen till detta är att institutionen inte återfått examensrätten för förskolläroprogrammet samt att många kurser varit dubbelbudgeterade i ett ämne.

Ett omfattande åtgärds paket har genomförts i syfte att få en ekonomi i balans. Åtgärder såsom uppdrag till programansvariga att se över möjligheter för studenter att slutföra tidigare påbörjade kurser, utvecklande av fristående kurser som erbjuds HT23, ökat intag av studenter i programmen.

5a. Genomförda åtgärder som följd av utvärderingar

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2023 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFNs sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](https://www.du.se/utvarderingar)

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd
UFN:s utvärdering av forskningen	2023	En utvecklingsplan har tagits fram och införts i VP.
UFN:s och FUN:s utvärdering av forskarutbildningen	2023	En utvecklingsplan har tagits fram.
UFN:s utvärdering av magisterprogram i pedagogiskt arbete	2023	Arbete med en utvecklingsplan har påbörjats.
UFN:s utvärdering av VAL	2022-2023	Väntar på återkoppling från UFN.
UFN:s utvärdering av ämneslärarexamen gy	2023	Självvärdering pågår.
UFN:s utvärdering av ämneslärarexamen 7-9 (pedagogiskt arbete + VFU)	2023	Självvärdering pågår.
UFN:s utvärdering av KPU	2023	Självvärdering pågår.
UFN:s utvärdering av yrkeslärarprogrammet	2023	Självvärdering pågår.
UKÄ:s Examenstillståndsprovning Förskolläraryrket	2023	Extern analys av bland annat orsaken till förlorat examenstillstånd pågår

5b. Övrigt som har påverkat kvalitetsarbetet i verksamheten

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till kvaliteten i verksamheten?

6. Övrigt som har påverkat Högskolan Dalarnas arbete för hållbar utveckling

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar under året som kan antas bidra till att Högskolan Dalarna når sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Hållbarhetsmålen finns att hitta här: <https://www.du.se/sv/om-oss/hallbar-utveckling/mal-och-resultat/>

Målområdena är:

1. Utbildning
2. Forskning
3. Samverkan
4. Internationellt samarbete
5. Jämställdhet och inkludering
6. Möten och resor
7. Byggnader och energi
8. Cirkulära resursflöden

Hållbarhetsrådet vid Högskolan Dalarna har under året intervjuat ett antal av institutionens medarbetare.

Medarbetare verksamma i FSK påbörjade en pilot för hållbar utveckling i utbildningen.

7. Övrigt som har påverkat arbetsmiljöarbetet

Under 2024 kommer Högskolan Dalarna att ha arbetsmiljömål, dessa kommer att följas upp i verksamhetsberättelser för 2024. Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till Högskolan Dalarnas arbetsmiljö?

Institutionens prefekt lämnade sin roll 13 februari 2023 utan förhandsmeddelande, vilket påverkat arbetsmiljön och arbetsmiljöarbetet för såväl medarbetare som institutionsledning. Under 2023 har institutionsledningen arbetat med effekterna.

8. Analys, reflektion och lärdomar

Detta avsnitt syftar till att analysera, reflektera och dra lärdomar för att ständigt förbättra verksamheten. Utgå gärna ifrån ovanstående redogörelse och delad statistik för analys (bilaga 1).

ILU:s IL ställer sig frågande till om siffrorna i statistiken stämmer (Bilaga 1 – Statistik för analys).

Verksamhetsberättelse 2023 för Institutionen för språk, litteratur och lärande

Verksamhetsberättelsen syftar till att följa upp verksamhetsplanen 2023, och följer därför i huvudsak upplägget av denna (till VP 2024 har viss utveckling av strukturen skett så att kvalitetsuppdrag direkt kopplar till strategins delmål och huvuduppgifterna är statiska). I tillägg sker uppföljning av prioriterade områden som lyfts i inriktningsverksamhetsplanen.

Institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser ligger till grund för och bilägg Högskolan Dalarnas verksamhetsberättelse. Uppföljning av regleringsbrev redovisas i årsredovisningen eller i särskild ordning enligt beslut.

Svarsrutornas storlek i mallen är indikation på förväntad längd på svaret. Notera att bilaga 1 Statistik för analys, som refereras till i sista avsnittet, delges separat.

1. Summering av året

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste punkterna för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen för 2023?

1) ISLL:s 12 ämnen har genomgått en intern genomlysning och några av ämnena har granskats av UFN, som resulterade i kvalitetsförbättrande åtgärder, så som revidering av kursplaner och systematiska kursanalyser. Ämnet italienska har sökt och fått kandidaträttigheter och masterprogrammet interkulturella litteraturstudier har sökt och fått magisterrättigheter. Ämnet kinesiska har förberett en ansökan om magisterrättigheter. Ett institutionsgemensamt handledarkollegium har bildats.

2) ISLL:s forskningsmiljö har blivit starkare, inkluderande, kreativ och har fått tydligare struktur med formaliseringen av RÅFS (Rådet för strategisk forskningsledning, som består av institutionens seniora forskare och forskningsgruppsledare) och återkommande forskningsaktiviteter (så som regelbundna högre seminarier, webinarier, högskolepedagogiska workshoppar och seminarier, forskarfrukostar, skriv- och läsretreat, öppna vetenskapliga föreläsningar och campusvecka). Institutionens självvärdering av forskningsverksamheten har resulterat i en handlingsplan med mål för förstärkning av forskning och forskningsanknuten utbildning med några prioriterade mål i fokus.

3) Flytt från Språkhuset tillbaka till gamla språkkorridoren har medfört försämrade fysiska arbetsmiljö för ISLL:s personal. En intern kartläggning av vårt lokalbehov har genomförts på slutet av året. Ett underlag har lämnats för en diskussion med fastighetschef och lokalstrateg för att hitta ändamålsenliga lokaler efter andras flytt till Borlänge.

2. Uppföljning av strategins delmål

För varje delmål inklusive eventuellt rektors prioriterade mål, sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Ange koppling till eventuella kvalitetsuppdrag.

2a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Med våra främst nätbaserade språkkurser erbjuder vi en flexibel utbildning där studenter kan välja bland elva olika språk samt svenska som andraspråk, från nybörjarkurser till kandidatnivå och i fyra språk till magisternivå. Därutöver har vi master- och magistersrättigheter i interkulturella litteraturstudier; programmets kurser har getts hittills i samarbete mellan flera ämnen på institutionen som fristående kurser och fr.o.m. ht24 erbjuds hela programmet. Våra kurser är kompatibla med andra lärosäten, vilket gör det möjligt att läsa vidare på avancerad- och forskarnivå vid andra lärosäten.

ISLL är en del av högskolans lärarutbildningar. Vi ger kurser i svenska och engelska inom grundlärarutbildningen och deltar i hög utsträckning i examensarbetskurserna. Inom ämneslärarprogrammet har vi inriktningar mot: franska, kinesiska, spanska, tyska, svenska, svenska som andraspråk samt modersmål: arabiska (som dock blev vilande fr.o.m. ht23 p.g.a. lågt söktryck och liten genomströmning). Ämnena svenska, svenska som andraspråk och engelska medverkar även i KPU och VAL-utbildningarna. Således utgör ISLL:s kursutbud en del av högskolans utbildningsutbud som huvudsakligen handlar om ett livslångt lärande och kompetensutveckling.

Utbildningarna i språk är forskningsförantrade genom en relativt hög grad av disputerande lärare som forskar inom de tre centrala delarna i språkstudier: språkvetenskap, litteraturvetenskap och didaktik (inkl. språk- och litteraturdydidaktik). Dessa områden utgör institutionens forskningsmiljö och stadig grund för en välfungerande och inkluderande forskningskultur. Kopplingen mellan utbildning och forskning är stark i utbildningarna genom upplägg för att träna studenternas kritiskt tänkande, akademiskt skrivande, öka kunskap om relevant forskning. Studenterna erbjuds att vara delaktiga i kursaktiviteter genom mindre forskningsprojekt, forskningspresentationer och forskarseminarier. Vid institutionen bedrivs praktiktäna och utbildningsrelaterad forskning i samverkan med regionens skolor via PUD. Inom detta område medverkar institutionen inom forskarutbildningen i Pedagogiskt arbete vid ILU genom handledarresurser, undervisning och doktorandanställda adjunkter. En stor andel av institutionens forskare genomför lärarutbildningsrelevant forskning inom språk- och litteraturdydidaktik samt inom flerspråkighet och mångfald i utbildningssammanhang.

Institutionen erbjuder flera kurser och två magisterprogram inom området tillämpad språkvetenskap och det finns en relativt stark forskningsgrupp, FoS, som samlar forskare från olika ämnen med intresse för tillämpad språkvetenskap, som anordnar även öppna föreläsningar (DUAL) med internationellt erkända eminenta forskare som presentatörer. Några av medarbetarna är aktiva också inom den nationella föreningen för tillämpad språkvetenskap, ASLA, även som medlemmar i styrelsen, och under 2023 påbörjat arbeta med föreningens nästa symposium under våren 2024. Den strategiska forskargruppen LSP (Language for Specific Purposes) inom tillämpad språkvetenskaplig spelar en viktig roll i utvecklande av ett kandidatprogram med inriktning mot språk och kommunikation i det mångfaldiga arbetslivet, som ISLL ämnar starta under 2025. Det planerade programmet skulle inkludera samverkan med näringslivet och det omgivande samhället och ämnar bidra till att svara mot behov i samhället av denna kompetens inom olika yrkesområden. Programmets inriktning mot professionell kommunikation i arbetslivet omfattar även digital kommunikation, som ISLL:s lärare och forskare har mycket erfarenheter av.

Forskare i forskningsgruppen LiS (Litteraturer i samhället), tillhörande flera olika ämnen på institutionen, har initierat och ger masterprogrammet i interkulturella litteraturstudier där forskning och utbildning har en stark koppling till varandra.

2b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

Språkstudier är i sig interdisciplinära om man ser till innehållet i studierna som omfattar litteraturvetenskap och språkvetenskap och även i viss mån kulturstudier. För våra lärarstudenter ingår även språk- och litteraturredaktik som en given del av utbildningen. Flera av ISLL:s lärare och forskare medverkar i hög utsträckning som handledare på avancerad nivå i KPU och VAL samt inom uppdragsutbildningar som vi håller genom PUD.

Viktiga interdisciplinära ansatser har vi inom alla magisterutbildningar och masterprogrammet i interkulturella litteraturstudier, som ges i samarbete mellan flera språkämnen. Fler interdisciplinära ansatser är under planering, så som t.ex. sommarkurs i grammatik och kandidatprogram med inriktning mot språk och kommunikation i det mångfaldiga arbetslivet.

2c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

ISLL:s lärare har lång erfarenhet av nätbaserad utbildning och en bred digital pedagogisk kompetens. Studentnöjdheten har varit hög mycket beroende av goda pedagogiska grepp och studentfokus. Vi behöver fortsätta att arbeta med att utveckla pedagogiken, i snar framtid även med hjälp av lärplattformen Canvas, och vi satsar på att utveckla även forskning om digital kommunikation t.ex. genom att anordna konferenser (t.ex. ASLA 2024) och utveckla forskningsprojekt bl.a. i anknytning till forskningsprogrammet Nätburen undervisning.

Studenterna står i centrum i språkverkstadens Språkstödets verksamhet, som koordineras av ISLL:s lärare och forskare. Språkstödet är en gemensam resurs för HD med uppdrag att bidra till att utveckla studenternas akademiska litteracitet, oavsett bakgrund och förutsättningar. Språkstödet verkar för att utveckla kompetenser i akademisk skrivpraktik för studenter, och långsiktigt även för lärare vid högskolan. Språkstödet grundar sitt utvecklingsarbete i forskning och beprövad erfarenhet och verksamheten är öppen och kostnadsfri för alla studenter vid lärosätet. Språkstödet bedriver ett aktivt högskolearbete med studenten i centrum, som sker genom att erbjuda studenterna bokad handledning, drop-in-handledning och workshoppar. Dessutom görs en riktad punktinsats i ett mindre forskningsprojekt på en av högskolans utbildningar med syfte att utveckla stöd för högskolelärares akademiska skrivpraktiker. I Språkstödet arbetar erfarna högskolelärare med fördjupade kunskaper om akademisk litteracitet och högskolepedagogik.

ISLL:s lärare har påbörjat diskussionen om användning av AI och ChatGP i våra utbildningar och efterlyser mer högskolegemensamt stöd i detta.

2d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Våra utbildningar i språk möter samhällets behov ur en rad aspekter, inte minst ur ett internationellt perspektiv, där språkkunskaper och interkulturell kunskap är betydelsefull för att förstå och kunna interagera med omvärlden. ISLL:s lärare och forskare arbetar på bred front med internationalisering när det gäller nätverkande, forskningssamarbeten, utbyten av olika slag och kursutbud som präglas av globala perspektiv och interkulturella perspektiv.

Exempel på internationaliseringsinsatser under 2023:

- vi har varit värdar för två internationella vetenskapliga konferenser (NIC och TIM2023)
- flera internationella forskare har medverkat på ISLL:s högre seminarier och öppna föreläsningsserier, och flera forskarbesök har ägt rum, såsom besök av Franska ambassaden
- nya utbytesavtal har knutits mellan två japanska universitet utöver de 7 tidigare utbytesavtal vi har haft med japanska universitet, samt med online-universitetet Cusano i Rom
- internationella online-praktikanter används på våra kurser i tyska och italienska
- undervisning och examinering på avancerad nivå i japanska av ett antal studenter vid en finsk folkhögskola samt undervisningssamarbete med Beijing Normal University samt tandem-seminarier i tyska i samarbete med Universität Wien och avdelningen för skandinavistik och Ruhr Universität Bochum
- en medarbetare har varit på STINT lärarutbyte i Hong Kong under hela ht23
- studenter på utbyte, t.ex. i Taiwan och Kina och studenter på besök bl.a. från Université de Tours
- flera av våra kurser ges till ERASMUS- och andra internationella studenter
- ämnet tyska har varit på besök i Dresden vid Hochschule fur Technik und Wirtschaft (HTW) och deras sprakavdelning
- flera av institutionens forskare har haft sakkunniguppdrag vid olika utländska lärosäten i samband med tillsättning av tjanster, slutgranskning av avhandlingar, referee-granskningar för tidskrifter och konferenser
- flera av institutionens forskare har varit redaktörer för internationellt utgivna vetenskapliga antologier och tidskrifter
- flera Nordplus-samarbeten genomförs mellan ISLL:s lärare och forskare och finländska, norska samt baltiska lärosäten

2e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Rektors prioriterade mål (1)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 ar att samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska arbeta strategiskt för att öka intäkterna från forskningsfinansierande myndigheter, forskningsstiftelser och övriga forskningsfinansierare med målet att volymen externmedelsfinansierad forskning ska öka. Av särskild prioritet ar ansökningar i linje med lärosätets strategi och riktade gentemot KK-stiftelsen vilket förutsätter väl fungerande samverkan med omgivande samhället. Verksamhetsstödet ska säkerställa att ett adekvat forskningsstöd där samverkan ingår som en del erbjuds.

Språk- och litteraturforskning rör sig över både traditionella humanistiska och samhällsvetenskapliga perspektiv. Forskningsgrupperna LiS (Litteraturer i samhället) samt FoS (Forum för språkvetenskap) har en särskild samhällsrelevans genom en profilering mot förhållande mellan litteratur och sociala utmaningar som ofta uppstår genom tvärkulturella möten respektive tillämpad språkvetenskap där sociala och kommunikativa aspekter är i fokus med tydlig koppling till samhällsrelevant kunskap. Den skolnara forskningen vid institutionen som genomförs i samverkan med regionens skolor och andra lärosäten i landet har som särskilt mål att återföra ny kunskap till skolverksamheten. I alla dessa sammanhang finns mycket samverkan med omgivande samhället och forskningen finansieras med olika mindre externa och interna medel. ISLL:s flera forskare har kontinuerliga kontakter med

forskningsstödet gällande forskningsinfrastruktur och deltagit i kurser som erbjuds bl.a. för att öka antalet externa forskningsansökningar.

2f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

Kollegiet arbetar med kvalitet på flera nivåer:

Kollegiet i ämnena arbetar kontinuerligt med utveckling av kursernas innehåll, progression, forskningsanknytning, ändamålsändliga upplägg i ramen av kursernas budget och utifrån respons från studenterna. Forskningsgrupperna ansvarar för att bidra till aktiv forskningsmiljö där alla forskande lärare har ett kollegialt ansvar. Det seniora kollegiet, RåFS, har ett strategiskt rådgivande roll och institutionens seniora forskare har ett generellt ansvar för kvalitet i utbildning och forskning.

Frågan om ansvar kräver emellertid fortfarande att vi gemensamt formar institutionens organisation och roller i ramen av det högskolegemensamma förslaget för institutionens nya organisation och roller som gäller fr.o.m. 2024. Det finns ett behov av att tydliggöra rollbeskrivningarna om de olika funktionernas ansvar i kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Det är viktigt att ansvaret för utbildningarnas kvalitet förankras hos kollegiet i det dagliga arbetet och att det inte är något som påförs inför granskningar. En god kvalitetskultur ska genomsyra verksamheten utifrån tilltro, att både lärarna och forskarna är engagerade och medvetna om kvalitet, och där ansvaret är tydligt för dem. Ämnesledarnas, studierektorernas, kurs- och programansvariga samt examinatorers samarbete bör förtydligas kring genomförande av kurser, kursanalys och kursplaner.

2g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade mål (2)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att verksamhetsstödet tillsammans med institutionerna ska implementera en förbättrad och förenklad ekonomimodell i syfte att förbättra uppföljning och styrning av ekonomi och därigenom bidra till förutsättningar för en ekonomi i balans.

Ett ändamålsenligt och institutionsnära stöd inom ekonomi och analys, HR-frågor och studieadministration är av stor betydelse för att verksamheten ska fungera. Det är önskvärt med ett stöd i form av "egna" representanter som kan verksamheten. Dessa funktioner har inte fungerat optimalt under 2023 och med tanke på stora förändringar inom ISLL:s ledning (med nya avdelningschefer, proprefekt och prefekt) har vi ett betydligt större behov av välfungerande verksamhetsstöd jämfört med tidigare.

ISLL saknar i nuläget både en ekonom som stödjer vår institution särskilt och en studievägledare som kan hjälpa våra studenter med vägledning genom studierna. ISLL:s lärare lägger alltför mycket tid på att hjälpa studenter genom systemet. Det finns också en stor oro hos lärarna om att minskad supportverksamhet kommer att drabba undervisningen och öka lärarnas belastning, särskilt på de kurser som bedrivs och även examineras på kvällstid. Vi har ett stort antal studenter som läser våra kurser på kvällstid. De bidrar i hög grad till antalet HST och nu befarar vi att vi förlorar flera av dessa studenter.

Institutionen ansvarar för Språkstödets verksamhet (så som beskrivs nedan) som en del av breddat deltagande.

Organiseringen av översättning och granskning av engelska ligger också under institutionen.

Det finns fortsatt behov av stöd till forskare i ansökningsprocessen, datahantering, juridiska frågor och stöd för arbete med samverkan.

2h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Institutionen har flera etablerade profilområden, varav nätbaserad språkundervisning, är ett viktigt område. Vi är dock besvikna över de erbjudna möjligheterna att medverka i forskningsprogrammet Nätburen undervisning, trots våra upprepade försök till samverkan.

Ett annat område är interkulturalitet, där ISLL:s forskare har möjlighet att etablera samarbete med näringslivet, men skulle behöva mer stöttning i att hitta intresserade samarbetspartners samt relevanta finansierare. Likaså önskas stöd för samarbete med IKS:s forskare och IKUD.

Språkinläring, läs- och skrivutveckling med koppling till lärarutbildningen och utbildningsvetenskap är ett tredje viktigt kunskapsområde bland ISLL:s forskare. Inom detta område har vi en del samarbete med skolor både i Dalaregionen och nationellt, även genom PUD, men här finns det önskemål om ett mer omfattande samarbete med ILU:s forskare.

Flera av institutionens forskare bidrar till spridning av kunskap genom evenemang för allmänheten (t.ex. Alliance Française de Falun) och populärvetenskapliga publikationer.

2i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Rektors prioriterade mål (3)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är arbetsmiljö. Samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska intensifiera och konkretisera det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det innebär bland annat att kartlägga organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) och utifrån det ta fram och genomföra åtgärdsplaner för förbättringar.

Institutionen arbetar med arbetsmiljöfrågor för att skapa samsyn och medvetenhet om allas ansvar för arbetsmiljön.

Samarbetet med Falck har pågått under året (medarbetarenkät, workshop 1 och 2, chefshandledning). Detta ska leda till en handlingsplan på avdelningsnivå. Arbetsmiljöfrågor lyfts regelbundet fram på APT som ett led i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Flexibiliteten mellan närvaro på campus och att arbeta i hemmakontor, eller på vår co work-space i Uppsala, är avgörande för många medarbetare. Flexibiliteten är också ett argument för att kunna rekrytera rätt kompetenser. Det ställer emellertid krav på medarbetare och chefer vad det gäller kommunikation, på det kollegiala samtalet och det informella lärandet av kolleger och andra. Det gäller också seminarie- och möteskulturen, att göra dessa inkluderande, och hitta lämpliga arbetsformer. Under 2023 flyttade ISLL tillbaka till campus Lugnet, som medfört en betydlig försämring av den fysiska arbetsmiljön. Att förbättra den fysiska arbetsmiljön och förändra vår möteskultur och kommunikation är en av ISLL:s prioriterade mål under 2024.

3. Hantering av risker – uppföljning av åtgärder för begränsning

Uppföljning av åtgärder för begränsning för de risker som institutionen har identifierat, utöver de högskolegemensamma risker som följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut.

Lägg in riskmatris för institutionsspecifika risker som återfinns i verksamhetsplanen, återfinns även i minnesanteckningar från höstdialogen.

Tabell 1. Risker vid institutionen samt tillhörande sammanlagd risknivå och åtgärdsbeskrivning

Risk	Beskrivning	Åtgärd för begränsning
R1. Lärarnas arbetsbörda	I alla undersökningar framkommer att lärarna upplever en tung arbetsbörda. Det är svårt att få tid att utveckla något nytt, ta på sig extra uppdrag o s v. Det är en risk för utvecklingen av verksamheten.	Dialog med verksamhetsstödet för att underlätta lärarnas arbetssituation. Dialog kring "det gränslösa arbetet" med medarbetarna för att hitta strategier att hantera det. Pedagogisk utveckling för att hantera verktygen och utveckla pedagogiken.
R2. Bristen på struktur kring porösa gränser	Porösa gränser är önskvärt men utan fungerande struktur är det svårt att vara "porös". Risk t ex i samverkan med ILU om vi inte ser till att få en fungerande struktur.	Dialog har påbörjats med ILU.
R3. Små sårbara miljöer	Kompetensen är rörlig och de enskilda ämnena små.	Skapa attraktiva miljöer som kan locka kompetenser till miljön. Samverkan brett, nationellt och inom HDa.
R4. Politiska beslut och satsningar	Kan med kort framförhållning påverka förutsättningarna för utbildningen. Gäller särskilt inom svenska som andraspråk.	

R1 – lärarnas arbetsbörda:

APT (ArbetsPlatsTräffar), ett forum för dialog om verksamhetens utveckling och arbetsmiljön, har införts på institutionen under hösten, där varje avdelning träffas var för sig, två gånger per termin. Arbetet med det högskoleövergripande systematiska arbetsmiljöarbetet pågår via Falck. Avdelningarna har kommit olika långt i processen och den fortskrider till och med våren 2024. I detta arbete har en enkät utförts (Prevent) och workshops är genomförda/inplanerade för vissa avdelningar, där det systematiska arbetsmiljöarbetet diskuteras och kunskap från Falck förmedlas till avdelningen. Arbetet ska utmynna i en gemensamt formulerad handlingsplan, för varje avdelning. Det nya arbetstidsavtalet har delgetts medarbetarna vid avdelningskonferens av inbjuden prorektor och vid samma tillfälle fanns även möjlighet att ställa frågor. Avtalet har vidare diskuteras i olika grupper med medarbetarna vid Ämnesforum och APT. Avtalet hakar i arbetet med den interna organisationen och därför har detta lyfts återkommande i olika forum. Samarbetet med ILU minskar risken för överbelastning av lärarna eftersom bemanningen blir mer transparent och förbereds bättre. Samplaneringen med ILU har dock varit försenad, som har orsakat stress i vissa ämnen. Samplanering och sambemanning av kurserna har under en tid haft viss negativ påverkan på kvaliteten i utbildningen också.

R2 – porösa gränser:

En strategigrupp för lärarutbildningarna har startats där representanter från olika institutioner ingår – ILU:s ledning leder dessa träffar. Vi bjuder även in ILU:s och IKS:s forskare till våra högre seminarier

och under 2023 har vi haft presentationer av våra forskare vid ILU och IKS. Vi har också ett nära samarbete med ILU och IKS gällande Nätburen undervisning, men ISLL:s forskare önskar mer inflytande och samarbete där. På operativ nivå hålls regelbundna möten med avdelningschefer från ISLL och ILU. I samband med detta har en process utformats för att tillse att de delar av bemanningen som överlappar fungerar. Inom institutionen ökar samarbetet genom att Masterprogrammet i interkulturella litteraturstudier nu involverar fler ämnen. Humsam-sammanhållningen samt samarbete med IKUD och delvis även med IKS:s forskare har blivit lidande genom omorganisationen. Samarbetet behöver återupptas och förstärkas framöver.

R3 – små sårbara miljöer:

Ett institutionsgemensamt handledarkollegium har bildats och ett ämnesöverskridande samarbete har påbörjats mellan olika ämnens lärare som handleder kandidat-, magister- och lärarexamensarbeten för utbyte av handledningsresurser och förstärkning av handledarkompetensen. Även RåFS, Råd för strategisk forskningsledning, har bildats av institutionens seniora forskare och forskningsgruppsledare för att diskutera strategiskt viktiga forskningsfrågor. Vi har diskuterat behovet av förstärkning av kollegialitet och ansvarstagande och möjligheten att förstärka forskningsmiljön med gästprofessur, post doc- och doktorandanställningar. Forskningen vid institutionen innehåller flera projekt som sträcker sig över ämnesgränserna, såsom interkulturella litteraturstudier, tillämpad lingvistik, och akademiskt skrivande. I flera fall har forskare från olika ämnen deltagit vid konferenser med relaterade eller samförfattade papers. Seniora forskare fungerar som stöd för lektorer och adjunkter med forskningsintresse både inom och utom det egna ämnet. Finansieringen av gemensamma kurser och forskningsprojekt, så att dessa inte belastar enstaka ämnen, är fortsatt en olöst fråga. Ovannämnda samarbetspartners (ILU, IKS, IKUD, Humsam-gruppen och även PUD) behövs för att förstärka den sammanhållna akademiska miljön som vi strävar efter.

R4 – politiska beslut:

Det finns en rädsla att regeringens pågående utredning gällande lärarutbildningarna i landet kommer att drabba institutionen hårt. RåFS har diskuterat möjligheten att förstärka vår forskning mot lärarutbildningen. Uppdragsutbildningarna har redan drabbats av politiska beslut. Det är också svårt att ge utbildning riktade mot modersmållärare i den nuvarande oklara situationen nationellt. Otydliga interna och externa beslut försvårar den långsiktiga planeringen, genomförande och uppföljning av utbildning. Detta påverkar verksamheten inom institutionen både kortsiktigt och långsiktigt, vilket även medför konsekvenser för ekonomin, medarbetarnas arbetssituation och arbetet för hållbar utbildning och forskning.

Risk	Beskrivning	Sannolikhet (1)	Konsekvens (1)	Riskvärde (1)	Åtgärd för begränsning
R1. Risk för låg andel externt finansierad forskning.	Strategin lyfter att volymen externfinansierad forskning ska öka genom att öka intäkterna från forskningsfinansierande myndigheter, forskningsstiftelser och övriga forskningsfinansierare. Det finns en koppling mellan	3	4	1 2	Institutionerna ska utforma strategier och incitament för att öka volymen forskning som är externt finansierad och som tar sin utgångspunkt i lärosätets sammanhållna akademiska miljöer. Institutionerna ska även säkerställa att kollegial granskning sker vid

	beviljandegrad, andel externfinansierad forskning och lärosätets attraktivitet och ekonomi. Att forskningen i hög grad granskas externt är också en viktig kvalitetsuppföljning.				samtliga ansökningar om forskningsfinansiering. Verksamhetsstödet ska vidareutveckla stödet till institutionerna i arbetet och ansvarar för att systematisera uppföljningen av beviljandegrad av externa forskningsmedel.
Kommentar Utifrån forskningsgranskningen har institutionens forskare diskuterat strategier för att öka externt finansierade projekt och tagit fram en handlingsplan med flera mål. Några av institutionens forskare har deltagit på den högskolegemensamma workshopen som anordnas för att förbättra ansökningar för externa finansiärer. Forskningsstödet har träffat forskningsgrupperna vid flera tillfällen. Processen för kvalitetssäkring av ansökningar på institutionen är fastställd.					
R2. Risk för att försämrad kvalitet i utbildning och forskning inte upptäcks och/eller åtgärdas.	Utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) genomför granskningar samt lyfter åtgärder för att säkerställa kvalitet i utbildning och i forskning. Granskning av systematiken för att säkerställa kvalitet samt kvaliteten i utbildning och forskning genomförs av UKÄ. Kvalitet i forskning är också ett självgranskande system, där ökade externa forsknings-ansökningar leder till förstärkt granskning av förutsättningar att bedriva forskning vid högskolan.	3	4	1 2	Utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) ansvarar för att utvärderingar/granskningar av kvalitet i utbildning och forskning genomförs och för att systematiken för det kontinuerligt utvecklas. Verksamhetsstödet ansvarar för att vidareutveckla systematiken för kvalitetssäkring av forskning och utbildning, bland annat genom att säkerställa strukturen för att institutionerna/verksamhetsstödet ska ha förutsättningar att ta hand om resultatet från interna och externa utvärderingar. Institutionerna ansvarar för att åtgärder utifrån UFNs granskningar planeras in och resurssätts.
Institutionen har besvarat UFN:s granskningar med planering av åtgärder och detta följs upp.					
R3. Risk att samverkan kopplad till externa forsknings-ansökningar uteblir.	Samverkan är en viktig del för att högskolan ska kunna fortsätta bedriva forskning och utbildning av hög kvalitet. Högskolan har en låg risk kopplad till utbildningen genom att ha samverkad inbyggd i utbildningsupplägg. Samverkan kopplad till externa forskningsansökningar innebär dock en hög risk.	3	4	1 2	Institutionerna ska med stöd av verksamhetsstödet utveckla strategier för samverkan som ska leda till förbättrade förutsättningar för externa forskningssamarbeten.
Vi har kontinuerlig dialog med högskolans samverkansstrateg och samverkan har även diskuterats på ledningsnivå med prorektor och proprefekten har aktivt deltagit på möten med Samrådsgrupp för forskning och samverkan. Samverkansstrateg och forskningsstödet har också medverkat på seniora forskarnas internat vid början av terminen. Utveckling av strategier för samverkan är under diskussion.					

R4. Risk för förlust av kontinuitet, kompetens och utveckling inom områden med särskilt hög eller låg personalomsättning	Lärosätets personalomsättning varierar mellan områden och verksamhetsdelar Särskilt behov av förbättring för avdelningschefer på institutioner där personalomsättningen är hög.	4	3	1 2	Institutionerna ska utifrån verksamhetsstödet analys av personalomsättningsstrukturer föreslå och om möjligt vidta åtgärder för att förbättra förutsättningarna för chefer. Institutionerna ska fortsatt driva och ansvara för påbörjat arbetsmiljöarbete. Verksamhetsstödet ska fortsätta stötta institutionerna i utvecklingen av stöd till chefer inom chefs- och ledarskap utifrån identifierade behov.
Arbetsmiljöarbetet är ett prioriterat område hos institutionens avdelningschefer.					
R5. Risk för störningar vid campusflytt.	Lärosätets omlokalisering till nya campus Borlänge kan medföra konflikter, verksamhetsavbrott samt ökade kostnader.	4	3	1 2	Verksamhetsstödet ska, tillsammans med de institutioner som primärt berörs, ta fram en handlingsplan för verksamhetsavbrott vid campusflytt.
Vår institution är inte berörd när det gäller flytt till Borlänge, däremot har vi ett akut behov av att förbättra vår fysiska arbetsmiljö genom tillgång till rymligare och ändamålsenliga lokaler.					
R6. Risk för att vårt utbildningsutbud inte attraherar tillräckligt många studenter.	Lärosätets attraktivitet och ekonomi påverkas av söktrycket till våra utbildningar.	3	4	1 2	Institutionerna ska beakta söktryck, meritvärden och genomströmning inför beredning av beslut om utbildningsutbud. Verksamhetsstödet ansvarar för att analys- och beslutsunderlag tas fram.
Institutionens avdelningschefer arbetar tillsammans med ämnesföreträdare och planerare målmedvetet med detta och har tagit flera åtgärder för att förbättra söktrycket och genomströmningen. Institutionen har inlett ett samarbete med kommunikationsavdelningen för att synliggöra både forskning och utbildning och marknadsföra våra utbildningar.					
R7. Risk att kultur finns där interna riktlinjer inte följs vilket leder till tappad effektivitet och kvalitet.	Interna regler, riktlinjer och avtal är utformade för att leda till effektiva processer, god arbetsmiljö och hög kvalitet inom utbildning, forskning och samverkan. Om en kultur av att ignorera dessa uppstår finns risk för ineffektiv verksamhet med låg kvalitet.	4	3	1 2	Verksamhetsstödet ansvarar för att bistå med tydlighet i roller/uppdrag och ansvar. Institutionernas och verksamhetsstödet chefer förväntas vidta åtgärder när brister uppdagas.
Det finns ett behov av att definiera olika roller och forma institutionens organisation i linje med de nya riktlinjerna och rollbeskrivningarna i den nya organisationen. Det har skapats flera tillfällen för institutionens medarbetare i olika grupperingar (så som avdelningar, ämnen, seniora forskare, professorsgruppen) och ledning (IL och chefsgruppen) att diskutera och komma med konstruktiva förslag. Arbetet fortsätter mer intensivt under våren 2024.					
Det har under den senaste tiden kommit en del nya regler och riktlinjer, bl.a. om kvalitetskrav, med kort varsel, och det har varit svårt att hinna med att hålla sig uppdaterade och följa dessa.					

R8. Risk för ojämn arbetsbelastning pga arbetstoppar.	Verksamheten är av sådan art att tidskritiska arbetstoppar inträffar vilket gör att tydliga roller, processer och minimering av personberoende är viktigt för att verksamheten ska kunna bedrivas utan avbrott och med hög kvalitet.	3	3	9	Institutionerna ska med stöd av verksamhetsstödet implementera framtagna uppdragsbeskrivningar. Institutionernas personalplanering ska ta hänsyn till att arbetstoppar i den mån det är möjligt ska förebyggas.
Avdelningscheferna arbetar målmedvetet med detta. Arbetet för lärare och forskare har vissa ofrånkomliga arbetstoppar, men institutionen söker möjligheter att parera dem. Ett exempel är att man vid planering kan ta hänsyn till kända deadlines för externa ansökningar, för att minska belastningen vid just sådana tidpunkter. Retendo ger också, om det används rätt, en omedelbar visuell förståelse av arbetstopparnas placering. Terminbytet mellan vid årsskiftet upplevs som extremt krävande för undervisande personal.					
R9. Risk för dubbelarbete eller att arbetsuppgifter inte blir gjorda pga otydlighet kring roller/uppdrag.	Tydliga roller, processer och minimering av personberoende är viktigt för att verksamheten ska kunna bedrivas utan avbrott och med hög kvalitet. Uppdragsbeskrivningar av några av de mest centrala uppdragen på HDa är under framtagande.	2	4	8	Verksamhetsstödet ansvarar för att bistå med tydlighet i roller/uppdrag och ansvar. Institutionerna ska med stöd av verksamhetsstödet implementera framtagna uppdragsbeskrivningar.
Se ovan R7.					
R10. Risk för förtroendeskada om avtal inte följs.	Lärosätet har avtal med flertalet leverantörer och dessa ska följas.	2	3	6	För att minimera risken att inköp sker utanför leverantörsavtal ska verksamhetsstödet utveckla systematiken för uppföljning av detta.
R11. Risk för höga kostnader om upphandlingsregler inte följs samt om avtal inte bevakas.	Brister i eller avsaknad av upphandlingar kan resultera i upphandlingsskadeavgift på upp till 10 mnkr. Avtal som med automatik förlängs utan att behovet är analyserat kan resultera i onödiga kostnader. Vissa avtal kan också rymma mer än dom i dagsläget används för vilket skulle kunna minska behovet av andra avtal.	2	3	6	För att minimera risken att brister uppstår i upphandlingar eller att upphandlingar saknas ska verksamhetsstödet säkerställa att uppdaterade rutiner tas fram under 2023. För att minimera risken att avtal oavsiktligt förlängs eller inte utnyttjas till fullo ska verksamhetsstödet säkerställa att en översyn och systematisering av samtliga avtal genomförs.

4. Verksamhetsuppdrag

4a. Uppföljning av huvuduppdrag

Institutionens huvuduppdrag är att med utgångspunkt i högskolans strategi bedriva utbildning, forskning och samskapande med hög akademisk kvalitet och samhällsrelevans. I uppdraget ingår

också att utveckla och bevara en effektiv organisation och struktur som på bästa sätt möjliggör genomförande av huvuduppdraget.

Huvuduppdragen förväntas vara uppfyllda vid samliga institutioner och verksamhetsstödet. Har inte huvuduppdraget uppfyllts så ska detta rapporteras här.

4b. Prioriterade kvalitetsuppdrag

Uppföljning av respektive prioriterat kvalitetsuppdrag.

Lägg till kvalitetsuppdrag och kommentera utfallet. Ange eventuell koppling till strategins delmål.

Kvalitetsuppdrag: *Institutionen ska bedriva utbildningar med hög akademisk kvalitet och relevans för människor och samhälle.*

Institutionen har genomfört en genomlysning av utbildningsportföljen för att säkra långsiktighet, koppling till forskningen och hållbarhet ur kompetens- och budgetaspekter. Varje ämne har redovisat sin analys av utbildningsportföljen för IL. Utifrån redovisningarna har IL rådgjort om prioriteringar och strategiska mål inför prefekts beslut för att uppnå hållbarhet och långsiktighet.

Kvalitetsuppdrag: *Institutionen ska arbeta för att integrera utbildning och forskning.*

Under 2023 diskuterade vi olika sätt att förstärka våra utbildningar med relevant forskning och ämnena delade sina erfarenheter med varandra. Aktivt forskande personal samt ämnesföreträdarna bär huvudansvaret för detta.

Kvalitetsuppdrag: *Institutionen ska bedriva forskning av hög kvalitet inom ramen för forskningsprogram med en eller flera forskningsinriktningar där forskningen bedrivs i forskargrupper som verkar för utvecklingen av sammanhållna, robusta och konkurrenskraftiga forskningsmiljöer inom en eller flera institutioner.*

Utifrån forskningsgranskningen har en handlingsplan tagits fram där flera mål med förslag på åtgärder har formulerats. Gällande forskningsprogram konstaterades att ISLL vill verka för att perspektiv relaterade till språk, litteratur, didaktik och utbildning finns med om eller när ett forskningsprogram skapas. Institutionens seniora forskare och forskningsgruppsledare har en betydande roll i att hitta en inriktning för ett eventuellt forskningsprogram.

Lärare och forskare från ISLL har planerat att både leda och delta i något eller några av de projekt som väntats initieras inom det befintliga forskningsprogrammet Nätburen undervisning. Forskningsgruppsledarna och seniora gav stöd till juniora forskare och adjunkter i att kunna söka projekt i utlysningarna, men p.g.a. förändringar i programmet har våra möjligheter att vara delaktiga i programmet reducerats kraftigt.

Kvalitetsuppdrag: *Institutionen ska arbeta för och ha goda strukturer för samskapande med näringslivet och det omgivande samhället.*

Genom PUD och IKUD vill ISLL samverka mer med det omgivande samhället både inom forskning och utbildning.

ISLL är intresserad av att skapa forskningsprojekt och utbildningsinsatser i samverkan med näringslivet. Satsningar på kommunikation, forskarnas publiceringsverksamhet och samverkan kommer förhoppningsvis att öka synliggörandet av samhällsrelevansen av ISLL:s forskning och utbildning.

ISLL kommer även fortsättningsvis att ha stort fokus på arbetet med att attrahera externa medel, och satsningar behöver göras för att skapa samhällsrelevanta forskningsprojekt som är attraktiva även för näringslivet.

Arbetet pågår med att identifiera internationella partners inom utbildning och forskning som kan komma ifråga för strategiska partnerskap mellan lärosäten. Ämnena och forskningsgrupperna har kommit olika långt i detta.

Likaså arbetar institutionen med att utveckla det virtuella utbytet, genom att utveckla gemensamma poänggivande nätbaserade kurser med utländska lärosäten. Ämnena har kommit olika långt med detta också.

Kvalitetsuppdrag: *Institutionen ska arbeta för en hållbar organisation och struktur för sin verksamhet.*

Institutionens ledning har arbetat för att samordna avdelningschefernas arbete med bemanning tillsammans med ämnena samt studierektorer/planerare för att ha hållbara rutiner för planering och tydliggöra ansvarsfördelning. Rutinerna ska utvecklas vidare genom omorganisering av institutionen och de nya rollbeskrivningarna.

En rad kommande beslut och avtal samt ny policy och nya regelverk kommer att bidra till betydande förändringar av ISLL:s organisation och struktur. Inom ramen för dessa kommer rollerna och det kollegiala ansvaret tydliggöras

Vi ser det som viktigt att fortsätta det nära samarbetet och den kontinuerliga dialogen mellan ISLL och stödet.

4c. Uppföljning av ekonomiska förutsättningar och utfall

Kommentera årets ekonomiska resultat (utfall i relation till budget).

Resultatet för institutionens alla verksamheter per sista december 2023 visar ett negativt resultat på -3 279 tkr. Det är 2 926 tkr lägre än budget. Resultatavvikelsen beror framför allt på att institutionen underproducerat och inte når upp till takbeloppet.

Personalkostnader sticker ut då de är 4 337 tkr högre än budgeterat. Anledningen till att personalkostnaderna sticker ut från budgeterade kostnader, beror på att i budgeten planeras utlånad personal som en nedjustering av personalkostnader, medan utfallsmässigt sker en stor andel av utlåningen inom kontogruppen ”Personal, in- o utlåning”, som inte enbart innehåller rena personalkostnader utan även interndebiterade OH kostnader.

Avvikelsen på resultatnivå ligger inom grundutbildningen som visar ett resultat som är 4 934 tkr lägre än budget.

5a. Genomförda åtgärder som följd av utvärderingar

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2023 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFNs sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](#)

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd
Arabiska	2023 mars	Ämnet har utifrån utvärderingen och kursanalyser gjort om de grundläggande språkkurserna (Arabiska I-V) och förtydligat målbeskrivningar och innehåll. Ämnet har påbörjat ett arbete med att förbereda sig för en flytt till kursplattformen Canvas och hur den nya strukturen i lärplattformen påverkar kursernas utformning och kvalitet. Ämnet ser över senioriteten, spetsen/specialiseringen inklusive hållbarhet, samverkan med andra lärosäten och läromedelsproduktion
Japanska	2023 mars	Ämnet har påbörjat ett arbete med att revidera äldre kursplaner. I samband med detta har innehållet i kursen Japanska III reviderats. För kursen Japanska: Akademiskt skrivande har också beslutats att göra en större revidering, så att den blir en introduktion till akademiskt skrivande, snarare än till ett examensarbete för högskoleexamen. Ämnet ser över kompetensförsörjningen och senioriteten.

5b. Övrigt som har påverkat kvalitetsarbetet i verksamheten

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till kvaliteten i verksamheten?

Systematiska kvalitetsarbetet:

Ett målmedvetet och strukturerat arbete har påbörjats med kursanalyser. Kursansvariga är ansvarig för att kursanalyser blir gjorda och publicerade samt distribuerade till berörda. Examinator och ämnesföreträdare kan vara delaktiga i detta. En sammanställning per ämne görs. Institutionens administratör diarieför kursanalyserna.

Internationalisering:

Tanken var att tillsätta en arbetsgrupp, men ämnena arbetar redan brett med internationalisering. Vi gör några institutionsgemensamma insatser för att synliggöra detta och inspirera varandra att öka internationaliseringsinslagen i våra utbildningar och i övrig verksamhet.

Digital kompetens i undervisning:

Forskningsprogrammet för nätbaserad undervisning är viktigt för ISLL:s forskare och lärare, eftersom många har relevanta kompetenser och intresse att forska kring detta. Flera är intresserade av att medverka i programmet, men i praktiken har det varit svårt. Vi vill jobba vidare med pedagogisk kompetensutveckling exempelvis genom att tillsätta en grupp inom institutionen för digital kompetens. För närvarande arbetar forskningsgruppen *Forum för språkvetenskap* med forskning om nätbaserad undervisning och digital kommunikation som särskilt tema.

6. Övrigt som har påverkat Högskolan Dalarnas arbete för hållbar utveckling

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar under året som kan antas bidra till att Högskolan Dalarna når sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Hållbarhetsmålen finns att hitta här: <https://www.du.se/sv/om-oss/hallbar-utveckling/mal-och-resultat/>

Målområdena är:

1. Utbildning
2. Forskning
3. Samverkan
4. Internationellt samarbete
5. Jämställdhet och inkludering
6. Möten och resor
7. Byggnader och energi
8. Cirkulära resursflöden

Representanter från Rådet för hållbar utveckling har besökt ISLL vid flera tillfällen för att informera, inspirera och medvetandegöra hållbarhetsaspekter i våra utbildningar och övrig verksamhet. Ämnet engelska har påbörjat sitt deltagande i ett pilotprojekt för att utvärdera hållbarhet i magisterprogrammet tillämpad engelsk språkvetenskap. Institutionens 12 ämnen arbetar på olika sätt med hållbarhetsfrågor. Institutionens forskare använder mest tåg som färdmedel och i övrigt strävar vi efter och har i de flesta fall resfria möten. De flesta av medarbetarna arbetar nätbaserade och reser relativt lite i tjänsten.

7. Övrigt som har påverkat arbetsmiljöarbetet

Under 2024 kommer Högskolan Dalarna att ha arbetsmiljömål, dessa kommer att följas upp i verksamhetsberättelser för 2024. Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till Högskolan Dalarnas arbetsmiljö?

För ISLL:s del har flyttat från våra tillfälliga lokaler i det s.k. Språkhuset tillbaka till vår 30 gamla och ganska sliten korridor i Hyttan har orsakat besvikelse hos medarbetarna, eftersom bara en bråkdel av medarbetarna har fått tillgång till kontor, förvaringsutrymme, utrustning för digital undervisning samt för att kök och toaletter är underdimensionerade. Kontoren är ganska trånga för många och det

förekommer även störande oväsen från elcentralen och toaletterna. Många stängda dörrar bidrar till det allmänt ”stängda” intrycket som korridoren ger och det är högst problematiskt att flera medarbetare känner sig exkluderade och är frånvarande p.g.a. att de inte har en arbetsplats att komma till. Ungefär hälften av institutionens ämnen har inte ett enda rum för eget behov. Därför har institutionen genomfört en kartläggning av vårt lokalbehov och gjort en sammanställning baserat på Högskolans lokalpolicy och dokumentet *Förklaring och tillämpning till Policy för kontorsarbetsplatser*. Utifrån kartläggningen har institutionen inlett en diskussion med fastighetsavdelningen för att hitta lösningar som kan förbättra vår fysiska arbetsmiljö både på kort och långt sikt, som har en direkt påverkan på medarbetarnas arbete och trivsel.

8. Analys, reflektion och lärdomar

Detta avsnitt syftar till att analysera, reflektera och dra lärdomar för att ständigt förbättra verksamheten. Utgå gärna ifrån ovanstående redogörelse och delad statistik för analys (bilaga 1).

Verksamhetsberättelse 2023 för gemensamma verksamhetsstödet

Verksamhetsberättelsen syftar till att följa upp verksamhetsplanen 2023, och följer därför i huvudsak upplägget av denna (till VP 2024 har viss utveckling av strukturen skett så att kvalitetsuppdrag direkt kopplar till strategins delmål och huvuduppgifterna är statiska). I tillägg sker uppföljning av prioriterade områden som lyfts i inriktningsverksamhetsplanen.

Institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser ligger till grund för och biläggs Högskolan Dalarnas verksamhetsberättelse. Uppföljning av regleringsbrev redovisas i årsredovisningen eller i särskild ordning enligt beslut.

Svarsrutornas storlek i mallen är indikation på förväntad längd på svaret. Notera att bilaga 1 Statistik för analys, som refereras till i sista avsnittet, delges separat.

1. Summering av året

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste punkterna för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen för 2023?

Högskoldirektörens prioriterade områden under 2023 har varit;

Strukturer för ekonomi i balans

Målet är uppfyllt. Förankring av verksamhetscykeln, budgetprocessen och vidareutveckling kopplat till tidplan, underlag och anvisningar har skett kontinuerligt i syfte att tydliggöra förväntningar, förenkla och minska administration, och säkerställa relevans och kvalitet utifrån lärande och dialog med ledningen. Detta arbete kommer att fortsätta under 2024 med ett extra stort fokus på ekonomi inklusive att fastställa nyckeltal för ekonomistyrningen. Tre delprojekt kring projektekonomi för forskning, ekonomiska årshjulet och fakturahantering har påbörjats och fortsätter in i 2024.

Nya campus Borlänge

Målet är uppfyllt. Byggandet av ett nytt campus har följt tidplan. Under året gjordes en flytt av medarbetare och delar av undervisningen i Borlänge till temporära lokaler för att tillmötesgå de behov Borlänge kommun har av att bygga om lokalerna på Röda vägen till en gymnasieskola.

Forskningsstöd

Målet är delvis uppfyllt. Arbetet med utvecklingen av forskningsstödet kräver resurser från flera avdelningar inom verksamhetsstödet. Arbetet med samordning har stärkts i och med införandet av VSO-modellen. Fortsatt utveckling av stöd kring forskningsdata kommer vidareutvecklas 2024.

Säkerhet

Målet är delvis uppfyllt. Under året togs en statusrapporten fram som återger en nulägesbild av pågående säkerhetsarbete på operativ nivå i stödets verksamheter. Syftet är att genom nulägesbilden beskriva behov av åtgärder och aktiviteter för ett samordnat säkerhetsarbete. En säkerhetssamordnare har utsetts som under 2024 kommer jobba vidare med att ta fram en tydlig säkerhetsorganisation samt ta fram en handlingsplan utifrån nulägesanalysen.

2. Uppföljning av strategins delmål

För varje delmål inklusive eventuellt rektors prioriterade mål, sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Ange koppling till eventuella kvalitetsuppdrag.

2a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Stödet har påbörjat ett arbete med att komplettera våra handläggningsprocesser på grund och avancerad nivå med en som även kan gälla forskarnivå.

Under året har en förstärkt klassificering av forskningsinformationen gjorts som möjliggör en förbättrad statistik för uppföljning.

I samarbete mellan systemägare och systemförvaltare har nödvändiga förändringar i IT-system som är nödvändiga för att effektivt kunna stödja verksamhetens processer genomförts.

2b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

-

2c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

Verksamhetsstödet har bidragit med undervisning inom informationssökning och referenshantering för studenter. Arbetet inom studentstödet har hög tillgänglighet och korta svarstider.

En pilotverksamhet inom digitaliserad tentamen genom verktyget Inspira har genomförts. I och med detta arbete har tentamenssamordningen skapat administrativa förutsättningar såsom utbildning av tentamensvärdar, upprättat processer, regler och rutiner för digitaliserad tentamen. Utvärderingen av pilotverksamheten kommer utvärderas under senare delen av våren och kommer i det arbetet att förslå hur digitaliserad tentamen ska implementeras.

Kompetensutveckling av lärare inom digitaliseringskompetens samt utvecklad pedagogik har genomförts.

Två årsarbetare har under året arbetat med planering och upphandling av lärmiljöer på nya campus Borlänge.

2d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Arbetet med införandet av Erasmus without papers har fortsatt med att implementera digitala avtal med våra partneruniversitet. För möta framtida behov av internationalisering har stödet tagit fram två förslag till en tydligare stödorganisation för internationalisering. Detta arbete fortgår under 2024.

Stöd ges till institutionernas lärare och forskare i internationalisering samt samordning av internationaliseringsinsatser för våra studenter.

2e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Rektors prioriterade mål (1)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska arbeta strategiskt för att öka intäkterna från forskningsfinansierande myndigheter, forskningsstiftelser och övriga forskningsfinansiärer med målet att volymen externmedelsfinansierad forskning ska öka. Av särskild prioritet är ansökningar i linje med lärosätets strategi och riktade gentemot KK-stiftelsen vilket förutsätter väl fungerande samverkan med omgivande samhället. Verksamhetsstödet ska säkerställa att ett adekvat forskningsstöd där samverkan ingår som en del erbjuds.

Verksamhetsstödet har under året påbörjat ett arbete med att utveckla roller och processer kopplat till projektekonomi. I arbetet har en arbetsbeskrivning utformats och en process över kopplade arbetsuppgifter beskrivits. En behovsmatris har påbörjats och ett starkt digitaliserat systemstöd kommer att implementeras första delen av 2024.

Man har även jobbat fram en starkt klassificering av forskningsinformationen och möjliggjort en förbättrad statistik för uppföljning. Arbetet har skett i brett samarbete med verksamheten.

2f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

-

2g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade mål (2)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är att verksamhetsstödet tillsammans med institutionerna ska implementera en förbättrad och förenklad ekonomimodell i syfte att förbättra uppföljning och styrning av ekonomi och därigenom bidra till förutsättningar för en ekonomi i balans.

Verksamhetscykeln för 2023 med dess ingående delar kopplat till både verksamhet och ekonomi har genomförts till fullo även om arbete kvarstår med att konkretisera det på samtliga nivåer i ekonomisystemet. Tidplanen som var satt reviderades under året till följd av det ekonomiska läget som krävde kostnadsbesparingar och resultatförbättringar för hela lärosätet. Förankring av verksamhetscykeln och vidareutveckling kopplat till tidplan, underlag och anvisningar har skett

kontinuerligt i syfte att tydliggöra förväntningar, förenkla och minska administration, och säkerställa relevans och kvalitet utifrån lärande och dialog med ledningen under året. Detta arbete kommer att fortsätta under 2024 med ett extra stort fokus på ekonomi inklusive att fastställa nyckeltal för ekonomistyrningen.

Flera utbildningstillfällen för verksamheten kring hur ekonomin påverkar verksamheten och hur den kan hanteras har genomförts. Genomlysning av ekonomifunktionen har genomförts som resulterat i tre projektområden; projektekonomi för forskning, ekonomiska årshjulet och fakturahantering.

2h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Samverkansstödet bistår institutionerna i deras arbete med att stärka och utveckla samverkan med relevans för forskning och/eller utbildning som ger stöd för samskapande med omgivande samhället. Information om samverkansstöd inklusive kontaktvägar har publicerats på Medarbetarwebben. Dock återstår en del arbete med utveckling av en Samverkansportal.

2i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Rektors prioriterade mål (3)

Ett särskilt prioriterat delmål för 2023 är arbetsmiljö. Samtliga institutioner och verksamhetsstödet ska intensifiera och konkretisera det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det innebär bland annat att kartlägga organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) och utifrån det ta fram och genomföra åtgärdsplaner för förbättringar.

Åtta av nio avdelningar inom verksamhetsstödet har, under året, deltagit i Högskolans satsning på SAM-arbetet. Handlingsplaner är framtagna och den kvarstående avdelningen genomför SAM-arbetet under våren -24.

3. Hantering av risker – uppföljning av åtgärder för begränsning

Uppföljning av åtgärder för begränsning för de risker som institutionen har identifierat, utöver de högskolegemensamma risker som följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut.

Verksamhetsstödet följer Högskolans riskmatrisk och har inte tagit fram någon egen.

4. Verksamhetsuppdrag

4a. Uppföljning av huvuduppdrag

Institutionens huvuduppdrag är att med utgångspunkt i högskolans strategi bedriva utbildning, forskning och samskapande med hög akademisk kvalitet och samhällsrelevans. I uppdraget ingår också att utveckla och bevara en effektiv organisation och struktur som på bästa sätt möjliggör genomförande av huvuduppdraget.

Huvuduppgifterna förväntas vara uppfyllda vid samtliga institutioner och verksamhetsstödet. Har inte huvuduppgifterna uppfyllts så ska detta rapporteras här.

Huvuduppgift C Delvis uppfyllt

Verksamhetsstödet har fortsatt behov av att utveckla stödet till forskning. Under året har man lyckats rekrytera relevant kompetens så förutsättningar finns att nå målet under 2024.

4b. Prioriterade kvalitetsuppgifter

Uppföljning av respektive prioriterat kvalitetsuppgift.

Lägg till kvalitetsuppgifter och kommentera utfallet. Ange eventuell koppling till strategins delmål.

Kvalitetsuppgift A1

Ge stöd till institutionerna vid den kontinuerliga översynen av institutionens utbildningsutbud.

Under året har flera dialoger kring utbildningsutbudet och studentproduktionen genomförts med institutionerna och ledningen, som en del av verksamhetsstyrningsprocessen. Ett samarbete mellan avdelningarna för stöd till ledning och styrning samt studentservice och utbildningsadministration har genomförts för att stärka kopplingen mellan planering, genomförande och uppföljning av högskolans utbildningsutbud.

Kvalitetsuppgift A2

Tillsammans med institutionerna arbeta för att lärarnas digitala kompetens och nätundervisningens teknik och infrastruktur ska fortsätta att utvecklas.

Ska fyllas på.

Kvalitetsuppgift C1

Tillsammans med institutionerna arbeta strategiskt för att öka intäkterna från forskningsfinansierande myndigheter, forskningsstiftelser och övriga forskningsfinansierare med målet att andelen av vår forskning som är finansierad av externa forskningsmedel ska öka.

Under året har verksamhetsstödet utvecklat uppföljningen av forskningen genom att förstärka klassificeringen, lagringen och uppföljningen av forskningsinformation där finansiering ingår. Arbetet har skett i ett brett samarbete med verksamheten och regelbundet avrapporterats i samrådsgruppen. Under året startade även en genomlysning av hanteringen kring projektkonsekvenser till stöd för forskare.

Kvalitetsuppgift E1

Bidra till utvecklingen av systematiken kring hantering av verksamhetsrisker för att kontinuerligt identifiera och bidra till att förebygga identifierade risker.

Riskhanteringen hanteras inom verksamhetscykeln och beskrivs på medarbetarwebben: [Högskolans verksamhetscykel - Högskolan Dalarna \(du.se\)](#)

Kvalitetsuppgift E2

Tillsammans med institutionerna implementera en förbättrad och förenklad

ekonomimodell i syfte att bidra till säkerställandet av en ekonomi i balans.

Se 2g

Kvalitetsuppdrag E3
Stärkt samordning av lärosätets säkerhetsarbete.

Under året har en statusrapport som återger en nulägesbild av pågående säkerhetsarbete på operativ nivå tagits fram. Rekrytering av en säkerhetssamordnare är gjord som nu får till uppgift att jobba vidare med säkerhetsorganisation, samordning och systematiskt säkerhetsarbete.

Kvalitetsuppdrag F1
Verksamhetsstödet ska intensiviera och konkretisera det systematiska arbetsmiljöarbetet inom verksamhetsstödet samt stötta institutionerna att genomföra detsamma. Det innebär bland annat att kartlägga organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) och utifrån det ta fram och genomföra åtgärdsplaner för förbättringar.

Samtliga avdelningar har genomgått SAM-arbetet. Vidare har avdelningen för HR stöttat arbetet med detsamma på institutionerna.

4c. Uppföljning av ekonomiska förutsättningar och utfall

Kommentera årets ekonomiska resultat (utfall i relation till budget).

Verksamhetsstödet gjorde ett mindre underskott 2023 (-0,6 mnkr) och var fullt finansierade under året. Personalkostnaderna var 3,8 mnkr lägre än budgeterat, men däremot ökade driftskostnaderna för verksamheten (+2,2 mnkr). Intäkter från avgifter var lägre än budgeterat (-3,2 mnkr).

5a. Genomförda åtgärder som följd av utvärderingar

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2023 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFNs sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](#)

Ej applicerbart för verksamhetsstödet.

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd
<i>Tex sjuksköterskeprogrammet</i>	<i>Tex 20xx</i>	<i>Tex .. (inkluderat studenter i programråd, xx)</i>

5b. Övrigt som har påverkat kvalitetsarbetet i verksamheten

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till kvaliteten i verksamheten?

Under året har verksamhetsstödet tillsammans med Högskolan i Gävle och Södertörns högskolan genomfört två kvalitetsuppföljningar inom pedagogiskt stöd och upphandling. Självvärderingsrapporter och uppföljningsrapporter för respektive högskola och verksamhet har tagits fram. Projektet har upplevts som lyckat och kommer att fortsätta med andra områden under 2024.

6. Övrigt som har påverkat Högskolan Dalarnas arbete för hållbar utveckling

Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar under året som kan antas bidra till att Högskolan Dalarna når sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Hållbarhetsmålen finns att hitta här: <https://www.du.se/sv/om-oss/hallbar-utveckling/mal-och-resultat/>

Målområdena är:

- 1. Utbildning*
- 2. Forskning*
- 3. Samverkan*
- 4. Internationellt samarbete*
- 5. Jämställdhet och inkludering*
- 6. Möten och resor*
- 7. Byggnader och energi*
- 8. Cirkulära resursflöden*

1.Under våren 2023 har verksamhetsstödet stöttat en pilot för institutionernas arbete med att integrera hållbar utveckling i utbildning. Sex utbildningsprogram deltog och en del av genomförandet utgörs av en workshop tillsammans med alla kursansvariga i programmet. Under arbetets gång har Linnéuniversitetet (LnU) fått kännedom om metodstödet har även där använt det i en workshop vid en av sina institutioner. Med erfarenheterna från både HDa och LnU har metodstödet reviderats och kan nu erbjudas till fler utbildningsprogram under 2024. S-LS har haft en drivande och sammankallande roll under större delen av arbetet.

7. Övrigt som har påverkat arbetsmiljöarbetet

Under 2024 kommer Högskolan Dalarna att ha arbetsmiljömål, dessa kommer att följas upp i verksamhetsberättelser för 2024. Utöver sådant som nämnts under andra rubriker ovan, har det genomförts specifika satsningar/aktiviteter under året som kan förväntas bidra till Högskolan Dalarnas arbetsmiljö?

8. Analys, reflektion och lärdomar

Detta avsnitt syftar till att analysera, reflektera och dra lärdomar för att ständigt förbättra verksamheten. Utgå gärna ifrån ovanstående redogörelse och delad statistik för analys (bilaga 1).

Det har varit ett intensivt år och verksamhetsstödet har jobbat med att höja effektiviteten och det har varit många och stora förändringar inom verksamheten som har påverkat oss. I tider när stora och komplexa förändringar genomförs som påverkar i kärnverksamheten så krävs ett robust stöd. Stödet behöver kompetensväxla samtidigt som vi behöver dra ner. Sedan år 2022 har verksamhetsstödet minskat med 16 personår, och det är en förändring som vi märker av och får indikationer att även kärnverksamheten känner av.

Trots de stora utmaningarna är jag stolt över det stora engagemang, lösningsfokus och kraft för genomförande som verksamhetsstödet har.